

Havel, Dalibor

Diplomatické okruhy

In: Havel, Dalibor. *Listinné písmo v českých zemích na přelomu 13. a 14. století*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2008, pp. 32-117

ISBN 9788021047501

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/123881>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

III. DIPLOMATICKÉ OKRUHY

3. I. Václav II. (1283–1305) a Václav III. (1305–1306).

Vzhledem k tomu, že z dosavadních studií se kanceláři Václava II. a Václava III. systematicky z diplomatického hlediska věnovaly práce Ivana Řeholky, Miloslava Pojsla a Ludmily Sulitkové, je součástí soupisu produkce u každého písaře ve formě záhlaví (provedeného drobnějším tiskem) rekapitulace jejich písařských atribucí,¹ zatímco v hlavním textu upozorňují kromě výše zmiňovaných autorů i na starší dílčí písařské atribuce (J. Šebánek, S. Dušková, V. Vašků), které se týkají zejména výrazných notářských osobností (protonotář mistr Jindřich, mistr Petr Angeli aj.). Do tabulek k písařským siglám umísťují svá řešení jednotlivých písařských atribucí, v nichž usilují o zachycení pokud možno celé písařské produkce dotyčných písařských rukou, takže sledují i ty případy, kdy písař během svého působení vystřídal více kancelářů. Avšak pro závěr 13. a počátek 14. století není možné omezit se pouze na diplomatický materiál v užším slova smyslu, tedy jen na *originální listiny*, je třeba pokusit se vyčerpat všechny písemné prameny, které svým obsahem či alespoň vnějšími znaky (užitím písma diplomatického původu apod.) implikují možnost svého vzniku v kancelářském prostředí ve sledovaném období. Proto jsem zohlednil také ty prameny, jejichž obsah se tradičně interpretuje jako *formulářová sbírka* (v tomto nejstarším období se často jedná o různě obsáhlé fragmenty těchto sbírek).

VI⁺

č. 97⁺: Řeholka DP: V IX, Řeholka DisP: V I, Vavřínová DisP: V I [srv. též mou V 2], SAP: V II I.

97 ⁺ .	1283, XI. 6. Brno	Václav II. pro klášter tišnovský.	RBM II, č. 1301
-------------------	----------------------	-----------------------------------	-----------------

1 Řeholka DP = Ř e h o l k a , I.: *Diplomatář listin Václava II. a Václava III. I (1283–1291)*. Brno 1969 (netištěná diplomní práce).
Řeholka DisP = Ř e h o l k a , I.: *Kancelář Václava II. a Václava III. I (České a polské oddělení kanceláře let 1283–1297)*. Brno 1971 (netištěná PhDr. disertace).
Pojsl DP = P o j s l , M.: *Diplomatář listin Václava II. II (1292–1298)*. Brno 1969 (netištěná diplomní práce).
Pojsl DisP = P o j s l , M.: *Kancelář posledních Přemyslovců Václava II. a Václava III. II (Moravské oddělení v letech 1285–1297)*. Brno 1971 (netištěná PhDr. disertace).
Vavřínová DP = V a v ř í n o v á , L.: *Diplomatář listin Václava II. a Václava III.* Brno 1969 (netištěná diplomní práce).
Vavřínová DisP = V a v ř í n o v á , L.: *Kancelář Václava II. a Václava III. III (České oddělení v letech 1297–1306)*. Brno 1970 (netištěná PhDr. disertace).
SAP = P o j s l , M. – Ř e h o l k a , I. – S u l i t k o v á , L.: *Panovnická kancelář posledních Přemyslovců Václava II. a Václava III.*, SAP 24, 1974, s. 261–365.

Diplomatické výhrady k listině psané rukou V I⁺ vyslovil již Emler,² který ji však při zpracovávání v poznámce uvedené studie (tedy roku 1878) znal jen z opisu, v RBM II (roku 1882) je již „ex orig.“. Pokus o chronologické zařazení této listiny na základě paleografické kritiky, avšak bez bližšího zdůvodnění, je učiněn v práci M. Wieden.³ Za „falzum kláštera tišnovského“ ji označuje I. Řeholka.⁴

V 2

č. 98: Řeholka DP: V I, Řeholka DisP: V I, Vavřínová DisP: V I [srv. mou V I], SAP: V II 2
 č. 544: Pojsl DP: V I, Vavřínová DisP: V I [srv. mou V I], SAP: V II 30

63.	1280, – ⁵ U Vyšehradu	Kapitula vyšehradská volí ze svého středu pět osob k vyřizování potřebných věcí.	CDB VI/1, č. 115 ⁺
64.	1281, II. 2. Praha	Jitka abatyše a konvent kláštera sv. Jiří prodávají klášteru plaskému čtvrtinu hráže na Vltavě.	CDB VI/1, č. 129
65.	1281, III. 10. Praha	Petr, probošt zderazský, prohlašuje smlouvu mezi sebou a Gerhardem, opatem plaským, o pevnosti v klášteře potvorovském.	CDB VI/1, č. 133
98.	1283, XI. 21. Praha	Václav II. uděluje magdalenitkám ves Záhražany.	RBM II, č. 1302
108.	1284, V. 20. Praha	Pražští úředníci vyzývají plzeňské, aby učinili opatření ve prospěch kláštera chotěšovského.	RBM II, č. 1315
372.	1293, VI. 22. [Stará] Boleslav	Kapitula [staro]boleslavská pronajímá klášteru louckému užívání desátků.	RBM II, č. 1619 ⁶ (A1)

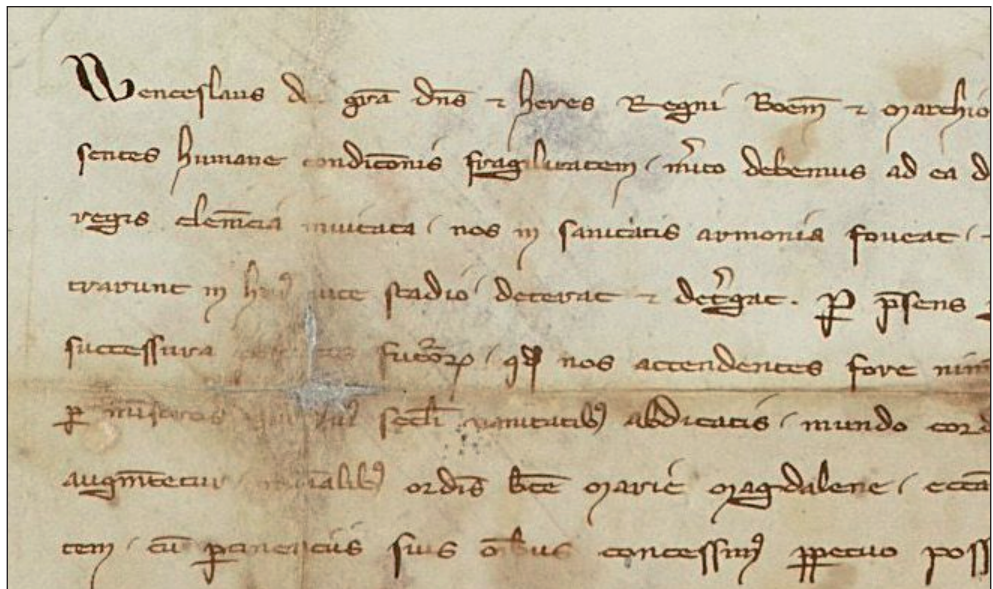
2 E m l e r, J.: *Die Kanzlei der Böhmischen Könige Přemysl Ottokars II. und Wenzels II. und die aus derselben hervorgegangenen Formelbücher*, Abhandlungen der könig. böhm. Gessellschaft der Wissenschaften, VI. Folge, 9. Band, Klasse für Philosophie, Geschichte und Philologie – Nr. 2, Prag 1878, s. 47, pozn. 1: „... Gegen das Jahr 1283 streitet einmal das vorzeitige Vorkommen des Probstes von Sadská als Protonotar, dann der Titel Wenzels II., der vor dem J. 1285 nur in dieser Urkunde „rex Boemiae und marchio Moraviae“, sonst aber immer „dominus et heres Boemiae et marchionatus Moraviae“ lautet, und schliesslich bieten auch die Zeugen gewisse Schwierigkeiten ... Wir glauben also, dass die Urkunde entweder erst in das J. 1285 oder später zu setzen oder dass sie unecht ist.“

3 W i e d e n, Martha: *Die völkische Zusammensetzung der böhmischen Hofkapelle bis 1306 II*, ZSDG 4, 1940, s. 156, pozn. 2: „Der Schrift nach gehört sie in das 14. Jahrhundert.“ Autorem této teze je však H. Zatschek. Paleografickou argumentací zdůvodňuje falešnost listiny rovněž J. Š e b á n e k: *Archivy zrušených klášterů moravských a slezských I. Inventář pergamenů z let 1078–1471*, Publikace Zemského archivu v Brně, nová řada, sv. I, Brno 1932, s. 52, u č. 287 pozn. 98: „Listina jako falešná se zrazuje svým písmem, které se hlásí do 14. stol. (tečky nad „i“) zcela zřejmě.“

4 Ř e h o l k a, I.: *Kancelář*, s. 110.

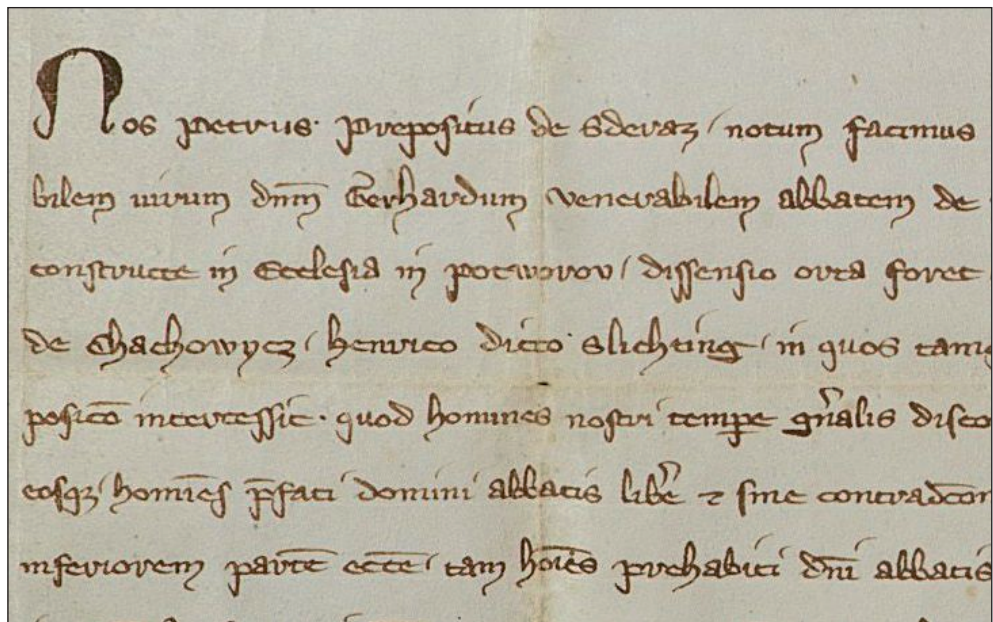
5 K dataci i grafické podobě této listiny se vyjadřuje K r e j č í k o v á, J.: *Vnitřní poměry vyšehradské kapituly v létech braniborské nadvlády*, SPFFBU C 29, 1982, s. 149: „... listina vykazuje jak styl mistra Jindřicha tak i ruku blízkou Jindřichově, avšak uvedení hodností – viceprobošt Dominik, děkan Bartoloměj, kustod Bohuslav a scholastik mistr Jan – nezastávají své úřady v době, k níž je udává sama listina ... Také v žádné jiné listině patřící k notářskému dílu Jindřichovu se nesetkáme s neúplným datem, ... listina byla zřejmě antedatována ... Svými souvislostmi by mohl být vznik listiny položen k roku 1285 ...“.

6 Upozorňuji na tomto místě na velmi důležitý fakt: listina č. 372 existuje ještě v jednom vyhotovení, které je psáno rukou, kterou označuji V 16, a ta je s největší pravděpodobností totožná s rukou mistra Petra Angeli. Dodávám jen, že Petr Angeli je jako staroboleslavský kanovník skutečně doložen (viz níže u V 16).

Wenceslaus de gra dno z heres Regni Boem z marchio
 sentes humane conditionis fragilitatem (nunc debemus ad ea d
 regis elemas inuicem (nos in sanctis armonia foueat
 trauit in huius luce radio deterat z degra. p p fens
 successura p fens fens (q nos accedentes fore nunc
 p miferas qui sul pecti amittit) abdicatis (mundo cord
 augmteat) ordis bte marie magdalene (ceter
 tem (ai panciais sus otus concessim) p p p p

Obr. 8a: NA Praha, AZK, i. č. 101, sg. ŘA Most – I.

Nos petrus prepositus de sdevaz (notum facimus
 bitem unum dny Berhardum venerabilem abbatem de
 constructe in ecclesia in potowow (dissensio orta foret
 de Chachowicz (henrico dicto sliching (in quos tam
 posito inaccessit. quod homines nostri tempore gualis disco
 colqz homines p fens domini abbatis libe z sine contradic
 inferiorem parte eccle (tam hores pchabit) dny abbatis

Obr. 8b: NA Praha, AZK, i. č. 1615.

544.	1298, VIII. 1. Praha ⁷	Václav II. pro klášter litomyšlský.	RBM II, č. 1807
------	--------------------------------------	-------------------------------------	-----------------

Ze souboru listin, které připisují ruce V 2, věnovala literatura největší pozornost listině č. 108. Fiala⁸ ji vznikem umísťuje do prostředí kláštera chotěšovského, Dušková⁹ naproti tomu vyslovuje domněnku, že písařem této „úřednické listiny v nejlépe možném slova smyslu“ je sám protonotář Jindřich „jako exponent chotěšovského kláštera“ a grafickou účast jednoho z vydavatelů – Radoslava, který vystupuje s hodností „notarius terre“ – odmítá. Poukazuje dále na grafickou blízkost této listiny s listinou Václavovou (č. 98). Václavovu listinu později¹⁰ připisuje „některému z Jindřichových žáků“ a ztotožňuje je s písařem listiny č. 63, jehož produkci posléze¹¹ rozšiřuje i o listiny č. 64 a č. 65.¹² Listinu č. 544 Dušková umísťuje do „okruhu litomyšlsko–doksanského“.¹³

Ztotožnění písařské ruky V 2 s konkrétní osobou je pro různost prostředí, v nichž působil, značně problematické.¹⁴

V 3

- č. 101, III, 88, 131, 134, 200, 209, 231, 262, 272, 273, 288, 289, 320, 321: Řeholka DP: V 2, Řeholka DisP: V 2, SAP: V II 3
 č. 102, 103, 140: Řeholka DP: V 2a, Řeholka DisP: V 2a, SAP: V II 3
 č. 116, 208, 211: Řeholka DP: V 2b, Řeholka DisP: V 2a, SAP: V II 3
 č. 143: Řeholka DP: V 2a, Pojsl DisP: V 2a, SAP: V II 3
 č. 154, 222: Řeholka DP: V 2, Pojsl DisP: V 2, SAP: V II 3
 č. 168: Řeholka DP: V 2c, Pojsl DisP: V 2c, SAP: V II 3
 č. 223: Řeholka DP: V 2b, Pojsl DisP: V 2b, SAP: V II 3

13.	1271, IX. 1.(2.) Praha	Přemysl II. potvrzuje smlouvu mezi klášterem chotěšovským a Vítanem ze Staňkova.	CDB V/2, č. 639
14.	1271, X. 16. Praha	Přemysl II. potvrzuje privilegia kláštera sv. Jiří na Hradě.	CDB V/2, č. 644
28.	1274, XI. 11. Praha	Přemysl II. osvobozuje některé statky pražského kostela z krajské jurisdikce.	CDB V/2, č. 757
35.	1275, IX. 1. Křenovice ¹⁵	Přemysl II. pro město Hlubčice.	CDB V/2, č. 790

7 RBM omylem k 25. VII. 1298, nejspíš z „VIII° kal. aug.“.

8 Fiala, Z.: *Panovnícké listiny, kancelář a zemský soud za Přemysla II.*, SAP 1/1, 1951, s. 278.

9 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II. Listina světských feudálů*, SAP 6/1, 1956, s. 203–204.

10 Dušková, S.: *Kdo byl notář Jindřich*, SPFFBU C7, 1960, s. 64.

11 Dušková, S.: *Ibid.*, s. 65 pozn. 78.

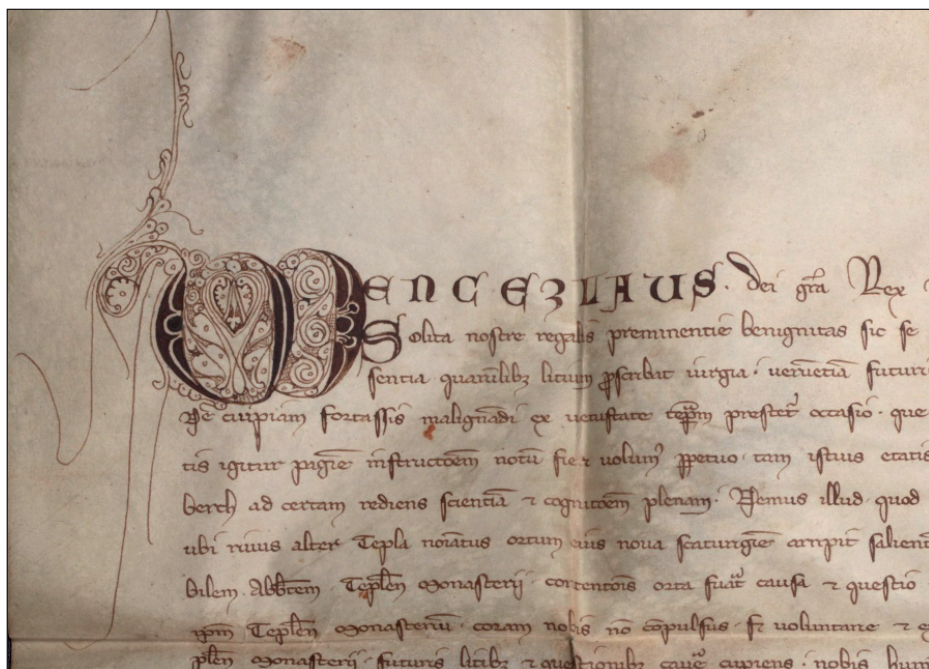
12 Jde o jisté posunutí původní domněnky, neboť Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské I. Listina nižších feudálů duchovních*, SAP 6/1, 1956, s. 161, pozn. 60 připisují listiny č. 64 a č. 65 přímo protonotáři Jindřichovi.

13 Dušková, S.: *Kdo byl notář Jindřich*, s. 68 pozn. 104.

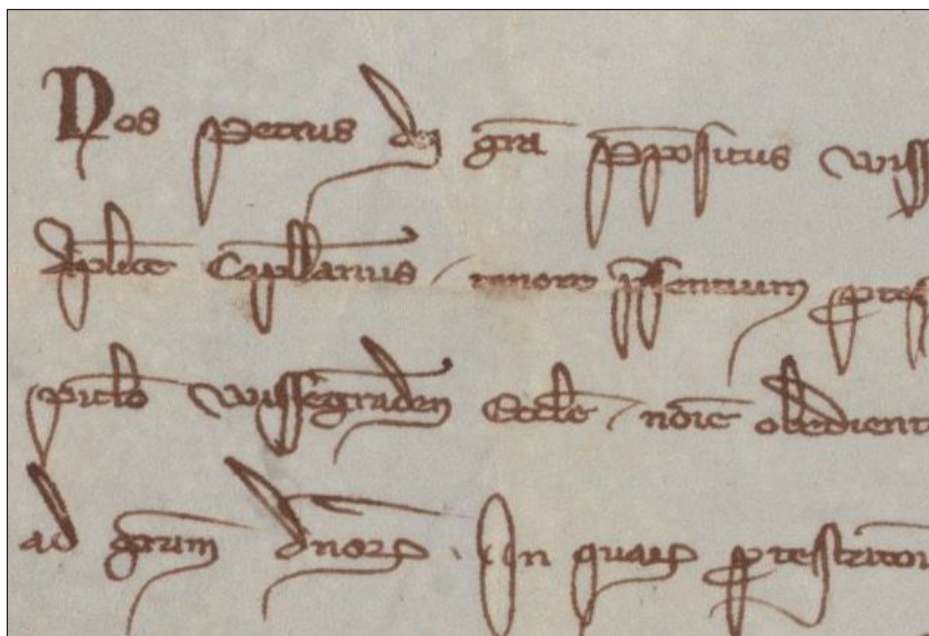
14 Celý rozsah písařské ruky V 2 opakuje Z. Svíták: *Lze vznik listin ve 13. století omezit jen na vydavatelské a příjemecké prostředí?*, ČMM 117, 1998, s. 312–313.

15 RBM má k 28. VIII. 1270 z „V^o kal. sept.“.

36.	1275, IX. 30. Brno	Přemysl II. osazuje v Jihlavě mincovnu.	CDB V/2, č. 794	
38.	1276, III. 13. Praha	Přemysl II. pro klášter doksanský.	CDB V/2, č. 806 (A1)	
39.	1276, V. 27. Znojmo	Přemysl II. pro olomoucký kostel.	CDB V/2, č. 814	
40.	1276, V. 28. Znojmo	Přemysl II. pro město Brno.	CDB V/2, č. 815	
43.	1276, XI. 26. U Vídně	Přemysl II. uzavírá mírovou smlouvu s Rudolfem I.	CDB V/2, č. 825	
44.	1277, V. 30. Praha	Přemysl II. pro klášter plaský.	CDB V/2, č. 839	
45.	1277, IX. 4. Praha	Přemysl II. pro kapli sv. Jana Křtitele v Brně.	CDB V/2, č. 844	
46.	1277, IX. 12. Praha	Přemysl II. ratifikuje mírovou smlouvu s Rudolfem I.	CDB V/2, č. 846	
48.	1278, I. 10. Olomouc	Přemysl II. pro Uherský Brod.	CDB V/2, č. 856	
49.	1278, II. 7. Praha	Rulko z Biebersteinu slibuje, že bude sloužit Přemyslu II. s hradem Frýdlantem, který od něj koupil.	CDB V/2, č. 860 ACRB I, č. 20	
52.	1278, VI. 30. Praha	Přemysl II. pro klášter sedlecký.	CDB V/2, č. 877	
68.	1281, [IX. 16.] Praha	Petr, probošt vyšehradský, se vzdává ve prospěch kapituly vsi Zahrádka.	A1	CDB VI/1, č. 161
69.			A2	
80.	1282, VI. I. Vyšehrad	Gottfried, probošt pražský a kustod vyšehradský, a vyšehradská kapitula, – ve věci sporu s proboštem Petrem.	CDB VI/1, č. 220 (A2)	
84.	1282, X. 27. Praha	Walther, převor magdalenitek u sv. Marie a sv. Jakuba ve Freibergu, pro klášter chotěšovský.	CDB VI/1, č. 242	
93.	1283, VIII. 28. Praha	Jan z Michalovic slibuje sloužit Václavovi II. (<i>indoržát: V 18</i>)	RBM II, č. 1298 ACRB I, č. 23	
101.	1284, I. 10. Praha	Václav II. pro klášter zlatokorunský.	RBM II, č. 1307	
102.	1284, I. 10. Praha	Václav II. pro klášter zlatokorunský.	RBM II, č. 1308	
103.	1284, I. II. Praha	Václav II. pro klášter zlatokorunský.	RBM II, č. 1309	
109.	1284, V. 24. Praha	Čeští šlechtici strany Tobiáše z Bechyně slibují věrnost Václavovi II.	RBM II, č. 1316 ACRB I, č. 25	
110.	1284, V. 24. Praha	Čeští šlechtici strany Závíše z Falkenštejna slibují věrnost Václavovi II.	RBM II, č. 1317 ACRB I, č. 24	

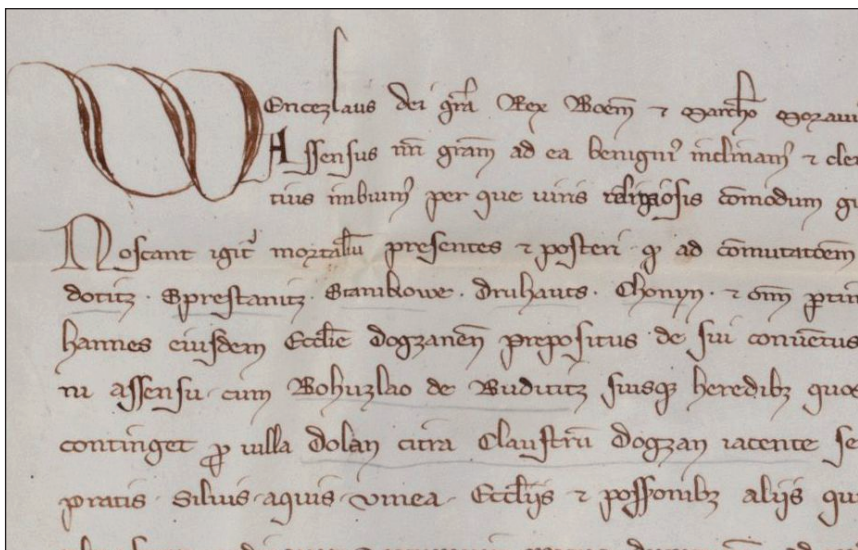

Obr. 9a: SOA Plzeň, Premonstráti Teplá, inv. č. 30.

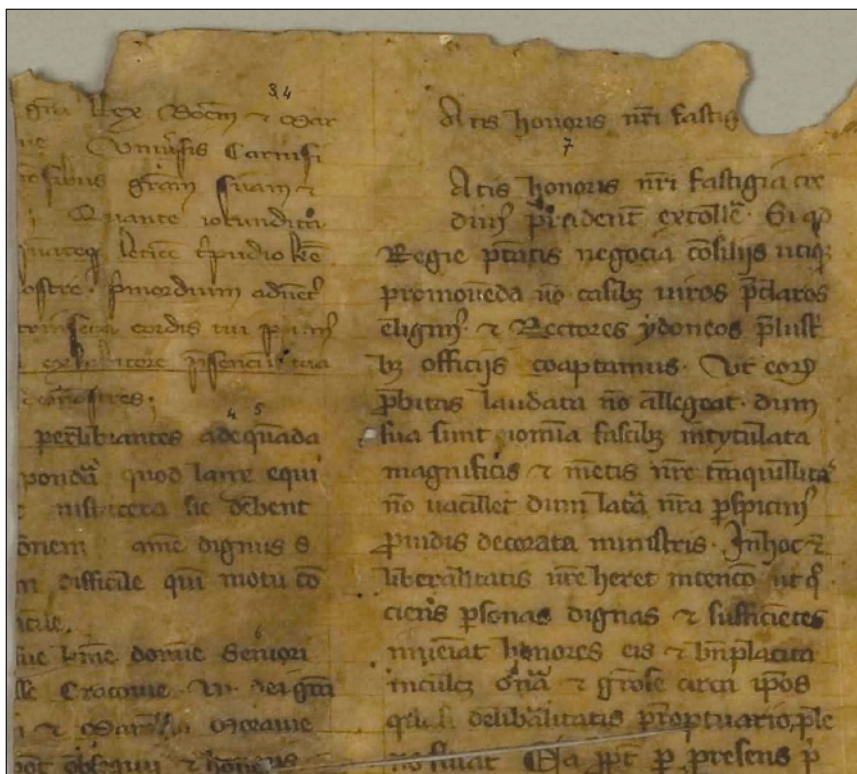

Obr. 9b: NA Praha, Archiv vyšehradské kapituly, inv. č. 81 (A1). Listina je majetkem Královské kolegiální kapituly sv. Petra a Pavla na Vyšehradě.

Manuální identita písaře V3

Obr. 9c: SOA Třeboň, Cizi statky, sg. Konín II 82 č. 1.

Obr. 9d: Archiv Pražského hradu, Archiv Pražské kapituly, sg. III 13b.

Manuální identita písaře V3

III.	1284, V. 30. Praha	Václav II. pro klášter chotěšovský.	RBM II, č. 1318
116.	1284, IX. 7. Praha	Václav II. pro klášter žďárský.	RBM II, č. 1323
131.	1285, V. 8. Praha	Václav II. pro sirotky Friedricha, syna mincmistra Eberharda.	RBM II, č. 1345
132.	1285, V. 24. Praha	Václav II. pro česká města.	RBM II, č. 1346
134.	1285, VII. 1. Praha	Václav II. pro augustiniány–eremity od sv. Tomáše v Praze.	RBM II, č. 1349
138.	1285, X. 1. Vyšehrad	Petr, probošt vyšehradský, směňuje své statky za clo v Prachaticích.	RBM II, č. 1356
139.	1285, X. 1. Vyšehrad	Kapitula vyšehradská směňuje clo v Prachaticích za statky proboštsví.	–
140.	1285, X. 1. Praha	Václav II. pro kapitolu vyšehradskou.	RBM II, č. 1357
143.	1285, XI. 18. Hradec [nad Moravicí]	Václav II. pro kostel olomoucký.	RBM II, č. 1360
154.	1286, III. 11. Brno	Václav II. pro kaplana Jindřicha.	RBM II, č. 1375
168.	1286, XII. 25. Brno	Václav II. pro klášter herburský (Cella sanctae Mariae) v Brně.	RBM II, č. 1392
200.	1287, XII. 27. Praha	Václav II. pro německé rytíře.	RBM II, č. 1427
208.	1288, II. 27. Praha	Václav II. pro klášter tepelský.	RBM II, č. 1435
209.	1288, III. 6. Praha	Václav II. pro vyšehradskou kapitolu.	RBM II, č. 1437
211.	1288, III. 21. Praha	Václav II. pro klášter chotěšovský.	RBM II, č. 1439
222.	1288, V. 30. Brno	Václav II. pro protonotáře Velislava.	RBM II, č. 1451
223.	1288, VI. 17. Praha	Václav II. pro kostel olomoucký.	RBM II, č. 1455
231.	1288, XII. 3. Žatec	Václav II. pro Bohuše z Počápel.	RBM II, č. 1462
234.	1289, I. 10. Praha	Kazimír, vévoda opolský, dává své země Václavovi II a přijímá je jako léno.	RBM II, č. 1466 ACRB I, č. 29
262.	1289, XII. 21. Praha	Václav II. pro klášter plaský.	RBM II, č. 1488
272.	1290, III. 23. Praha	Václav II. pro klášter vyšebrodský.	RBM II, č. 1497

273.	1290, IV. 22. Praha	Václav II. pro klášter doksanský.	RBM II, č. 1498
282.	1290, IX. 13. Nižbor	Albrecht, hrabě z Hohenbergu, vstupuje v lenní závislost na Václavovi II.	RBM II, č. 1512 ACRB I, č. 35
288.	1290, X. 13. Praha	Václav II. pro klášter sedlecký.	RBM II, č. 1517
289.	1290, XI. 15. Praha	Václav II. pro klášter vyšebrodský.	RBM II, č. 1519
320.	1291, XII. 21. Praha	Václav II. pro klášter Mogiła.	DCT, č. 4
321.	1291, XII. 22. Praha	Václav II. pro klášter Mogiła.	DCT, č. 40
378.	1293, VIII. 7. Praha	Jan, probošt vyšehradský, přijímá dvůr v Újezdě od kláštera chotěšovského.	RBM II, č. 1625
	[1288/90 – 1293/94]	Loserthův (pražský kapitulní) zlomek formulářové sbírky.	AÖG 57, 1879
527.	1298, IV. 2. Olomouc	Dětřich, biskup olomoucký, potvrzuje klášteru oslavanskému privilegia na patronátní právo u sv. Jakuba v Brně.	RBM II, č. 1790

Ruka protonotáře mistra Jindřicha byla v listinách po smrti Přemysla II. identifikována postupně formou předběžných dílčích sond, a to na listinách: č. 68, 69, 79, 80, 84, 139, 138 a 378,¹⁶ č. 93, 109 a 110,¹⁷ dále č. 134¹⁸, č. 168¹⁹, č. 272²⁰, zatímco č. 223 považuje Dušková za dílo Jindřichova žáka.²¹

Jedna z klíčových postav přemyslovské diplomatiky – *protonotář mistr Jindřich*, jehož ruka se s největší pravděpodobností skrývá pod označením V 3 – je předmětem diplomatického bádání již více než jedno století.²² Vzhledem k problematičnosti zpráv o Jindřichově životě ve formulářových sbírkách, které nelze ověřit z jiných zdrojů,²³ omezím

16 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské I*, s. 161. Přisouzení grafického vyhotovení listiny č. 84 protonotáři Jindřichovi viz i Z. Svíták: *Klášter magdalenitek v Dobřanech*, SPFFBU C 40, 1993, s. 16.

17 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 207. Zde je listina č. 282 mylně připsána ruce notáře V 5 = můj písař V 16 (Petr Angeli).

18 Tíž: *Česká listina doby přemyslovské III. Listina měst a jejich obyvatel*, SAP 6/2, 1956, s. 135, pozn. 123. Vyobrazení listiny č. 134 přináší Hajnal, István: *L'enseignement de l'écriture aux universités médiévales*, Budapest 1959, obr. č. 143.

19 Dušková, S.: *Dva zvláštní případy konfirmačních listin Václava II. (Listina tepelská a herburská)*, Rozprawy ČSAV, Řada společenských věd, roč. 69, seš. 9, Praha 1959, s. 85, pozn. II.

20 Šebánek, J.: *Listiny přímětické a jiné naše listiny na patronátní práva z doby přemyslovské*, SPFFBU C3, 1956, s. 85, pozn. 60.

21 Dušková, S.: *Kdo byl notář Jindřich*, s. 62.

22 Z novějších diplomatických prací: Pojsl, M., Řeholka, I., Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 322nn. Zde i starší literatura.

23 Formulářového původu je např. literaturou přinášena informace (viz Pojsl, M., Řeholka, I., Sulitková, L.: *Ibid.*, s. 322) o Jindřichově „jmenování zemským písařem“ roku 1270, o stejný zdroj se opírá i „obecně předpokládaný italský původ Jindřichův“ – viz Dušková, S.: *Kdo byl notář Jindřich*, s. 68.

se zde jen na základní údaje vyplývající přímo z dochovaných (v originále či opise) listin. Je-li správný předpoklad, že V 3 = protonotář mistr Jindřich, pak prvním dokladem o jeho činnosti v panovnické kanceláři je listina č. 13 z počátku září 1271.²⁴ Přijmeme-li tezi, že notář Jindřich je totožný s pozdějším protonotářem, pak se tato osoba vyskytuje v dpm formulích listin Přemysla II. jako notář od 3. X. 1273,²⁵ od 11. XI. 1274²⁶ pak jako protonotář s magisterským titulem. Mimo to se někdy po r. 1269 stal plebánem v rakouském Garsu.²⁷ Dušková²⁸ se pokouší protonotáře Jindřicha ztotožnit s Jindřichem, který je na listině Přemysla II. pro rakouské johanity z 28. V. 1273²⁹ uváděn mezi svědky jako „magister Hainricus, notarius de Pistka“. Totožnost protonotáře Jindřicha se stejnojmenným píseckým notářem pak vede autorku k závěru, že „byl spíše původu domácího než cizího“. Vedle těchto víceméně hypotetických předpokladů stojí jako pevný záchytný bod listina vyšehradské kapituly z 1. I. 1275³⁰ určená přímo mistru Jindřichovi–protonotáři, kanovníku pražskému, olomouckému a vyšehradskému a plebánovi v Garsu (in Gors). Z dalších přímých zpráv o Jindřichovi nelze pominout zmínku v tzv. druhém pokračování Kosmovy kroniky³¹ o jeho zatčení (Jindřich je zde označen jako kanovník pražský a notář královského dvora) ve dnech 14.–29. IX. 1278. Po tomto incidentu vystupuje jmenovitě ve vnitřních záležitostech vyšehradské kapituly (v souvislosti se sporem mezi proboštem a kapitulou vyšehradskou).³²

K Jindřichovu anonymnímu působení v kanceláři Václava II. (1284–91) viz soupis jeho listinné produkce.³³

24 CDB V/2, č. 639. Jindřichovu „cestu vzhůru“ líčí snad až příliš barvitě E m l e r, J.: *Die Kanzlei*, s. 33.

25 CDB V/2, č. 715.

26 CDB V/2, č. 757, viz listinu č. 28.

27 D u š k o v á, S.: *Kdo byl notář Jindřich*, s. 65, pozn. 83. První doklad je v CDB V/2, č. 758, kde v dpm formulí: „... datum ... per manus mag. Henrici, prothonotharii regni nostri et plebani in Gors.“ Toto obročí bylo samo o sobě bezpochyby velmi výnosné, neboť k roku 1284 (nejspíš k září) se zachovala zpráva kolektora lyonského desátku Alirona de Riccardis o přijetí sumy XIII hřiven stříbra od mistra Jindřicha, plebána „de Gors“, jako stanovený šestiletý desátek, k němuž došlo pravděpodobně u Vídně. Viz S t e i n e r z, Samuel: *Die Einhebung des Lyoner Zebnten im Erzbisthum Salzburg (1282–1285)*, MIOG 14, 1893, s. 83 č. 62. Naposledy na tuto relaci upozornil S v i t á k, Z.: *Několik poznámek k životu a dílu protonotáře Jindřicha*, SPFFBU C 42, 1995, s. 8.

28 D u š k o v á, S.: *Kdo byl notář Jindřich*, s. 68–69.

29 CDB V/3, č. 1581.

30 CDB V/2, č. 762.

31 FRB II, s. 302.

32 Viz zejména listinu Oty Braniborského z 25. VIII. 1279 (CDB VI/1, č. 63), kde Jindřich vystupuje spolu s vyšehradským kanovníkem Velislavem, a rozhodčí listinu (ve dvojím vyhotovení dochovanou) vydanou mistrem Jindřichem, mistrem Velislavem a Gottfriedem, proboštem pražským a kustodem vyšehradským, 23. XII. 1279 (CDB VI/1, č. 81).

33 Vzácný doklad *jmenovitěho* výskytu protonotáře Jindřicha, plebána „in Hgorths“, v okolí Václava II. je v opisu listiny českého komorníka Ojře z Lomnice pro waldsaský klášter z 13. V. 1287 – srv. Š e b á n e k, J. – D u š k o v á, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 206, pozn. 174. Jde o dosud netištěnou listinu korespondující s údajným výpisem ze zemských desk z téhož dne (RBM II, č. 1409), o níž byla zmínka již v předchozí kapitole v pozn. č. 4. Jindřich je zde spolu s Václavem II. uveden ve svědečné řadě; k jeho anonymnímu působení v kanceláři Václava II. srv. ještě: Š e b á n e k, J. – D u š k o v á, S.: *Česká listina v době přemyslovské. (Nástin vývoje)*, SPFFBU C 11, 1964, s. 62.

Čistě hypotetický je pak předpoklad Jindřichova působení v rodící se kanceláři staroměstské založený zejména na listinách z 25. XI. 1282³⁴ a 22. XI. 1288.³⁵ Krátce před r. 1292 je ve staroměstské kanceláři doložen notář nový (mistr Petr).³⁶

První dochované listiny „polského oddělení“ Václavovy kanceláře (č. 320 a 321) uvádí v dpm formuli krakovského a sandoměřského protonotáře Jindřicha Kvasa, jehož se Šebánek³⁷ pokouší ztotožnit s protonotářem Jindřichem. Poté co „polské oddělení“ asi na přelomu let 1293/94 opustil,³⁸ uplatňuje se příležitostně v okruzích, k nimž měl osobní vztah (srv. listiny č. 378 a 527). Listina č. 527 je tudíž posledním mně známým dokladem písařské ruky V 3.

Ještě na počátku 14. století vydává garský plebán Jindřich zatím netištěnou listinu (1301, V. 27. Eggenburg), v níž prohlašuje koupi jistého statku jménem špitálu v Eggenburgu.³⁹ Dalším pramenem pro Jindřichovo působení v tomto prostředí je listina eggenburského rychtáře Jindřicha a přísězných měšťanů Pelhřima, Herborda a Hertwiga potvrzující, že Jans z Meissau se svými syny rezignovali na svá práva na dvě masné lavice v Sigmundsherbergu ve prospěch mistra Jindřicha, plebána „de Gors“ a špitálu svatého Martina v Eggenburgu. Listina nese datum 13. VI. 1302.⁴⁰ 2. VI. 1304 byla v Eggenburgu vydána listina eggenburského rychtáře Jindřicha a přísězných měšťanů Pelhřima, Mikuláše, Wolfhera a Petra, v níž světelský opat Otto povoluje vést vodu přes svůj pozemek k mlýnu u špitálu svatého Martina v Eggenburgu. Tento právní počín byl vykonán s přímluvou mistra Jindřicha, plebána „de Gors“.⁴¹ Jindřichovu smrt je tudíž nutno posunout až za toto datum.

Pozornost si zaslouží vedle originálních listin i zlomek formulářové sbírky (jedná se o oboustranně popsany seříznutý pergamenový dvoulist) uložený v Archivu Pražské kapituly⁴², jež vydal Johann Loserth.⁴³ Textové zrcadlo je na obou listech uspořádáno do dvou sloupců. Na skutečnost, že jde o Jindřichův autograf, upozornil již Šebánek.⁴⁴ Terminus a quo vzniku tohoto zlomku je odvozen z nejmladšího datovatelného textu zde obsažen-

34 CDB VI, č. 241.

35 RBM II, č. 1461. Zde je mezi svědky „Henricus, notarius civitatis“, srv. Dušeková, S.: *Kdo byl notář Jindřich*, s. 65.

36 Šebánek, J. – Dušeková, S.: *Česká listina doby přemyslovské III*, s. 135; srv. dále Nový, R.: *Městské knihy v Čechách a na Moravě 1310–1526. Katalog*, AUC–Philosophica et Historica 4, Praha 1963, s. 19.

37 Šebánek, J.: *Čeští notáři na cestě Václava II. za polskou korunou*, Studia źródłoznawcze. Commentationes IV, 1957, s. 76nn.

38 Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 330, kde autoři uvažují o možnosti přeměny původního „polského oddělení“ v samostatnou krakovskou kancelář poté, co zde na přelomu let 1293/1294 krakovský arcijáhen Pakoslav vystřídal dosavadního krakovsko–sandoměřského protonotáře Jindřicha Kvasa.

39 Dušeková, S.: *Kdo byl notář Jindřich*, s. 66. Na listině visí i Jindřichova pečeť s opisem „SIGILLUM MAGISTRI HENRICI PLEBANI DE GORS OLOMUCENSIS ET WISSEGRADENSIS CANONICI“.

40 Svíták, Z.: *Několik poznámek*, s. 9–10, kde je uvedeno i uložení této listiny: Wien, HHStA, sig. Algemeine Urkundenreihe, sub dato suo.

41 Svíták, Z.: *Ibid.*, s. 10, kde autor uvádí, že u listiny visí též Jindřichova pečeť, originál je uložen v klášterním archivu ve Zwettlu.

42 Dnešní uložení: APH, Archiv Pražské kapituly, sig. III 13b – viz výše Obr. 9d.

43 Loserth, J.: *Fragmente eines Formelbuches Wenzels II. von Böhmen*, AÖG 57, 1879, s. 463–484.

44 Šebánek, J.: *Čeští notáři*, s. 78 pozn. 20: „Loserth ovšem netušil, že má v ruce tolikrát marně hledaný zlomek „prototypu“ formulářové sbírky Jindřichovy.“

ho,⁴⁵ terminus ad quem představuje odchod protonotáře mistra Jindřicha z panovnické kanceláře.

V4

č. 105, 115, 122, 236: Řeholka DP: V 3, Řeholka DisP: V 3, SAP: V II 4
č. 149: Řeholka DP: V 3, Pojsl DisP: V 3, SAP: V II 4

70.	1281, IX. 16. Praha	Petr, probošt vyšehradský, – ve svém sporu s vyšehradskou kapitulou.	CDB VI/1, č. 162
78.	1282, VI. 1. Praha	Petr, probošt vyšehradský, se vzdává jmenovaných statků ve prospěch vyšehradské kapituly.	CDB VI/1, č. 219
79.	1282, VI. 1. Vyšehrad	Gottfried, probošt pražský a kustod vyšehradský, a vyšehradská kapitula, – ve věci sporu s proboštem Petrem.	CDB VI/1, č. 220 (Ar)
89.	1283, VI. 24. Praha	Bernard, plebán v Sušici, dává plnou moc Petru, plebánovi z Prahy, ve věci proti konventu ve Windbergu.	RBM II, č. 2717
96.	1283, X. 6. Praha	Jordan, představený kláštera strahovského, konventu ve Windbergu a Bernardovi, plebánovi kostela v Sušici.	–
105.	1284, III. 6. Praha	Václav II. pro klášter Waldsassen.	RBM II, č. 1310
115.	1284, VIII. 28. [Klášteří] Hradisko (u Olomouce)	Václav II. pro klášter sv. Jakuba v Olomouci.	RBM II, č. 1321
122.	1284, XI. 28. Praha	Václav II. pro kapli sv. Václava v Praze.	RBM II, č. 1332
149.	1286, II. 18. Brno	Václav II. pro klášter herburský (Cella sanctae Mariae) v Brně.	RBM II, č. 1368
153.	1286, II. 28. Brněnský hrad	Gerhard z Obřan slibuje věrnost Václavovi II.	RBM II, č. 1373 ACRB I, č. 27
236.	1289, II. 6. Praha	Smlouva Václava II. s Friedrichem, markrabětem míšeňským.	Srv. RBM II, č. 1467

Silná morfologická závislost V 4 na protonotáři Jindřichovi (V 3) působila dosavadní literatuře obtíže při oddělení V 4 od V 3, a to zejména v období interregna 1278–1283: listiny č. 70, 78, 79 a 80 připisuje Šebánek Jindřichovi,⁴⁶ stejně postupuje Dušková u č. 153.⁴⁷

Nejen velmi úzká grafická vazba písaře V 4 na ruku V 3,⁴⁸ ale i skutečnost, že V 4 psal mimo jiné i listiny pro vnitřní potřebu vyšehradské kapituly, dovolují předpokládat, že

45 Loserth, č. IX; srv. též RBM II, č. 2441.

46 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské I*, s. 161, pozn. 59.

47 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 207.

48 Na to upozornil již Řeholka, I.: *Kancelář*, s. 9–10 a Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 263–264 a 278–280.

V 4 byl kanovníkem vyšehradským. Vedle vyšehradského prostředí a panovnické kanceláře, kde lze jeho ruku zachytit na listinách pro české i moravské příjemce v l. 1284–89, tedy v období, které se v podstatě kryje s obdobím výskytu *protonotáře mistra Velislava* v dpm formulích Václavových listin, se písařsky uplatnil i jinde – viz listiny č. 89 a č. 96.⁴⁹ Není bez zajímavosti, že právního počínu zlistiněného na listině č. 96 se mimo jiné zúčastnil i mistr Velislav, kanovník pražský, rovněž na listině č. 149 najdeme mezi svědky Velislava, tentokrát s titulem českého protonotáře. Osoba mistra Velislava, kanovníka a viceděkana vyšehradského, je jmenovitě uváděna na listinách č. 70 a č. 79. Není-li to vše jen shoda okolností, pak je pravděpodobné, že za písařskou značkou V 4 se skrývá ruka mistra Velislava. Ten se v pramenech poprvé vyskytuje k r. 1276⁵⁰ v souvislosti s podmíněným propůjčením kanonikátu u sv. Víta v Praze papežem Janem XXI. V posledních letech vlády Přemysla II. se stal zemským písařem a kanovníkem vyšehradským.⁵¹ Zde se stal viceděkanem (viz listinu č. 79 z l. VI. 1282).⁵² Po nástupu Václava II. na český trůn se stal jeho protonotářem a nejpozději r. 1285 přidal k pražskému a vyšehradskému i kanonikát olomoucký.⁵³ Naposledy se v dpm formulí panovnických listin vyskytuje 23. VIII. 1289.⁵⁴ Roku 1294 je Velislav uváděn jako vykonavatel poslední vůle vyšehradského děkana Kuna.⁵⁵ Po odchodu z kanceláře jej literatura uvádí u kostela sv. Prokopa na Starém Brně a mezi lety 1298–1302 jako pražského děkana.⁵⁶

V 5

č. 112: Řeholka DP: V 4, Řeholka DisP: V 4, SAP: V II 5

112.	1284, VI. 30. Praha	Václav II. pro johanity u P. Marie v Praze.	RBM II, č. 1319
------	------------------------	---	-----------------

49 Beze změn uvádí tento rozsah písařské ruky S v i t á k , Z.: *Kdo byl písař VII 4?*, SPFFBU C 44, 1997, s. 37–38, kde je dále řešena otázka individuálního Velislavova diktátu a možné totožnosti tohoto písaře.

50 CDB V/2, č. 823.

51 P o j s l , M. – Ř e h o l k a , I. – S u l i t k o v á , L.: *Panovnická kancelář*, s. 320. Hodnotí zemského písaře („notarius terre“) lze snad vysvětlit působení V 4 i v těch okruzích, ke kterým nemusel mít přímý osobní vztah (listiny č. 89 a č. 96) – viz obdobný případ u ruky V 2. Jako vyšehradský kanovník je Velislav jmenován např. v CDB VI/1, č. 34 (1. dubna 1279), jako „notarius terre“ v CDB VI/1, č. 63 (25. srpna 1279).

52 CDB VI/1, č. 220.

53 RBM II, č. 1345, kde „Datum ... per manus mag. Welizlai, Prag., Olomuc. et Wissegr. canonici, prothon. regni nostri“ U sv. Víta se posléze stal děkanem – srv. RBM II, č. 1826 a RBM II, č. 1875, kde je ohlášena Velislavova pečeta.

54 RBM II, č. 1478.

55 Originál Velislavovy listiny z 9. VI. 1294 je v NA Praha, Archiv vyšehradské kapituly, i. č. 104; RBM II, č. 1655.

56 E m l e r , J.: *Die Kanzlei*, s. 46. U sv. Prokopa na Starém Brně je Velislav poprvé doložen k roku 1288 – RBM II, č. 1451 (orig. z 30. května 1288 je v MZA Brno, E 9, sg. G 3). Držba svatoprokopské prebendy naznačuje, že Velislav měl v této době blízko k písařství brněnské provincie s event. pravomocemi v oblasti mincovního regálu či výběru královské berně – k tomu srv. J a n , Libor: *Vznik zemského soudu a správa středověké Moravy*. Brno 2000, s. 72n.

Na příbuznost ruky V 5 s rukou V 3 upozornila již Dušková,⁵⁷ která jej považuje za Jindřichova žáka. Naproti tomu Řeholka⁵⁸ jej řadí do okruhu příjemeckého.

V 6

č. 117, 141, 162: Řeholka DP: V 5, Řeholka DisP: V 5, SAP: V II 6

117.	1284, IX. 12. Nižbor	Václav II. pro klášter hradiský.	RBM II, č. 1324
141.	1285, X. 23. Praha	Václav II. pro Závaše z Falkenštejna.	RBM II, č. 1358
162.	1286, VI. 20. Praha	Václav II. pro křížovníky s červenou hvězdou od sv. Františka v Praze.	RBM II, č. 1386

Písaře listiny č. 117 označuje Šebánek⁵⁹ za kancelářského. Řeholka⁶⁰ konstatuje podobnost V 6 s rukou V 3. Písařskou ruku na listině č. 162 připsala Dušková Velislavovi.⁶¹

V 7

č. 227: Řeholka DP: V 5, Řeholka DisP: V 5a, SAP: V II 7

č. 251: Řeholka DP: V 5a, Řeholka DisP: V 5a, SAP: V II 7

č. 281: Řeholka DP: V 2, Řeholka DisP: V 5a, SAP: V II 7

č. 284: Lit. nezná orig.

č. 318: Řeholka DP: V 17, Řeholka DisP: V 17, SAP: V II 20

č. 384, 385: Pojsl DP: V 20, Řeholka DisP: V 20, SAP: V II 23

227.	1288, IX. 10. Praha	Václav II. pro klášter sv. Jiří na Hradě.	RBM II, č. 1459
251.	1289, VIII. 23. Olomouc	Václav II. pro vévodu [dolno]slezského Bolka Svídnického.	RBM II, č. 1478
281.	1290, IX. 13. Nižbor	Václav II. pro klášter doksanský.	RBM II, č. 1511
284.	1290, IX. 22. Nižbor	Václav II. pro klášter Waldsassen.	RBM II, č. 2731 ⁶²
318.	1291, XII. 18. Praha	Václav II. pro arcibiskupa mohučského Ger[harda].	–

57 Dušková, S.: *Kdo byl notář Jindřich*, s. 62, pozn. 57.

58 Řeholka, I.: *Kancelář*, 86–87.

59 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské I.*, s. 158, pozn. 44. V jejich systému má označení V 2.

60 Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 264. Tamtéž na s. 322 je vyslovena domněnka o možné totožnosti této ruky s rukou protonotáře Velislava, která je vzápětí poněkud zpochybněna: „Avšak i v případě, že by se ukázal náš předpoklad správný, vyhotovení pouze tří listin, vzhledem k postavení, jaké Velislav v kanceláři zaujímal, je přece jen velmi málo.“

61 Dušková, S.: *Kdo byl notář Jindřich*, s. 72 pozn. 95: „Je to ... dále z 20. června listina pro křížovníky (= listina č. 162, pozn. autora) ..., kterou Velislav nejen diktoval, nýbrž i psal“

62 Omylem k 1290, IX. 23.

384.	1293, XII. 29. Zbraslav	Václav II. pro klášter zbraslavský.	RBM II, č. 1633
385.	1293, XII. 29. Praha	Václav II. pro kostel sv. Jiljí na Bezdězu.	RBM II, č. 1634 (A)

Dosavadní literatuře činila identifikace ruky V 7 jisté obtíže. Zatímco listinu č. 284 literatura nezná z originálu, na zbývajících listinách identifikovala, jak plyne ze záhlaví, tři různé písaře: jednoho na listinách č. 227, 251 a 281,⁶³ druhého na listině č. 318⁶⁴ a třetího na č. 384 a 385.⁶⁵

V 8

č. 155: Řeholka DP: V 6, Pojsl DisP: V 6, SAP: V II 9

155.	1286, IV. 2. Brno	Václav II. pro herburgy (Cella s. Mariae) v Brně.	RBM II, č. 1378
------	----------------------	--	-----------------

Pojsl⁶⁶ umísťuje tuto ruku do prostředí přijemeckého.

V 9

č. 157: Řeholka DP: V 7, Řeholka DisP: V 7, SAP: V II 10

157.	1286, V. 1. –	Václav II. pro klášter plaský.	RBM II, č. 1380
------	------------------	--------------------------------	-----------------

Podle literatury je V 9 rukou přijemeckou.⁶⁷

V 10

č. 166: Řeholka DP: V 8, Pojsl DisP: V 8, SAP: V II 11

166.	1286, X. 23. Ivančice (?) Ivanovice (?)	Václav II. pro johanity.	–
------	---	--------------------------	---

V 10 je podle literatury také rukou přijemeckou.⁶⁸

63 Řeholka, I.: *Kancelář*, s. 11, kde je tento písař označen siglou V 5a.

64 *Ibid.*, s. 5 s označením V 17 jako přijemecká ruka, dále: Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 309.

65 Řeholka, I.: *Kancelář*, s. 22. Písař je označen V 20. Řeholka zde vlastně opakuje poznatek, k němuž dospěl v souvislosti s listinami č. 384 a 385 Šebánek, J.: *Listiny přímětické*, s. 86.

66 Pojsl, M.: *Kancelář*, s. 22 a Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 281.

67 Řeholka, I.: *Kancelář*, s. 60.

68 Pojsl, M.: *Kancelář*, s. 22 a Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 281.

V II

- č. 517, 525: Pojsl DP: V 13c, Vavřínová DisP: V 13, SAP: V II 16 [srv. ještě mou V 16]
 č. 550: Pojsl DP: V 13, Vavřínová DisP: V 13, SAP: V II 16 [srv. ještě mou V 16]
 č. 578, 747: Vavřínová DP: V 13c, Vavřínová DisP: V 13, SAP: V II 16 [srv. ještě mou V 16]
 č. 664: Vavřínová DP: V 13b, Vavřínová DisP: V 13, SAP: V II 16 [srv. ještě mou V 16]
 č. 715, 738, 739: Vavřínová DP: V 22, Vavřínová DisP: V 22, SAP: V II 31 = V III 2

346.	1292, IX. 24. Vyšehrad	Kapitula vyšehradská potvrzuje prodej statku ve vsi Kamenný Most (u Kladna).	RBM II, č. 1589
392.	1294, IV. 26. Praha	Tobiáš, biskup pražský, pro klášter zderazský.	RBM II, č. 1641
517.	1298, I. II. Brno	Václav II. pro klášter tepelský.	RBM II, č. 1778
525.	1298, III. 26. Opava	Václav II. pro klášter kamieniecký.	RBM II, č. 1788
551.	1298, IX. 6. Míšeň	Václav II. slibuje zachovávat zemská privilegia v Míšni.	RBM IV, č. 1910
556.	1298, XI. 17. Norimberk	Albrecht, římský král, prohlašuje, že čeští králové mohou, ale nemusí nosit u císařského dvora královskou korunu. (<i>indoržát: V 18</i>)	RBM II, č. 1821 ACRB I, č. 47
572.	1299, VII. 14. Praha	Jan, pražský arcijáhen, prohlašuje smír mezi Václavem, kanovníkem od sv. Jiří, a Mikulášem, měšťanem litoměřickým.	RBM II, č. 1840
578.	1299, VIII. 23. Praha	Václav II. pro Helenu, markraběnku z Landsbergu.	RBM IV, č. 1912
664.	1302, XI. 6. Praha	Václav II. potvrzuje úmluvy mezi Griffinou ze Starého Sączu a obyvateli Budyně [nad Ohří].	RBM II, č. 1941
735.	1305, VI. 20. Praha	Václav II. pro kostel pražský.	RBM II, č. 2045
738.	1305, VII. 19. Praha ⁶⁹	Václav III. pro německé rytíře v Pomořanech.	RBM II, č. 2049 RBM IV, č. 2120
739.	1305, VII. 19. Praha	Václav III. potvrzuje Petrovi z Neuenburku zástavu statků v Pomořanech, kterou učinil Václav II.	RBM IV, č. 2121
747.	1305, X. 10. Bruntál	Václav III. pro německého rytíře Konráda Sacka. (<i>doržální inskripce rovněž od V II</i>)	RBM II, č. 2057
798.	1307, I. II. Brno	Vítek ze Švábenic daruje se souhlasem své ženy Perchty a synů Všebora, Gerharda a Jana klášteru zderazskému patronátní právo kostela v Moravanech.	RBM II, č. 2122

69 V RBM II opsál Emler z Voigta (CDPrus. II, 57) chybné datum „XIII kal. aug.“, správně má být „XIII kalen. aug.“, v RBM IV je již datum správné.

801.	1307, I. 27. Brno	Rudolf I. zastavuje Janovi z Meziříčí vesnici Těšetice na Moravě.	RBM II, č. 2125
851.	1309, VII. 27. Praha (u dominikánů od sv. Klimenta)	Vítek ze Švábenic prodává zderazskému klášteru své vesnice Zálší a [Horní a Dolní] Sloupnice.	RBM II, č. 2189 str. 951
853.	1309, VII. 30. [Praha]	Jindřich Korutanský potvrzuje zderazskému klášteru listinu č. 851.	RBM II, č. 2194 str. 954

Velmi úzká grafická závislost písařské ruky V 11 na V 16 (viz níže) působila obtíže při její identifikaci. Tato okolnost se pak odrazila i v dosavadní literatuře. Šebánek⁷⁰ připisuje vyhotovení listin č. 346 a č. 572 mistru Petru Angeli (= můj písař V 16). Ke stejnému závěru dospěla i Sulitková u listin č. 517, 525, 551, 578, 664 a 747,⁷¹ avšak listiny č. 735, 738 a 739 připisuje písaři jinému.⁷²

V 12

- č. 85: Šebánek: písař B (notář Jindřich z Tuřan) [k němu srv. č. 207 u mé D 8 a č. 232 u mé D 13]
 č. 152: Řeholka DP: V 5, Řeholka DisP: V 5b, Pojsl DisP: V 5, SAP: V II 7
 č. 193: Řeholka DP: V 9, Pojsl DisP: V 9, SAP: V II 12
 č. 195, 217: Řeholka DP: V 10, Pojsl DisP: V 10, SAP: V II 13

18.	1272, X. 29. Brno	Přemysl II. pro [Uherský] Brod.	CDB V/2, č. 682
19.	1273, I. 14. Zbraslav	Přemysl II. pro klášter sv. Kláry v Chebu.	CDB V/2, č. 689
20.	1273, VII. 4. Brno	Přemysl II. pro klášter žďárský.	CDB V/2, č. 712
21.	1273, X. 3. U Šoproně	Přemysl II. pro klášter dominikánek v Imbachu.	CDB V/2, č. 715
29.	1275, I. 1. Vyšehrad	Kapitula vyšehradská rozhoduje, aby Jindřichovi, protonotáři a vyšehradskému kanovníku, byla dána prebenda.	CDB V/2, č. 762
34.	1275, VI. 5. Kamenc	Přemysl II. vyjímá [uhersko]brodské měšťany z placení cla.	CDB V/2, č. 781
37.	[1271–1275], XII. 30. Praha	Přemysl II. nařizuje, aby výběřčí cel nevybírali cla od kláštera sv. Františka v Praze.	CDB V/2, č. 799

70 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské I*, s. 161, pozn. 62.

71 Vavřínová, L.: *Kancelář*, s. 30, dále Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 267–268, 283–303.

72 Vavřínová, L.: *Kancelář*, s. 32–33 a Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 270 a 307. Listinu č. 735 přináší Hledíková, Zdeňka – Kašpar, Jaroslav – Ebelová, Ivana: *Paleografická čítanka*. Praha 2000², Ukázka VIII jako příklad pro „gotické listinné písmo královské kanceláře“ se správným upozorněním na nefunkčnost používaných smyček. Ruku na listinách č. 392, 851 a 853 ztotožnil Haas, Antonín: *Česká královská kancelář za Jindřicha Korutanského*, Zprávy Českého zemského archivu, sv. 9, Praha 1946, s. 76–77, kde ji umísťuje do prostředí zderazského kláštera.

41.	1276, VI. 6. Příštpo	Přemysl II. uděluje exempci pro poddané kláštera [novo]říšského.	CDB V/2, č. 816
85.	1283, IV. 16. Kroměříž	Dětřich, biskup olomoucký, potvrzuje darování vsi Trávník klášteru sv. Jakuba v Olomouci.	CDB VI/1, č. 269
152.	1286, II. 26. Brno	Václav II. pro Elišku, vdovu po Kadoldu Sirotkovi.	RBM II, č. 1371
193.	1287, IX. 27. U Olomouce	Václav II. pro kaplana Jindřicha na dům před olomouckým hradem.	RBM II, č. 1419
195.	1287, X. 13. U Olomouce	Václav II. pro Jindřicha, rychtáře v Litovli.	RBM II, č. 1421
217.	1288, V. 5. Brno ⁷³	Václav II. pro německé rytíře ve Slavkově.	RBM II, č. 1465 RBM II, č. 1646

Různost prostředí, v nichž pisař V 12 působil, a variabilita jeho ruky jsou pravděpodobně příčinou, že jeho produkce není dosud v literatuře celistvě podchycena. Jeho pravděpodobné písařské počátky identifikovali Šebánek s Duškovou v souvislosti s přípravou vydání V. svazku CDB a označili jej (v tabulce na listinách č. 18–41) P II 83.⁷⁴ V citované práci se autoři také pokusili o ztotožnění tohoto pisaře s *kanovníkem vyšehradským – notářem Janem*.⁷⁵ Listinu č. 85 zpracoval již r. 1926 Šebánek v souvislosti s diplomatickou činností olomouckého biskupa Dětřicha,⁷⁶ kde jej – dle mého soudu neprávem – ztotožňuje s biskupovým notářem Jindřichem z Tuřan (listina č. 85 totiž do jinak správně identifikovaného okruhu písařské tvorby Jindřicha z Tuřan dle mého mínění nepatří).⁷⁷

Ani skupina listin Václava II. není v dosavadní literatuře prezentována jako dílo jednoho pisaře: listina č. 152 je Pojslem⁷⁸ nejdříve kladena (i po písařské stránce) do kanceláře, posléze⁷⁹ k příjemci. Listina č. 193 je umístěna do „prostředí olomouckého kostela“.⁸⁰ Listiny č. 195 a 217 určuje Pojsl⁸¹ jako kancelářské. Dušková⁸² připisuje č. 152 písařsky mistru Jindřichovi.

73 Emler má v RBM II, č. 1465 k „1288,–“. Listina je omylem otištěna ještě jednou pod datem 1294, V. 26. Brno (RBM II, č. 1646). Na duplicitu u edic této listiny upozornil již L. Jan: *Slavkov u Brna ve 13. století a vznik komendy řádu německých rytířů*, ČMM 107, 1988, s. 271 pozn. 68.

74 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Das Urkundenwesen König Ottokars II. von Böhmen*, Archiv für Diplomatik, Schriftgeschichte, Siegel- und Wappenkunde, 15. Bd., 1969, s. 276–279.

75 *Ibid.*, s. 277: „... daß es sich um die Hand des Notars Johann handeln könnte, der in der Dpm-Formel der Urkunde Sr (= listina č. 29, pozn. autora) angeführt wird.“

76 Šebánek, J.: *Studie o kanceláři Dětřicha, biskupa olomouckého (1281–1302)*, ČMM 50, 1926, s. 219. K tomu viz Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 178, kde tuto listinu Dušková umísťuje obecně do Dětřichovy kanceláře.

77 Na tomto místě bych chtěl alespoň v náznaku a předběžně vyzdvihnout význam v této souvislosti neobyčejně zajímavé ruky V 12 pro olomoucké biskupské prostředí Dětřichova episkopátu, neboť vyšehradský původ a podobnost ductu V 12 s jinými písařskými individualitami implikuje možné přenesení vyšehradské písařské tradice do tohoto prostředí, jak o tom níže bude ještě zmínka.

78 Pojsl, M.: *Kancelář*, s. 22.

79 Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnícká kancelář*, s. 281.

80 Pojsl, M.: *Kancelář*, s. 22.

81 Pojsl, M.: *Kancelář*, s. 23–24.

82 Dušková, S.: *Naše listiny doby přemyslovské pro nižší světské feudály a otázka šlechtických archivů*, SPFFBU C 3, 1956, s. 63.

Vzhledem k tomu, že tento písař byl na listinách č. 18–41 přesvědčivě identifikován jako Jan a že v kanceláři Václava II. píše pouze ty listiny, které panovník vydává během svého pobytu na Moravě, je vysoce pravděpodobné, že *pod písařskou siglou V 12* se skrývá ruka protonotáře moravského oddělení Václavovy kanceláře – *mistra Jana ze Sadské*, který je tudíž totožný s notářem P II 83 (vyšehradským kanovníkem Janem).

Poprvé je „Iohannes prepositus Sazzensis“ doložen již k roku 1269,⁸³ dále vystupuje, a to roku 1273, jako kanovník pražský.⁸⁴ Sekundární literatura uvádí sadského probošta Jana v letech 1277–1279 na studiích v Boloni, kde dosáhl magisterského gradu.⁸⁵ Nejpozději v roce 1281 se stal kanovníkem olomouckým,⁸⁶ od roku 1285 stál v čele „moravského oddělení“ Václavovy kanceláře,⁸⁷ k roku 1287 je Jan ze Sadské doložen i jako vyšehradský kanovník.⁸⁸ Příležitostně užívá od téhož roku i titulu pražského scholastika,⁸⁹ a to snad – jde-li o tutéž osobu – i na listinách pražských biskupů Tobiáše⁹⁰ a Řehoře.⁹¹

V 13⁺

č. 196⁺: Řeholka DP: V II, Řeholka DisP: V II, SAP: V II 14

196 ⁺ .	1287, XII. 8. Praha	Václav II. pro klášter křížovníků s červenou hvězdou.	RBM II, č. 1424
--------------------	------------------------	---	-----------------

Listina č. 196⁺ psaná rukou V 13⁺ je Řeholkou⁹² umisťována do příjemeckého okruhu.

83 CDB V/2, č. 579.

84 Emler, J.: *Die Kanzlei*, s. 47.

85 Jireček, H.: *Právní život v Čechách a na Moravě v tisícileté době od konce IX. do konce XIX. století*. Praha–Brno 1903, s. 47–48; Ott, Emil: *Das Eindringen des kanonischen Rechts, seine Lehre und wissenschaftliche Pflege in Böhmen und Mähren während des Mittelalters*, Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte, 34. Bd – Kanonistische Abteilung III, 1913, s. 62. K tomu viz hiát mezi listinou č. 41 a listinou č. 85 v seznamu produkce ruky V 12.

86 RBM II, č. 1236.

87 Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnícká kancelář*, s. 320.

88 RBM II, č. 1410: „... datum Prage per manus mag. Johannis, ecclesie Sacensis prepositi, Pragensis, Wissegradensis et Olomucensis ecclesiarum canonici, marchionatus nostri Morauiie protonotarii ...“.

89 Poprvé na RBM II, č. 1419 (= listina č. 193). Jako pražský scholastik a sadský probošt současně se vyskytuje na testamentu vydaném Janem, rektorem od sv. Jiljí v Praze (originál v NA Praha, ŘDo Praha, i. č. 2; RBM II, č. 1603), ze 17. února 1293, jehož je Jan ze Sadské vykonavatelem.

90 RBM II, č. 1491. Velmi zajímavý údaj o vlivu Jana ze Sadské na Václava II. přináší v souvislosti s úmrtím pražského biskupa Tobiáše († 1. III. 1296) kronikář František Pražský (Lib. I, cap. 16; FRB IV, s. 368), neboť podle něj to byl právě tento protonotář, který u panovníka prosadil volbu svatovítského děkana Řehoře na pražský biskupský stolec.

91 RBM II, č. 1798 a 1803.

92 Řeholka, I.: *Kancelář*, s. 60 vyslovuje mínění, že tato křížovnícká listina patří mezi „originály (*sic*), které byly jak psány, tak také stylizovány příjemcem.“

V 14

č. 72, 74, 77, 124, 147, 191, 467: Šebánek: písař A (M. Šimon)
 č. 226: Řeholka DP: V 12, Řeholka DisP: V 12, SAP: V II 15
 č. 229, 244, 315: Řeholka DP: V 12a, Řeholka DisP: V 12a, SAP: V II 15

72.	1281, IX. 18. U Modřic	Dětřich, biskup olomoucký, pro klášter oslavanský.	CDB VI/1, č. 168
74.	1281, IX. 24. U Kroměříže	Dětřich, biskup olomoucký, pro klášter sv. Františka v Praze.	CDB VI/1, č. 174
77.	1281, XII. 1. U Modřic	Dětřich, biskup olomoucký, pro templáře v Jamolicích.	CDB VI/1, č. 183
81.	1282, VIII. 27. Opava	Mikuláš, vévoda opavský, dosvědčuje, že Beneš ze Štítiny dal olomouckému kostelu ves Skototín.	CDB VI/1, č. 231
82.	1282, VIII. 28. Opava	Mikuláš, vévoda opavský, dosvědčuje, že Beneš z Branice dal Dětřichovi, biskupu olomouckému, výnos vsi Býkova jako satisfakci.	CDB VI/1, č. 233
124.	1285, II. 15. Modřice	Dětřich, biskup olomoucký, pro klášter v Doubravníku.	RBM II, č. 1338
135.	1285, VII. 29. Brno	Smír mezi Dětřichem, biskupem olomouckým, a Friedrichem z Šumberka.	RBM II, č. 1353
146.	1286, II. 6. Brno	Dětřich, biskup olomoucký, potvrzuje rozhodnutí učiněné o založení kostela v Šaraticích.	RBM II, č. 1365
147.	1286, II. 13. Brno	Dětřich, biskup olomoucký, pro klášter žďárský.	RBM II, č. 1366
191.	1287, VIII. 21. Kroměříž	Dětřich, biskup olomoucký, přijímá ves Chvalkovice a osvobozuje klášter velehradský od desátku.	RBM II, č. 1417
215.	1288, IV. 14. Brunšperk	Dětřich, Jindřich a Erkembert, řeč. Stange, slibují věrnost Dětřichovi, biskupu olomouckému, a přijímají v léno některé statky.	RBM II, č. 1441
216.	1288, IV. 15. U Brunšperku	Dětřich, biskup olomoucký, souhlasí s obdarováním kaple v Hošticích jmenovanými opavskými měšťany.	Kopetzky, č. 153
226.	1288, VIII. 23. Praha	Václav II. pro klášter chotěšovský.	RBM II, č. 1457
229.	1288, X. 8. Praha	Václav II. pro křížovníky s červenou hvězdou od Sv. Ducha v Klatovech.	RBM II, č. 2726
238.	1289, III. 3. U Chebu	Albert, řeč. Nothaft, pro klášter tepelský.	RBM II, č. 1468
244.	1289, IV. 23. U Hradce [Králové]	Václav II. pro klášter vilémovský.	RBM II, č. 1473
315.	1291, X. 24. Cheb	Václav II. pro město Cheb.	RBM II, č. 1555

322.	1291, XII. 22. Praha	Bohuslav z Budčic a Svojše ze Vzdoun se zaručují klášteru chotěšovskému za Bořislava z Hostouně a jeho příbuzné.	RBM II, č. 2739
467.	1296, III. 14. U Modřic	Dětrich, biskup olomoucký, pro klášter rajhradský.	RBM II, č. 1713

Působnost písaře V 14 v kanceláři olomouckého biskupa Dětricha z větší části postihl již Šebánek,⁹³ který jej přesvědčivě ztotožňuje s biskupovým notářem *mistrem Šimonem*.⁹⁴ Písařsky se tedy mistr Šimon začal uplatňovat od r. 1281⁹⁵, v dpm formulích biskupových listin se s jeho jménem (vždy jako „notarius“) setkáváme v letech 1284–1287.⁹⁶ Pravděpodobně někdy na jaře roku 1288 dočasně odchází z biskupské kanceláře a až do roku 1291⁹⁷ se pohybuje v prostředí panovnického dvora (viz přehled jím psaných listin). Tento pobyt mu však nebrání podílet se i na vyhotovování listin „nezeměpanských vydavatelů“ (srv. listinu č. 238 a č. 322).⁹⁸ K roku 1295⁹⁹ je mistr Šimon doložen jako kanovník olomoucký, o rok později se písařsky uplatňuje opět v kanceláři olomouckého biskupa (listina č. 467). Poslední zmínka o mistru Šimonovi je k roku 1308,¹⁰⁰ kdy již byl mrtev.

V 15

- č. 296, 300: Řeholka DP: V 14, Pojsl DisP: V 14, SAP: V II 17
 č. 329, 330, 331, 359, 362: Pojsl DP: V 14, Pojsl DisP: V 14, SAP: V II 17
 363: Pojsl DP: V 14a, Pojsl DisP: V 14a, SAP: V II 17
 č. 371, 431, 489: Pojsl DP: V 13b [srv. mou V 16], Pojsl DisP: V 14, SAP: V II 17
 č. 398, 401: Pojsl DP: V 22, Pojsl DisP: V 14, SAP: V II 17

296.	1291, II. 26. Olomouc	Václav II. pro město Litovel.	RBM II, č. 1533
300.	1291, IV. 10. Olomouc	Václav II. pro město Olomouc.	RBM II, č. 1539

- 93 Šebánek, J.: *Studie o kanceláři Dětricha*, s. 218–219; Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 208 rozšiřují jeho produkci o listiny č. 81, 82 a 215.
- 94 Šebánek, J.: *Studie o kanceláři Dětricha*, s. 225 (= Šebánkův „písař A“). Srv. záhlaví u tabulky s produkcí ruky V 14.
- 95 Vůbec prvním dosud identifikovaným dokladem ruky V 14 je subskripční formule olomouckého kustoda Lamberta na elekční listině olomouckého biskupa Dětricha z 26. března 1281 (CDB VI/1, č. 136), v záhlavních pozn. ruka Th 3; viz Svíták, Z.: *Lambert nebo Šimon? Příspěvek k diplomacie olomouckého biskupství na konci 13. století*. In: Slavme chvíli ... Sborník k 70. narozeninám Jana Bistrického. Ústí nad Orlicí 1999, s. 53–61.
- 96 Postupně na listinách CDM IV, č. 224 (= RBM II, č. 1327), CDM IV, č. 231 (= RBM II, č. 1365), CDM IV, č. 232 (= RBM II, č. 1366), CDM IV, č. 241 (= RBM II, č. 1376) a CDM IV, č. 259 (= RBM II, č. 1417).
- 97 Řeholka, I.: *Kancelář*, s. 14–17 jako anonymní notář působící v českém oddělení panovnické kanceláře. Dále Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 266–267 a 282–283. Totožnost této ruky s mistrem Šimonem tedy autoři neznají.
- 98 Písař V 14 (mistr Šimon) je tak typickým představitelem příležitostného písaře, který není pevně fixován na jeden diplomatický okruh.
- 99 CDM V, č. 25 (= RBM II, č. 1680), mistr Šimon je zde mezi svědky.
- 100 CDM VI, č. 21 (= RBM II, č. 2175).

329.	1292, I. 29. Brno	Václav II. pro johanity v Mailbergu.	RBM II, č. 1565	
330.	1292, II. 27. Brno	Václav II. pro město Znojmo.	RBM II, č. 1567	
331.	1292, III. 13. Brno	Václav II. pro město Brno.	RBM II, č. 1569	
359.	1293, II. 25. Brno	Václav II. pro město Brno.	RBM II, č. 1605 Flodr: PK I, s. 403	
362.	1293, IV. 27. Praha	Václav II. pro klášter želivský.	A1	RBM II, č. 1609
363.			A2	
371.	1293, VI. 18. Praha	Václav II. pro klášter žďárský.	RBM II, č. 1617	
398.	1294, VI. 13. Praha	Václav II. pro biskupa krakovského.	RBM II, č. 1649	
401.	1294, VI. 22. Praha ¹⁰¹	Václav II. pro klášter loucký.	RBM II, č. 1654	
430.	1295, V. 8. Brno	Jindřich, plebán v [Osové] Bítýšce, ustanovuje bratra německého rytíře správcem kostela v [Osové] Bítýšce.	RBM IV, č. 1902	
431.	1295, V. 10. Brno	Václav II. pro Dětricha, biskupa olomouckého.	RBM II, č. 1685	
489.	1297, III. 25. Brno	Václav II. pro královskou kapli P. Marie v Brně.	RBM II, č. 1742 Bretholz: Gesch. d. Stadt Brünn, s. 415 č. I	
684.	1303, IX. 26. Modřice	Jan VI., biskup olomoucký, pro klášter v Doub- ravníku.	RBM II, č. 1977	
696.	1303, XII. 23. Modřice	Jan VI., biskup olomoucký, pro klášter loucký.	CDM V, č. 160	
699.	1304, I. 23. Pustiměř	Jan VI., biskup olomoucký, pro kostel sv. Jaku- ba v Jihlavě.	RBM II, č. 1996	
713.	1305, III. 1. Modřice	Jan VI., biskup olomoucký, pro dominikánky v Olomouci.	RBM II, č. 2020	
716.	1305, III. 22. Pustiměř	Jan VI., biskup olomoucký, pro olomouckou kapitulu – potvrzení testamentu olomouckého kanovníka Wenera.	RBM II, č. 2022	
722.	1305, V. 27. Kroměříž	Jan VI., biskup olomoucký, pro Štemfla z Mla- dějovic.	RBM II, č. 2033	
744.	1305, IX. 22. Pustiměř	Jan VI., biskup olomoucký, pro klášter tišnov- ský.	A1	RBM II, č. 2055
745.			A2	

101 Emler v RBM má omylem „IV kal. Jul.“, tedy 28. VI.

762.	1306, II. 23. Olomouc	Jan VI., biskup olomoucký, pro scholasterii olomouckou.	RBM II, č. 2082 (A2)
768.	1306, IV. 28. Pustiměř	Jan VI., biskup olomoucký, pro děkana třebíčského.	RBM II, č. 2089
799.	1307, I. 13. Modřice	Jan VI., biskup olomoucký, pro klášter zderazský.	–
807.	1307, V. 27. Pustiměř	Jan VI., biskup olomoucký, plebánům v Kněžicích a Krahulově.	RBM II, č. 2130

Produkcí tohoto velmi výrazného písaře moravského oddělení Václavovy kanceláře z větší části identifikoval již Šebánek,¹⁰² a to na listinách č. 296, 300, 329, 330, 331, 359, 362, 401 a dále „s výhradou“ na další listině, kterou však řadím k písaři V 28 (pod č. 538). Stejný rozsah písařské produkce uvádí u tohoto písaře V. Vašků.¹⁰³ Pokud je mi známo, první pokus o ztotožnění tohoto písaře s konkrétní osobou provedl v souvislosti s listinou č. 398 Šebánek,¹⁰⁴ který prohlásil, že „tu jde o ruku doručovatele této listiny, moravského protonotáře Václava, Jana, probošta ze Sadské“. Pojsl¹⁰⁵ připisuje této ruce moravského oddělení kanceláře tytéž listiny jako předchozí autoři,¹⁰⁶ navíc jej – totiž podle Pojsla Jana ze Sadské – ztotožňuje s notářem Janem (P II 83).¹⁰⁷ Bistřický¹⁰⁸ rozšířil okruh listin psaných touto rukou (v jeho systému označovanou J V I) o listiny vydávané olomouckým biskupem Janem VI. z Valdštejna (vyjma listiny č. 762) a o listinu č. 430.¹⁰⁹

102 V pomocném aparátu k vydávání CDB jej označil V 4. Listinu č. 430 však v práci Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské I*, s. 153, pozn. 12 a s. 161, pozn. 63 řadí k ruce Petra Angeli (viz mou ruku V 16).

103 Vašků, V.: *K otázce individuálního stylu v listinách Václava II. a Václava III.*, SPFFBU C7, 1960, s. 85.

104 Šebánek, J.: *Čeští notáři*, s. 82.

105 Pojsl, M.: *Kancelář*, s. 24nn. a 42nn.

106 U listiny Václava II. pro Želiv (1293, IV. 27. Praha) považuje Pojsl (*ibid.*, s. 75–76) za dílo ruky V 15 pouze vyhotovení A1 (tedy č. 362), zatímco A2 (č. 363) je podle autora originál „napsaný v příjemcově prostředí rukou, jež se snažila velmi věrně napodobit písmo originálu.“

107 *Ibid.*, s. 32. K tomuto ztotožnění poznamenávám, že písař P II 83 se sice na Václavových listinách vskutku vyskytuje, je však třeba jej ztotožnit s mou rukou V 12 (viz výše).

108 Bistřický, J.: *K diplomatickému písemnictví olomouckých biskupů 1304–1369*. Olomouc 1968 (netištěná CSc. disertace), s. 4–6.

109 Viz dále Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 328–329. Listinu č. 430 považují ještě Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské I*, s. 153 za písařské dílo mistra Petra Angeli.

V 16

č. 299, 305, 309, 314: Řeholka DP: V 13, Řeholka DisP: V 13, SAP: V II 16
 č. 325, 326, 327, 335, 338, 342, 343, 368, 380, 393, 438, 444, 474, 475: Pojsl DP: V 13, Řeholka DisP:
 V 13, SAP:

V II 16

č. 506, 511, 516, 518, 529, 528, 530, 532, 536: Pojsl DP: V 13, Vavřínová DisP: V 13, SAP: V II 16

č. 559, 562, 563, 589, 620, 657, 718, 741, 748, 749, 756, 757, 758: Vavřínová DP: V 13, Vavřínová
 DisP: V 13, SAP:

V II 16

299.	1291, III. 23. Opava	Václav II. pro klášter sedlecký.	RBM II, č. 1538	
305.	1291, VI. 23. Praha	Václav II. pro klášter doksanský.	RBM II, č. 1545	
309.	1291, VII. 23. Praha	Václav II. pro klášter sedlecký.	RBM II, č. 1548	
314.	1291, X. 8. U Chebu	Václav II. pro Ludvíka, vévodu bavorského.	RBM II, č. 1554	
325.	1292, I. 1. Praha	Václav II. pro biskupa pražského.	RBM II, č. 1561	
326.	1292, I. 1. Praha	Václav II. pro biskupa pražského.	RBM II, č. 2806	
327.	1292, I. 10. Hradec [Krá- lové]	Václav II. pro klášter sedlecký.	RBM II, č. 1563	
335.	1292, IV. 21. Praha	Václav II. pro klášter postoloprtský.	RBM II, č. 1573 ACRB I, č. 41	
338.	1292, VII. 3. Praha	Václav II. pro klášter vyšebrodský.	RBM II, č. 1581	
342.	1292, VIII. 13. Praha	Václav II. pro biskupa pražského.	A1	RBM II, č. 1586
343.			A2	
368.	1293, V. 30. Praha	Václav II. pro klášter henrykovský.	DCT, č. 41	
373.	1293, VI. 22. Boleslav	Mistr Pardus probošt a kapitula [staro]boleslavská pro klášter loucký.	RBM II, č. 1619 (A2)	
380.	1293, X. 4. Praha	Václav II. pro klášter želivský.	RBM II, č. 1627	
393.	1294, IV. 30. Praha	Václav II. pro klášter kamieniecký.	RBM II, č. 1643	
397.	1294, VI. 9. Praha	Václav II. pro klášter Waldsassen.	RBM IV, č. 1893	
405.	1294, VIII. 23. Cheb	Arnold, biskup bamberský, uděluje odpustky ke klášteru zbraslavskému.	RBM II, č. 1658	
	[cca. 1294]	Hrubého zlomek register či formulářové sbírky.	ČMKČ 91, 1917	

432.	1295, V. 10. Praha	Jan, probošt vyšehradský, kupuje od kláštera litomyšlského některé statky.	RBM II, č. 1686 (ad 1295, V. II.)
438.	1295, VIII. II. Praha	Václav II. pro biskupa pražského. (<i>indoržát píše V 18</i>)	RBM II, č. 1692 ACRB I, č. 42
444.	1295, XI. 29. Praha	Václav II. pro klášter sedlecký.	RBM II, č. 1697
474.	1296, VIII. 25. Praha	Václav II. pro Mikuláše, rychtáře v [Českých] Budějovicích.	RBM II, č. 1724
475.	1296, VIII. 25. Praha	Václav II. pro klášter sv. Františka v Praze.	RBM II, č. 1725
506.	1297, VII. 22. Pirna	Václav II. pro klášter tišnovský.	RBM II, č. 1761
511.	1297, X. 10. Poděbrady	Václav II. pro klášter choťšovský.	RBM II, č. 1767
516.	1298, I. 10. Brno	Václav II. pro klášter tepelský.	RBM II, č. 1777
518.	1298, I. 11. Brno	Václav II. pro klášter tepelský.	RBM II, č. 1780
521.	1298, II. 12. Víděň	Albrecht, vévoda rakouský, slibuje Václavovi II., že mu zastaví Chebsko, Plisensko atd., bude-li zvolen římským králem. (<i>indoržát: V 18</i>)	RBM II, č. 1783 MGH CC IV/1, č. 1 ACRB I, č. 44
522.	1298, II. 21. Brno	Václav II. pro Gerharda, arcibiskupa mohučského.	MGH CC IV/1, č. 2
524.	1298, III. 14. Víděň	Albrecht, vévoda rakouský, slibuje Václavovi II., že jej zproští všech služeb, bude-li zvolen římským králem. (<i>indoržát: V 18</i>)	RBM II, č. 1785 MGH CC IV/1, č. 3 ACRB I, č. 45
529.	1298, IV. 9. Olomouc	Václav II. pro kostel sv. Petra v Nové Cerekvi.	RBM II, č. 1793
528.	1298, IV. 9. Olomouc	Václav II. pro kostel P. Marie ve Vojanovicích.	RBM II, č. 1792
530.	1298, IV. 15. Hradec [Králové] ¹¹⁰	Václav II. pro město Hlubčice.	RBM II, č. 1794
532.	1298, V. 17. Praha	Václav II. pro olomouckého biskupa.	RBM II, č. 1799
536.	1298, V. 30. Praha	Václav II. pro herburgy (Cella sanctae Mariae) v Brně.	RBM II, č. 1802
541.	1298, VII. 27. Praha	Václav II. pro johanity v Praze.	RBM II, č. 2812
545.	[1298, ante VIII. 13.] Praha	Václav II. pro kostnického biskupa.	–

¹¹⁰ Emler v RBM omylem k „17. IV.“, ač má správný přepis.

549.	1298, VIII. 24. U hradu Kohren	Václav II. pro pražský kostel.	RBM II, č. 1814
557.	1298, XII. 23. Praha	Václav II. pro Oldřicha a Arkléba z Boskovic.	–
559.	1299, I. 15. Praha	Václav II. pro klášter chotěšovský.	RBM II, č. 2757
562.	1299, IV. 6. Brno	Václav II. pro klášter sedlecký.	RBM II, č. 1832
563.	1299, IV. 6. Brno	Václav II. pro klášter sedlecký.	RBM II, č. 1833
589.	1300, III. 8. Brno	Václav II. pro Litoměřice.	RBM II, č. 1853
620.	1301, IV. 28. Praha	Václav II. pro společníky z Florencie.	RBM II, č. 1880
657.	1302, VII. 15. Sadská	Václav II. pro klášter vyšebrodský.	RBM II, č. 1929
718.	1305, IV. 20. Praha	Václav II. pro komorníka Vitlína z Olomouce.	RBM II, č. 2027
741.	1305, VIII. 8. Praha	Václav III. pro braniborská markrabata.	RBM II, č. 2051
748.	1305, XI. 3. Praha	Václav III. pro klášter sv. Jiří na Hradě.	RBM II, č. 2058
749.	1305, XI. 17. Praha	Václav III. pro Ortlíba-Zendila.	Zemek–Turek, č. 27
756.	1306, I. 4. Praha	Václav III. pro Arkléba z Boskovic.	Zemek–Turek, č. 28
757.	1306, I. 9. Praha	Václav III. pro biskupa pražského.	RBM II, č. 2070
758.	1306, I. 9. Praha	Václav III. pro Unku z Majetína.	RBM II, č. 2071
885.	1311, VII. 21. Litoměřice	Jan Lucemburský potvrzuje listinu 1299, VIII. 1 (= č. 574 u ruky V 29).	RBM IV, č. 2126
887.	1312, X. 11. Praha	Jan Lucemburský pro klášter sedlecký.	RBM III, č. 109
888.	1313, V. 13. Praha	Jan Lucemburský pro pražské křížovníky.	RBM III, č. 137
889.	1313, V. 15. Praha	Jan Lucemburský pro dominikánky od sv. Anny na Újezdě pod Petřínem v Praze.	RBM III, č. 138
890.	1313, VIII. 7. Praha	Jan Lucemburský pro klášter ostrovský.	RBM III, č. 150 ^{III}

III Listiny č. 885, 887, 888, 889 a 890 připisuje ruce Petra Angeli již Dana Kudrnová: *Písaři v listinách krále Jana Lucemburského pro české příjemce*. Brno 1970 (netištěná PhDr. disertace), s. 33; u Kudrnové má tento písař siglu J 4.

Ruku mistra Petra Angeli (* před 1253 † 7. VI. 1316 v Praze, kde byl i pochován), která se s největší pravděpodobností skrývá pod písařskou siglou V 16, se pokusil identifikovat již Šebánek¹¹² a v souvislosti s postižením Petrova individuálního stylu V. Vašků,¹¹³ který za Petrovo písařské dílo označil listiny č. 299, 305, 309, 325, 326, 327, 335, 342, 343, 511, 516,¹¹⁴ 518, 529, 536, 541, 549, 562, 620, 749, 756 (= slavnostní privilegia s arengou) a dále č. 338, 368, 380, 438, 444, 474, 475, 506, 528, 532, 545, 557, 559, 563 a dále listinu, kterou jsem přiřadil k ruce V 29 (pod č. 574), č. 589, dále č. 596 u mé ruky V 29, č. 657, 718, 741, 748 a 757 (= „Nos“ listiny bez arengy). Poslední práce usilující o postižení Petrovy ruky v kanceláři Václava II. a Václava III.¹¹⁵ připisuje jeho ruce navíc ještě listiny, které řadím k ruce V 11 (tam mají č. 517, 525, 551, 578, 664 a 747).

Petr byl synem Angela de Pontecurvo a Petruše, po jejíž smrti se Angelus stal kanovníkem u sv. Víta.¹¹⁶ První zprávu o Petrovi máme k r. 1287, kdy poté, co prokázal svůj legitimní původ, získal prebendu v Sadské.¹¹⁷ V dpm formulí Václavových listin se objevuje od 21. prosince 1289¹¹⁸ s titulem „mistr“ jako protonotář a kanovník vyšehradský, 23. března 1291 (listina č. 299) se poprvé objevuje ruka V 16. K 1. září 1291¹¹⁹ je doložen jako pražský a k 21. dubnu 1292¹²⁰ jako vratislavský kanovník. Počátkem r. 1296¹²¹ byl již farářem a posléze i proboštem¹²² u sv. Petra v Brně. Nejpozději od roku 1296 byl i olomouckým kanovníkem.¹²³

- 112 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské I*, s. 162. V této studii má ruka ztotožňovaná s Petrem Angeli siglou V 5, přičemž rovnicí V 5 = Petr Angeli Šebánek podepírá protokolem o volbě děkana vyšehradské kapituly z 1. června 1302 s vlastnoručními podpisy vyšehradských kanovníků (originál v NA Praha, Archiv vyšehradské kapituly, i. č. 112; RBM II, č. 1922 = listina č. 651 u mé ruky T 16 – srv. níže). Podle autora (*l. c.*, pozn. 73) je listina psána „nesporně rukou písaře V 5, touž rukou je na posledním místě – právě tam, kde bývá jmenován písař listiny – (tento předpoklad nemohu ze své zkušenosti potvrdit – pozn. autora) podepsán Petr, kanovník vyšehradský.“ Písařem této listiny však dle mého mínění není Petr Angeli (můj V 16), ale písař uplatňující se zejména v prostředí pražských biskupů, kterého označují siglou T 16. Tato okolnost však nebrání ztotožnění písařské ruky V 16 s osobou Petra Angeli, pouze je třeba upozornit na to, že toto ztotožnění nelze opírat o listinu RBM II, č. 1922, jak chtěl Šebánek. V téže studii na s. 161 jsou ruce Petra Angeli správně připsány ještě listiny č. 373 a č. 432.
- 113 Vašků, V.: *K otázce individuálního stylu*, s. 77–78. Listinu č. 305 reprodukuje Jiří Pražák: *Latinské písmo v českých zemích od 11. do 16. století*, AČ 26, 1976, obr. 40, písmo označeno jako „diplomatická gotická polokurziva (*gothica semicursiva diplomatica*)“.
- 114 Listinu č. 516 připsala ruce Petra Angeli i S. Dušková: *Dva zvláštní případy*, s. 85, pozn. 11.
- 115 Pojsl, M. – Reholka, I. – Sulitková, L.: *Panovníká kancelář*, s. 267–268 a 283–303. *Ibid.*, s. 290 připisují autoři ruce Petra Angeli dle mého mínění neprávem indorzát na listině z 15. července 1292 (RBM II, č. 2742) = listina č. 340 u mé ruky V 20.
- 116 RBM I, č. 1339.
- 117 RBM IV, č. 1867.
- 118 RBM II, č. 1488.
- 119 RBM II, č. 1552.
- 120 RBM II, č. 1573.
- 121 Emler, J.: *Die Kanzlei*, s. 48. Na tomto místě poznamenávám, že Emler jako první oddělil osobu Petra Angeli od Petra z Aspeltu (viz *Die Kanzlei*, s. 50nn); k Petrovi z Aspeltu zatím nejnověji Dvořáková – Malá, Dana: *Petr z Aspeltu mezi Přemyslenci a Lucemburky*. In: *Ve znamení zemí Koruny české. Sborník k šedesátým narozeninám prof. PhDr. Lenky Bobkové, CSc. Praha 2006*, s. 27–34.
- 122 RBM II, č. 1711. Těto hodnoty se však později vzdal – srv. RBM II, č. 2072. Nejnověji se osobností mistra Petra Angeli v této souvislosti zabývá: Jan, L. – Procházka, R. – Sámek, B.: *Sedm set let brněnské kapituly*. Brno 1996. Na s. 44–45 jsou však údaje o Petrovi Angeli částečně smíšeny s jinou osobou, totiž s mistrem Petrem de Pontecurvo, hradeckým arcijáhnem a klerikem papežské kaple (k němu srv. například listinu RBM II, č. 257).
- 123 Emler, J.: *Die Kanzlei*, s. 48 a RBM II, č. 1711.

Roku 1298 je doložen jako kanovník staroboleslavský,¹²⁴ roku 1306 i krakovský a litoměřický.¹²⁵ V roce 1305 se po smrti mistra Oldřicha stal proboštem pražským.¹²⁶ Z důležitých duchovních obročí zbývalo snad již jen to jediné – proboštví vyšehradské. Na ně získal Petr čekatelství 13. ledna 1306.¹²⁷ Post vyšehradského probošta se měl uvolnit až 1. dubna 1307, ale nedočkavý Petr Angeli užíval titulu vyšehradského a pražského probošta a českého kancléře již v květnu 1306.¹²⁸ Roku 1311 byl zvolen olomouckým biskupem, ale tato volba mu nebránila dále působit v české panovnické kanceláři (viz listiny č. 885–890 v tabulce). Zemřel 7. června 1316.¹²⁹

Z paleografického hlediska je velmi závažný výskyt ruky V 16 na dosud nezpracovaném a nevydaném zlomku, který Václav Hrubý našel v Národním muzeu v Praze.¹³⁰ Jedná se o jeden seříznutý pergamenový list oboustranně per extensum popsáný, o němž je podrobněji pojednáno ve druhé kapitole.

V 17

č. 307: Řeholka DP: V 15, Pojsl DisP: V 15, SAP: V II 18

307.	1291, VII. 13. Praha	Václav II. pro město Brno.	RBM II, č. 1547 Flodr: PK I, s. 401
------	-------------------------	----------------------------	--

Šebánek¹³¹ považuje listinu č. 307 za produkt kanceláře. Stejného mínění je i Pojsl.¹³²

V 18

č. 54, 83 a 86: Nový: T II (kancelářský) [k němu srv. č. 121 u mé T 2, č. 125 u mé T 3, č. 267, 270 a 271 u mé T 9, č. 319 u mé T 10, č. 361 u T 13 a č. 439 u mé T 15]
č. 311, 312: Řeholka DP: V 16, Řeholka DisP: V 16, SAP: V II 19
č. 405: Pojsl DP: V 16, Řeholka DisP: V 16, SAP: V II 19

54.	1279, VII. 10. Praha	Tobiáš, biskup pražský, potvrzuje Friedricha z Vratislavi plebánem kostela v Budči.	CDB VI/1, č. 57
-----	-------------------------	---	-----------------

124 RBM II, č. 1795. V této souvislosti je důležitý doklad ruky V 16 na listině č. 373, srv. listinu č. 372 u mé ruky V 2.

125 RBM II, č. 2074.

126 RBM II, č. 2059. Oldřich je proboštem ještě v únoru 1305 (RBM II, č. 2017).

127 RBM II, č. 2074.

128 E m l e r, J.: *Ibid.*, s. 49 a RBM II, č. 2090.

129 Chronicon Aulae Regiae Lib. I, cap. 128 (FRB IV, s. 233): „Hic licet prepositus Pragensis et Wyschehradensis simul et regni Bohemiae cancellarius diu fuerit et omnibus divitiis plenus in vita extiterit, in morte sua vix tantum sibi remansit, quod poterat sepeliri.“

130 Dnešní uložení: Archiv Národního muzea v Praze, Pergamenové listiny, sg. A 41 – viz Obr. 3.

131 Š e b á n e k, J. – D u š k o v á, S.: *Česká listina doby přemyslovské III.*, s. 109, pozn. 23: „A v době Václava II. respektive i III. příjemecké vyhotovení nepřichází vlastně už ani v úvahu. Všechny nesporné listiny jejich (t. j. měst – pozn. autora), jak ukázal diplomatický rozbor královských listin po r. 1283 jako celku, jsou totiž už kancelářské.“

132 P o j s l, M.: *Kancelář*, s. 33, který konstatuje, že „písmo má všechny charakteristické rysy kancelářského prostředí“.

83.	1282, X. 22. Praha	Tobiáš, biskup pražský, pro klášter vilémovský.	CDB VI/1, č. 241
86.	1283, V. 28. Praha	Tobiáš, biskup pražský, pro Jindřicha z Přiběnic.	RBM II, č. 1293
311.	1291, IX. 1. Litomyšl	Václav II. pro biskupa a kapitolu krakovskou.	RBM II, č. 1551
312.	1291, IX. 1. Litomyšl	Václav II. slibuje zachovávat práva a svobody v Krakovsku a Sandoměřsku.	RBM II, č. 1553
409.	1294, IX. 7. Praha	Václav II. pro pražského biskupa Tobiáše. (<i>indorżát piše rovněž V 18</i>)	RBM II, č. 1663
447.	1295, XII. 7. Praha	Václav II. pro břevnovský klášter.	RBM II, č. 1700

Listiny č. 311 a č. 312 považuje Šebánek¹³³ za písařské dílo mistra Petra Angeli. Tento předpoklad vyvrací již Řeholka,¹³⁴ který tohoto písaře charakterizoval jako „osobu velmi blízkou protonotáři Petrovi, která ve své grafické práci do značné míry kopírovala svého slavnějšího a významnějšího kolegu.“ Řeholka však vychází jen z listin, které písař V 18 píše pro Václava II. Ty ale tvoří pouze část jeho celkové produkce, z níž vyplývá, že původ tohoto písaře je třeba hledat v *prostředí pražských biskupů*, a to nejpozději již na konci 70. let 13. století. Sám tento fakt vyvrací možnou závislost písařské ruky V 18 na V 16 (Petru Angeli).

V našem diplomatickém materiálu lze jeho ruku sledovat až do konce 13. století, neboť vedle čistopisů píše i indorzáty postupně na těchto listinách: na listině č. 93 u ruky V 3, na č. 556 u V II, a na č. 438, 521 a 524 u V 16. Tato skutečnost může být interpretována jako doklad působení písaře V 18 v *korunním archivu u sv. Víta* v Praze.¹³⁵

V souvislosti s ostatními listinami pražských biskupů se pokusil tuto ruku postihnout R. Nový.¹³⁶ V jeho systému má značku T II.¹³⁷

133 Šebánek, J.: *Čeští notáři*, s. 81. Šebánkův závěr přebírá i K. Mieszowski: *Studia nad dokumentami katedry krakowskiej XIII wieku. Początki kancelarii biskupiej*. Wrocław 1974, s. 35: „Do jednej ręki należą również odnieść dwa dokumenty Wacława II czeskiego, wystawione w r. 1291 (t. j. listiny č. 311 a 312 – pozn. autora) ... Oba akty spisane zostały pismem drobnym, w miarę starannym, z wyraźną tendencją do zamasyztych kaud i zamykania lasek górnych (zwłaszcza d okrągłego). W literaturze pismo to zidentyfikowano jako należące do ręki Piotra Angeli protonotariusza Wacława II.“

134 Řeholka, I.: *Kancelář*, s. 20–21 a dále Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 269.

135 K tomuto archivu obecně Koss, Rudolf: *Archiv Koruny české I. Dějiny archivu*. Praha 1939, s. 42–51; Kollmann, Josef: *Dějiny ústředního archivu českého státu*, Praha 1992, s. 10–14; o jeho paleografické zachycení se pokouší Havel, D.: *Paleografický příspěvek k tzv. svatováclavskému archivu na konci 13. století*, SPFFBU C 50, 2003, s. 75–87.

136 Nový, R.: *Listiny pražských biskupů*, s. 73.

137 Vedle listin č. 54, 83 a 86 připisuje autor dle mého mínění neprávem této písařské ruce celou řadu dalších biskupských listin. K listině č. 54 ještě poznamenávám, že její ruku považuje Šebánek za kancelářskou – Tobiášovu a písaře označuje siglou Th I – srv. Šebánek, J.: *Listiny přímětické*, s. 97, pozn. 42, přičemž tuto ruku ztotožňuje, dle mého mínění mylně, s rukou na listině č. 270 (viz u mého písaře T9).

V 19

č. 778: Vavřínová DP: V 37, Vavřínová DisP: V 39, SAP: V II 43 = V III 6

778.	1306, VII. 2. Praha	Václav III. pro město Olomouc.	RBM II, č. 2096
------	------------------------	--------------------------------	-----------------

Sulitková¹³⁸ připouští kancelářské i příjemecké – městské vyhotovení.V 20

č. 340: Pojsl DP: V 18, Řeholka DisP: V 18, SAP: V II 21

247.	1289, V. 23. Praha	Hynek z Dubé daruje Martinovi, měšťanu pražskému, a mlynáři Konrádovi v Kravařích jez na Labi.	RBM II, č. 1474
340.	1292, VII. 15. Praha	Václav II. pro pražského biskupa Tobiáše.	RBM II, č. 2742 (A1) A2 = deperd.

Podle Řeholky¹³⁹ je listina č. 340 psána „rukou zřejmě příjemeckou“.¹⁴⁰V 21

č. 349: Pojsl DP: V 19, Řeholka DisP: V 19, SAP: V II 22

349.	1292, XI. 8. Kraków	Václav II. pro Jindřicha, rychtáře v Podolínci.	RBM II, č. 1595
------	------------------------	---	-----------------

Dosavadní literatura¹⁴¹ hodnotí ruku písaře listiny č. 349 jako „v listinách Václava II. ojedinelou (příjemeckou)“.V 22⁺č. 386⁺: Pojsl DP: V 21, Řeholka DisP: V 21, SAP: V II 24

386 ⁺ .	1293, XII. 29. Praha	Václav II. pro kostel sv. Jiljí na Bezdězu.	RBM II, č. 1634 (B)
--------------------	-------------------------	---	---------------------

138 Vavřínová, L.: *Kancelář*, s. 68.139 Řeholka, I.: *Kancelář*, s. 49, srv. i Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 290.140 K listině č. 247 se, pokud je mi známo, doposud vyjádřila pouze Dušková (viz Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 191–192), která se domnívá, že v pozadí jejího vzniku by mohl jako vyhotovitel stát sedlecký klášter, který koncem r. 1290 koupil od Hynka z Dubé část statků i s Kravařemi (srv. listinu Václava II. z 13. října 1290, jejíž originál je v SOA Třeboň, VS Sedlec, i. č. 6; RBM II, č. 1517). Listina č. 247 by tak vznikla dodatečně. Grafickou souvislost s č. 340 ale Dušková nezná.141 Řeholka, I.: *Ibid.*, s. 33 a dále Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Ibid.*, s. 276.

Šebánek¹⁴² vyslovil domněnku, že listinu č. 386⁺ „psal jinde už nedoložený písař, jehož písmo bychom rozhodně spíše položili do prvých desetiletí 14. století nežli ještě do konce 13. stol. Ale i kdyby tomu tak nebylo, je třeba nad B (t. j. listinou č. 386⁺ – pozn. autora) se zamyslet. Listina Václava II. psaná rukou v žádné jeho další listině už nedoloženou (a tedy patrně příjemeckou) je sama o sobě poněkud podezřelá.“¹⁴³ V podstatě ke stejnému závěru dospěl i Řeholka.¹⁴⁴

V 23

č. 417: Pojsl DP: V 23, Řeholka DisP: V 23, SAP: V II 26

417.	1294, XII. 27. Krakov	Václav II. pro klášter Mogiła.	DCT, č. 42
------	--------------------------	--------------------------------	------------

V 24

č. 418: Pojsl DP: V 24, Řeholka DisP: V 24, SAP: V II 27

418.	1294, XII. 28. Krakov	Václav II. pro klášter henrykovský.	DCT, č. 43
------	--------------------------	-------------------------------------	------------

V 25

č. 419: Pojsl DP: V 25, Řeholka DisP: V 25, SAP: V II 28

419.	1294, XII. 31. Krakov	Václav II. pro krakovského biskupa Prokopa.	RBM II, č. 2745
------	--------------------------	---	-----------------

V souvislosti s ostatními polskými listinami Václava II. se Šebánek¹⁴⁵ zabýval i listinami psanými písaři V 23, V 24 a V 25, jež podle něj „graficky ani stylisticky nemají s listinným materiálem českým styčných bodů, jejich polský vznik je tak takřka jistý.“ Příjemecký původ předpokládá i Řeholka.¹⁴⁶

¹⁴² Šebánek, J.: *Listiny přímětické*, s. 86–87.

¹⁴³ Šebánek, J.: *Ibid.*, s. 87–88 dospěl diplomatickou cestou ke stanovení možné doby vzniku listiny č. 386⁺: 1310–1336.

¹⁴⁴ Řeholka, I.: *Kancelář*, s. 50; Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 315: „... falzum ... vzniklo jako odraz zápasu kostela sv. Jiljí s okolní světskou mocí v době nástupu krále Jana Lucemburského. Že jde o falzum, prokazuje též písmo listiny, které se svým charakterem hlásí do počátku 14. století.“

¹⁴⁵ Šebánek, J.: *Čeští notáři*, s. 83.

¹⁴⁶ Řeholka, I.: *Kancelář*, s. 58 a Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 303.

V 26⁺č. 750⁺: Vavřínová DP: V 40, Vavřínová DisP: V 38, SAP: V II 42 = V III 4

750 ⁺ .	1305, XI. 20. Brno	Václav III. pro klášter Oliwa.	–
--------------------	-----------------------	--------------------------------	---

Dosavadní literatura míní, že listina č. 750⁺ byla „zpadělána v příjemeckém prostředí“.¹⁴⁷ Komparativní cestou mohu olivskou písařskou tradici v případě listiny č. 750⁺ potvrdit.¹⁴⁸

V 27

č. 498: Pojsl DP: V 26, Řeholka DisP: V 26, SAP: V II 29

496.	1297, VI. 4. Praha	Gerhard, arcibiskup mohučský, Burchard, arcibiskup magdeburský atd. pro klášter zbraslavský.	RBM II, č. 1754
495.	1297, VI. 4. Praha	Gerhard, arcibiskup mohučský, Václav II., Otto, markrabě braniborský, a Albrecht, vévoda saský, pro klášter Waldsassen.	RBM II, č. 2755 RBM IV, č. 1909
498.	1297, VI. 20. –	Václav II. pro klášter Volkenrode.	DSHG I, č. 73
502.	1297, VII. 9. Königstein	Petr, biskup basilejský, Jindřich, biskup kostnický, a Jan, biskup krakovský, pro kapli sv. Ondřeje a sv. Jana Evangelisty v Chebu.	–

Dosavadní literatura – alespoň pokud je mi známo – se vyjadřuje jen k listině č. 498,¹⁴⁹ zatímco listinu č. 495 nezná z originálu.

V 28

č. 538: Pojsl DP: V 27, Vavřínová DisP: V 27, SAP: V II 29

118.	1284, IX. 14. Vyšehrad	Kapitula vyšehradská pro Oldřicha Ploseria, pražského měšťana.	RBM II, č. 1326
345.	1292, IX. 24. Praha	Jan, probošt vyšehradský, pro kaplana Friedricha, plebána v Budči.	RBM II, č. 1588
538.	1298, VI. 18. Praha	Václav II. pro klášter zábrdovický.	RBM II, č. 1804

¹⁴⁷ Vavřínová, L.: *Kancelář*, s. 67 a Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnícká kancelář*, s. 316–317.

¹⁴⁸ Srv. *Monumenta palaeographica* III. Reihe, XX. Lieferung, Tafel 9b. [Zpracoval Hein].

¹⁴⁹ Řeholka, I.: *Kancelář*, s. 60 a Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnícká kancelář*, s. 309, kde je listina č. 498 zařazena do prostředí příjemeckého. Ke zcela opačnému závěru dospěl Otto P o s s e : *Die Lehre von den Privaturkunden*. Leipzig 1887, s. 17, kde označil ruku písíci č. 498 za Václavovu–kancelářskou.

Zatímco Šebánek¹⁵⁰ listinu č. 538 „s výhradou“ určil jako dílo písaře, kterého označují V 15 (viz na příslušném místě), V. Vašků¹⁵¹ se o písaři této listiny zmiňuje jako o „jinak neznámém písaři“. K obdobnému závěru dospěla i Sulitková,¹⁵² která označila listinu č. 538 za „po stránce grafické ojedinělou“.

V 29

č. 574, 617, 628, 631: Vavřínová DP: V 31, Vavřínová DisP: V 31, SAP: V II 35
 č. 596: Vavřínová DP: V 13 [srv. mou V 16], Vavřínová DisP: V 31, SAP: V II 35
 č. 636, 638, 645, 678, 679: Vavřínová DP: V 36, Vavřínová DisP: V 35, SAP: V II 39 = V III 5 [dále srv. mou V 33]

574.	1299, VIII. 1. Praha	Václav II. pro Dětocha z Třebelovic.	RBM II, č. 1841
596.	1300, IV. 19. Zbraslav	Václav II. pro míšeňského biskupa Albrechta.	RBM II, č. 1858 RBM IV, č. 1918
617.	1301, III. 3. Brno	Václav II. pro město [Uherské] Hradiště.	RBM II, č. 1876
628.	1301, VIII. 30. Brno	Václav II. pro Oldřicha a Arkléba z Boskovic.	Zemek–Turek, č. 25
631.	1301, IX. 14. Nižbor	Václav II. pro klášter postoloprtský.	RBM II, č. 1894 ACRB I, č. 51
636.	1301, XII. 13. Praha	Václav II. pro Jordana ze [Spišského] Hrhova.	RDS I, č. 65
638.	1302, II. 25. Brno	Václav II. pro město Jičín.	RBM II, č. 1909
645.	1302, IV. 9. Brno	Václav II. pro klášter kladrubský.	RBM II, č. 1915
678.	1303, III. 25. Brno ¹⁵³	Václav II. pro město Znojmo.	RBM II, č. 1956
679.	1303, IV. 22. Chrudim	Václav II. pro Zdislava Měšce.	RBM II, č. 1957

V. Vašků¹⁵⁴ připisuje listiny č. 574 a 596 ruce mistra Petra Angeli (srv. u mé V 16). Listiny Václava II., které řadím k ruce V 29, dělí Sulitková mezi dva kancelářské písaře:¹⁵⁵ jedna ruka podle autorky vyhotovila listiny č. 574, 596, 617, 628, 631, druhá pak č. 636, 638, 645, 678 a 679, dále též listiny, které připisují písaři V 33 (u něj jde o č. 719 a č. 770).

150 Srv. práci Vašků, V.: *K otázce individuálního stylu*, s. 85.

151 Vašků, V.: *Ibid.*, s. 87.

152 Vavřínová, L.: *Kancelář*, s. 54 a Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 291. M. Pojsl: *Diplomatář listin*, s. 168 zjistil, že tři lokality jsou v listině č. 538 doplněny později na razuře, jinou rukou je podle Pojsla psána i iniciála.

153 Emler má v RBM pod „1303, 6 Apr.“ chybným převodem z „VIII° kal. apr.“

154 Vašků, V.: *K otázce individuálního stylu*, s. 78.

155 Vavřínová, L.: *Kancelář*, s. 56–57 + 60–62, Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 292–293 a 306–307 + 293 a 307.

Komparativní cestou lze prokázat (jde-li o tutéž ruku) též *možné saské působení* písaře V 29.¹⁵⁶

V 30

č. 565: Vavřínová DP: V 22, Vavřínová DisP: V 22, SAP: V II 31 = V III 2

565.	1299, V. 14. Brno	Václav II. pro olomoucký kostel.	RBM II, č. 1835
------	----------------------	----------------------------------	-----------------

Sulitková umísťuje písaře listiny č. 565 do kanceláře.¹⁵⁷

V 31

č. 566: Vavřínová DP: V 28, Vavřínová DisP: V 28, SAP: V II 32

č. 567: Vavřínová DP: V 29, Vavřínová DisP: V 29, SAP: V II 33

566.	1299, V. 14. Brno	Václav II. pro klášter klarisek ve Znojmě.	RBM II, č. 1837
567.	1299, V. 15. Brno	Václav II. pro klášter klarisek ve Znojmě.	RBM II, č. 1838

Sulitková¹⁵⁸ považuje tyto listiny za dílo dvou různých písařů.

V 32⁺

č. 571⁺: Vavřínová DP: V 30, Vavřínová DisP: V 30, SAP: V II 34

571 ⁺ .	1299, VII. 3. Brno ¹⁵⁹	Václav II. pro klášter sv. Jakuba v Olomouci.	RBM II, č. 1839 (+++)
--------------------	--------------------------------------	---	--------------------------

Tato listina vzbudila podezření i u Šebánka.¹⁶⁰ Za falzum ji označuje též Sulitková.¹⁶¹

156 Delitsch, H.: *Geschichte der abendländischen Schreibschriften*. Leipzig 1928, s. 189, Obr. 61a s příslušným komentářem na s. 188: ...Original ... von einem sächsischen Kanzlisten geschrieben wurde ...". Ukázka přináší pouze intulaci a promulgaci listiny markraběnky Heleny, vdovy po Dětrichovi z Landsbergu z r. 1300. Vzhledem k tomu, že neznám příslušnou listinu celou, nemohu potvrdit totožnost s rukou V 29, ale i z pouhé ukázky je zřetelný vysoký stupeň afinity.

157 Vavřínová, L.: *Kancelář*, s. 52 a Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 291.

158 Vavřínová, L.: *Kancelář*, s. 54–55 a Pojsl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 292. Sulitková tak opakuje závěr, k němuž dospěla Dušková, S.: *Naše listiny doby přemyslovske pro nižší světské feudály*, s. 74, pozn. 61.

159 Falzum (+++) odhalil již Emler v RBM.

160 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Kritický komentář k moravskému diplomatáři*. Praha 1952, s. 311, pozn. 2.

161 Vavřínová, L.: *Kancelář*, s. 56.

V 33

č. 719 a 770: Vavřínová DP: V 36a, Vavřínová DisP: V 35, SAP: V II 39 = V III 5

719.	1305, IV. 25. Praha	Václav II. pro klášter sedlecký.	RBM II, č. 2028
740.	1305, VIII. 3. Praha	Kapitula pražská zbavuje kanovníka Dionysia, řeč. „de Ypra“, jeho prebendy.	RBM II, č. 2774
770.	1306, V. 19. Praha	Václav III. zakládá klášter Thronus Regis.	RBM II, č. 2090 Šebánek: Tři nejstarší doklady, s. 89–91 příl. č. 2

Za písaře listiny č. 770 označil Dudík¹⁶² „kancléře Petra“. Šebánek¹⁶³ poznamenává, že „touž rukou jako B (= č. 770, pozn. autora) je psána listina Václava II. pro cisterciácký klášter sedlecký z 25. dubna 1305 (= č. 719, pozn. autora).“ A dále pokračuje, „že tento písař (v Šebánkově systému označovaný V 10 – pozn. autora) již v žádné jiné listině Václava II. ani kterékoli jiné listině u nás doložen není. Písařskou ruku jemu velmi blízkou najdeme poměrně dlouhou i často v listinách jak Václava II. a III., tak i ještě Jindřicha Korutanského.“ Z kontextu vyplývá, že Šebánek touto rukou „velmi blízkou“ míní písařskou ruku, kterou označuji V 41 (viz níže). Vzhledem k tomu, že Šebánek připouští u ruky, kterou jsem označil V 33, pouze ony dvě výše citované listiny, je při pokusu o jeho identifikaci (na místě citovaném v pozn. č. 163) skeptický: „... písaře V 10, který asi provždy zůstane písařem anonymním, ... musíme považovat spíš než za písaře kanceláře za písaře příležitostného, patřícího do příjemeckého okruhu, tedy cisterciákům“.

V 34

č. 577: Vavřínová DP: V 32, Vavřínová DisP: V 32, SAP: V II 36

577.	1299, VIII. 14. Praha	Václav II. pro kostel míšeňský.	RBM II, č. 1842 RBM IV, č. 1911
------	--------------------------	---------------------------------	------------------------------------

Podle Sulitkové¹⁶⁴ je třeba vznik této listiny klást do míšeňského příjemeckého okruhu.

162 Dudík, B.: *Dějiny Moravy VII.* Praha 1880, s. 251.

163 Šebánek, J.: *Tři nejstarší doklady o Vsetíně*, SPFFBU C 8, 1961, s. 81–82.

164 Vavřínová, L.: *Kancelář*, s. 58 a Pojsl, M. – Reholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 312–313.

V₃₅⁺č. 614⁺: Vavřínová DP: V 33, Vavřínová DisP: V 33, SAP: V II 37

614 ⁺	1301, I. 6. Praha	Václav II. pro klášter zderazský.	CIM II, č. 71 RBM II, č. 1872
------------------	----------------------	-----------------------------------	----------------------------------

Sulitková¹⁶⁵ předpokládá, že listina „byla zřejmě sepsána na základě listiny pravé ... u svého příjemce ... musí být proto označena jako domnělý originál.“

V₃₆⁺č. 618⁺: Vavřínová DP: V 34, Vavřínová DisP: V 34, SAP: V II 38

618 ⁺	1301, III. 23. Praha	Václav II. pro klášter břevnovský.	RBM II, č. 1877
------------------	-------------------------	------------------------------------	-----------------

Šebánek s Duškovou pojali vůči této listině podezření¹⁶⁶ i na základě paleografické argumentace, neboť podle autorů „listina je psána ... písmem, které by bylo možno považovat za běžné, kdyby šlo o listinu z pokročilé doby vlády Jana Lucemburského nebo z počátku vlády Karla IV. Tehdy byla asi vskutku napsána, kdežto k roku 1301 je její písmo zřejmým anachronismem.“ S tím koresponduje i výklad Sulitkové, která listinu č. 618⁺ prohlašuje za „padělek z okruhu kláštera břevnovského.“¹⁶⁷

V₃₇

č. 632: lit. nezná orig.

632.	1301, IX. 26. Buda (královský dům)	Ladislav V. pro biskupa krakovského.	RDS I, č. 31
------	---------------------------------------	--------------------------------------	--------------

Diplomatický rozbor této listiny provedl J. Beňko, který ji označil za falzum, byť – soudě rovněž dle písma – za falzum soudobé.¹⁶⁸ Ačkoliv se na tomto místě nebohemi-

165 Vavřínová, L.: *Kancelář*, s. 59. O písmo se opírá argumentace zdůvodňující podezřelost této listiny v CDB V/1, č. 216⁺, ř. 31–34: „*Confirmatio B* (tj. listina č. 614⁺ – pozn. autora), *in qua primum textus huius chartae nunc asservatur, scripta est manu, quae nusquam alibi in Venceslai II. chartis occurrit; igitur haec confirmatio pro sincera haberi certe non potest, quia (quod ad scripturam attinet) fortasse destinatarii propria est.*“ Listinu č. 614⁺ nelze tudíž brát jako spolehlivý první doklad použití Václavova titulu *rex Bohemie et Polonie* a Václavova lednového pobytu v Praze, jak by chtěl Robert Antoniín: *Hnězdenská korunovace krále Václava II.*, ČMM 123, 2004, s. 349 a 351.

166 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Studie k českému diplomatáři I. K otázce břevnovských falsů*, SPFFBU 2, 1953, s. 272.

167 Vavřínová, L.: *Kancelář*, s. 60.

168 Beňko, Ján: *Listina z roku 1301 na Plaveč*, SA 16/2, 1981, s. 82–93; k listině rovněž Maráz, Karel: *K hodnostářům a úředníkům uherského (1301–1304), českého a polského (1305–1306) krále Václava III.* In: D. Dvořáčková – Malá – J. Zelenka (vyd.), *Dvory a rezidence ve středověku II*. Praha 2008, s. 108, pozn. 29.

kálním grafickým školám soustavněji nevěnuji, rád bych alespoň na okraj poznamenal, že tato „problematická“ listina svou grafikou zcela zapadá do soudobého uherského kancelářského prostředí.¹⁶⁹

V 38

č. 633: lit. nezná orig.

633.	[1301], X. 18. –	Ladislav V. pro kapitolu jagerskou.	–
------	---------------------	-------------------------------------	---

V 39

č. 639: lit. nezná orig.

639.	1302, II. 28. –	Ladislav V. pro Matouše Čáka.	RDS I, č. 93
------	--------------------	-------------------------------	--------------

V 40

č. 641: lit. nezná orig.

641.	1302, III. 1. –	Ladislav V. pro Matouše Čáka.	RDS I, č. 95
------	--------------------	-------------------------------	--------------

V 41.

č. 704, 706, 709, 711, 717, 720, 725, 726, 730, 731, 732, 733, 734, 737, 754: Vavřínová DP: V 38, Vavřínová DisP: V 36, SAP: V II 40

č. 705: lit. nezná orig.

704.	1304, V. 21. Brno	Václav II. pro klášter zbraslavský.	RBM II, č. 2004
705.	1304, V. 21. Brno	Václav II. pro klášter zbraslavský.	RBM II, č. 2004
706.	1304, V. 24. Brno	Václav II. pro Ebrona z Kralic.	RBM II, č. 2006
709.	1304, IX. 22. Praha	Václav II. pro Půtu z Potštejna.	RBM II, č. 2013
711.	1305, II. 22. Litoměřice	Václav II. pro řezenské kupce.	RBM II, č. 2018 RBM IV, č. 1939
717.	1305, IV. 9. Praha	Beneš st. z Vartenberka přijímá od kláštera břevnovského vesnici Provodov.	RBM II, č. 2024

¹⁶⁹ K tomu srv. Š e d i v ý, Juraj: *Die Anfänge der Beurkundung im mittelalterlichen Pressburg (Bratislava)*. In: K. Hruza – P. Herold (hg.), *Wege zur Urkunde. Wege der Urkunde. Wege der Forschung. Beiträge zur europäischen Diplomatik des Mittelalters. Regesta Imperii. Beihefte, Band 24*. Wien – Köln – Weimar 2005, s. 81nn, zde zejm. Abb. 1b.

720.	1305, V. 4. Praha	Václav II. potvrzuje prodej mlýna Janu, měšťanu brněnskému.	RBM II, č. 2029
725.	1305, VI. 5. Praha	Václav II. pro olomouckého děkana Budislava.	RBM II, č. 2036
726.	1305, VI. 8. Praha	Václav II. pro klášter sv. Jiří na Hradě.	RBM II, č. 2038
730.	1305, VI. 13. Praha	Václav II. pro Zvěsta z Trmic.	RBM II, č. 2041
731.	1305, VI. 15. Praha ¹⁷⁰	Václav II. pro kostel olomoucký.	RBM II, č. 2046
732.	1305, VI. 17. Praha	Václav II. pro klášter sedlecký.	RBM II, č. 2042
733.	1305, VI. 18. Praha	Václav II. pro pražského kanovníka Jana Velíšova.	RBM II, č. 2043
734.	1305, VI. 19. Praha	Václav II. pro kostel v Bydžově.	RBM II, č. 2044
737.	1305, VI. 28. Praha	Václav III. pro německé rytíře v Pomořanech.	RBM II, č. 2048
754.	1305, XII. 2. Praha	Václav III. pro Rajmunda z Lichtenburka.	RBM II, č. 2065
766.	1306, III. 26. Brno	Václav III. pro Hynka z Dubé a jeho syna Hynka.	RBM II, č. 2085
813.	1307, VIII. 20. Sedlec	Jindřich Korutanský daruje Rajmundovi z Lichtenburka hrad Bítov.	RBM II, č. 2136
817.	1307, X. 2. Kolín	Hynek z Přibyslavi slibuje věrnost Jindřichovi Korutanskému.	RBM II, č. 2148
822.	1307, XI. 8. Jihlava	Jindřich Korutanský pro město Znojmo.	RBM II, č. 2157
823.	1307, XI. 10. Znojmo	Jindřich Korutanský pro město Znojmo.	RBM II, č. 2158
824.	1307, XI. 18. Znojmo	Jindřich Korutanský bere pod ochranu kostel sv. Michala ve Znojmě.	RBM II, č. 2159
834.	1308, V. 6. Praha	Jindřich Korutanský pro biskupství pražské.	RBM II, č. 2175 (Ar)
838.	1308, VIII. 3. Znojmo	Jindřich Korutanský pro město Znojmo.	RBM II, č. 2180

Šebánek,¹⁷¹ jenž označil tohoto písaře V 9, má za „nepochybné . . . , že písař V 9 byl písařem kanceláře královské.“ Stejného mínění pro listiny Václava II. a III. je i Sulitková.¹⁷²

¹⁷⁰ Emler v RBM má k „1305, 20 Jun.“ mylným čtením „XII kal. Jul.“, orig. má „XVII° kal. Iulii“.

¹⁷¹ Š e b á n e k , J.: *Tři nejstarší doklady o Vsetíně*, s. 81–82 tuto písařskou ruku identifikoval na listinách č. 704, 706, 709, 711, 720, 725, 726, 730, 731, 732, 733, 734, 737, 754, 766, 813 a 822.

¹⁷² V a v ř í n o v á , L.: *Kancelář*, s. 37–38 a dále Pojssl, M. – Řeholka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 271–272, 294–298 a 305–308. Ruku na listinách č. 813, 823, 824, 834 a 838 ztotožnil

V 42

č. 710: Vavřínová DP: V 39, Vavřínová DisP: V 37, SAP: V II 41

710.	1304, XI. II. Praha	Václav II. pro Lva z Konecchlumí.	RBM II, č. 2015
------	------------------------	-----------------------------------	-----------------

Za „graficky ojedinělou“ ji považuje L. Sulitková.¹⁷³

V 43

č. 542: lit. nezná orig.

542.	1298, VII. 28. U Frankfurtu [n. Mohanem]	Kurfírťi (mezi nimi i Václav II.) oznamují volbu Albrechta I. římským králem.	RBM II, č. 1808
------	--	---	-----------------

Z Václavova itineráře je zřejmé, že se Albrechtovy volby osobně nezúčastnil, ač je formálně spoluvydavatelem listiny č. 542.¹⁷⁴

3. 2. Pražští biskupové.

O zatím jedinou diplomatickou syntézu zabývající se listinami pražských biskupů sledovaného období se pokusil Rostislav Nový, jehož písařské atribuce rekapituluji v záhlavních poznámkách u jednotlivých písařských sigel.

Konfrontaci některých originálů pražských biskupských listin s kusy dochovanými ve formulářové sbírce biskupa Tobiáše provedla Sáša Dušková, paleografické aspekty její práce jsou uvedeny ve vlastním textu komentáře u jednotlivých písařských rukou.

Jediným *písařským* reprezentantem *kancelářské kontinuity* mezi episkopáty Mikuláše, Jana III. a Tobiáše je písařská ruka T 2 (= N 7 = J III 6), tutéž kontinuitu mezi episkopáty Tobiáše, Řehoře a Jana IV. reprezentuje písařská ruka T 16 (viz níže).

3. 2. 1. Tobiáš (1278–1296).

K úplnému výčtu mě známých dochovaných originálů znějících na jméno pražského biskupa Tobiáše scházejí kromě níže uváděných listin ještě tyto:

- 1) 1279, VII. 10. Praha – Tobiáš, pražský biskup, pro Friedricha z Vratislavi, plebána v Budči (listina č. 54 u ruky *V 18*)

a siglou „Petrus A“ označil Haas, A.: *Česká královská kancelář za Jindřicha Korutanského*, s. 75 + Příloha II, s. 98–101. Těto ruce pak tamtéž připisuje, dle mého soudu neprávem, ještě listinu č. 839.

173 Vavřínová, L.: *Kancelář*, s. 65–66 a Pojssl, M. – Řehořka, I. – Sulitková, L.: *Panovnická kancelář*, s. 307.

174 Šusta, J.: *České dějiny* II.1, s. 479; osobně se Václav II. s Albrechtem I. setkal až v listopadu 1298 v Norimberku.

- 2) 1282, X. 22. Praha – Tobiáš, pražský biskup, pro vilémovský klášter (listina č. 83 u ruky *V I 8*)
- 3) 1283, V. 28. Praha – Tobiáš, pražský biskup, pro Jindřicha z Přibenice (listina č. 86 u ruky *V I 8*)
- 4) 1279, IX. 8. Praha – Tobiáš, pražský biskup, pro vyšehradskou kapitolu (listina č. 57 u ruky *W I*)
- 5) 1294, IV. 26. Praha – Tobiáš, pražský biskup, pro zderazský klášter (listina č. 392 u ruky *V II*)
- 6) [1288, X. 8. – 1296, III. 1.] – Tobiáš, pražský biskup, pro křížovníky s červenou hvězdou od Sv. Ducha v Klatovech (listina č. 464 u ruky *KL I*)
- 7) 1293, VIII. 6. Praha – Tobiáš, pražský biskup, pro křížovníky s červenou hvězdou od sv. Františka v Praze (listina č. 377 u ruky *F I*).

T 1

č. 75: Nový: nezná orig.

75.	1281, IX. 29. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro Žibřida z Pavlíkova, plebána v [Horní] Plané.	CDB VI/1, č. 176
-----	------------------------	---	------------------

T 2

č. 1–53: CDB V: N 7 = J III 6

č. 121: Nový: T II (kancelářský) [k němu srv. č. 54, 83 a 86 u mé ruky *V I 8*, č. 125 u mé *T 3*, č. 267, 270 a 271 u mé *T 9*, č. 319 u mé *T 10*, č. 361 u mé *T 13* a č. 439 u mé *T 15*]

1.	1257, X. 2. Praha	Mikuláš, pražský biskup, pro řád německých rytířů.	CDB V/1, č. 134
2.	1259, VI. 1. –	Jan, pražský biskup, pro vyšebrodský klášter.	CDB V/1 č. 188
3.	126[6], XII. 31. Praha	Jan, pražský biskup, potvrzuje smlouvu mezi pražskou kapitulou a břevnovským klášterem.	CDB V/1, č. 484
4.	1267, IV. 16. Praha	Jan, pražský biskup, pro žďárský klášter.	CDB V/2, č. 498
6.	1268, V. 28. Praha	Jan, pražský biskup, pro plaský klášter.	CDB V/2, č. 559
7.	1268, VII. 13. Praha	Jan, pražský biskup, pro pohledský klášter.	CDB V/2, č. 563
8.	1268, VIII. 3. Újezd (pod Petřínem)	Jan, pražský biskup, vyměňuje jmenované biskupské statky s Přemyslem II.	CDB V/2, č. 565
9.	1269, I. 25. Praha	Jan, pražský biskup, pro osecký klášter.	CDB V/2, č. 576
10.	1269, VI. 14. Praha	Jan, pražský biskup, urovnává spor o biskupské desátky mezi městem [Havlíčkův] Brod a [staro]boleslavskou kapitulou.	CDB V/2, č. 589

11.	[1270], VI. 16. Praha	Jan, pražský biskup, pro vyšebrodský klášter.	CDB V/2, č. 612
12.	1271, II. 3. –	Jan, pražský biskup, pro pohledský klášter.	CDB V/2, č. 629
15.	1271, X. 20. Praha	Jan, pražský biskup, pro vyšebrodský klášter.	CDB V/2, č. 645
16.	[1272], VIII. 27. U Roudnice [n. Labem]	Jan, pražský biskup, pro [havlíčko]brodského plebána Helvíka.	CDB V/2, č. 673
22.	1273, X. 10. Praha	Jan, pražský biskup, pro vyšehradskou kapitulou.	CDB V/2, č. 716
23.	[1274], I. 1. [Trhový] Štěpánov	Jan, pražský biskup, pro kladského děkana C.	CDB V/2, č. 720
24.	1274, I. 2. [Trhový] Štěpánov	Jan, pražský biskup, pro chotěšovský klášter.	CDB V/2, č. 721
25.	[1274], II. 7. Praha	Jan, pražský biskup, pro kladského děkana C.	CDB V/2, č. 723
26.	1274, VII. 9. U Počedělic	Jan, pražský biskup, pro vyšehradskou kapitulou.	CDB V/2, č. 751 (Ar)
30.	1275, III. 14. Praha	Jan, pražský biskup, pro cisterciácký klášter v Raitenhaslachu.	CDB V/2, č. 772
31.	[1275], III. 18. Praha	Jan, pražský biskup, pro waldsasský klášter.	CDB V/2, č. 773
32.	1275, III. 29. Roudnice [n. Labem]	Jan, pražský biskup, pro křížovníky s červenou hvězdou od P. Marie ve Vratislavi.	CDB V/2, č. 775
42.	1276, VI. 21. Praha	Jan, pražský biskup, pro zderazský klášter.	CDB V/2, č. 817
50.	1278, II. 27. Praha	Jan, pražský biskup, pro zderazský klášter.	CDB V/2, č. 862
53.	[1278], VII. 27. Praha	Jan, pražský biskup, pro zderazský klášter.	CDB V/2, č. 882
121.	1284, XI. 20. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro vilémovský klášter. ¹⁷⁵	RBM II, č. 1331

175 Ukázku z listiny č. 121 přináší H a j n a l, I.: *L'enseignement de l'écriture aux universités médiévales*, obr. č. 142.

T₃

č. 125: Nový: T II (kancelářský) [k němu srv. ještě č. 54, 83 a 86 u mé *V18*, č. 121 u mé *T2*, č. 267, 270 a 271 u mé *T9*, č. 319 u mé *T10*, č. 361 u mé *T13* a č. 439 u mé *T15*]

125.	[1285], II. 19. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro břevnovský klášter.	RBM II, č. 1234 (ad 1281, II. 19.)
------	--------------------------	---	---------------------------------------

Duškova¹⁷⁶ považuje písaře písíciho tuto listinu za „s největší pravděpodobností“ přijemeckého.

T₄

č. 142: Nový: nezná orig.

142.	1285, X. 27. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro špitál sv. Kateřiny a sv. Martina v Bambergu.	RBM II, č. 2721
------	-----------------------	---	-----------------

Duškova¹⁷⁷ nezná fotografii originálu.

T₅

č. 174: Nový: nezná orig.¹⁷⁸

174.	1287, III. 11. Würzburg	Tobiáš, pražský biskup, pro klášter Ottobeyren.	RBM II, č. 2722
------	----------------------------	---	-----------------

T₆

č. 175: Nový: listinu nezná

175.	1287, III. 17. Würzburg	Tobiáš, pražský biskup, a Dětrich, olomoucký biskup, pro benediktinky od P. Marie v Řezně.	–
------	----------------------------	--	---

T₇

č. 197: Nový (ad 1287, XII. 12.): T₃ (neznámá písařská ruka)

197.	1287, XII. 18. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro zderazský klášter.	RBM II, č. 1425
------	-------------------------	--	-----------------

176 Duškova, S.: *Formulář Tobiáše z Bechyně ve světle listin pražských biskupů*, SPFFBU C 12, 1965, s. 65, pozn. 68.

177 Duškova, S.: *Formulář Tobiáše z Bechyně*, s. 66.

178 Nový, R.: *Listiny pražských biskupů*, s. 77, pozn. 279 pochybuje o kancelářském původu písaře listiny č. 174 již z chyb v textu obsažených.

T 8

č. 210: Nový: T 4 (neznámá písařská ruka)

210.	1288, III. 9. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro křížovníky s červenou hvězdou od sv. Františka v Praze.	FTB, č. 145
------	------------------------	---	-------------

Písaře této listiny považuje Dušková za příjemeckého.¹⁷⁹T 9č. 267, 270, 271: Nový: T 11 (kancelářský) [k němu srv. ještě č. 54, 83 a 86 u mé ruky *V 18*, č. 121 u mé *T 2*, č. 125 u mé *T 3*, č. 267, 270 a 271 u mé *T 9*, č. 319 u mé *T 10*, č. 361 u mé *T 13* a č. 439 u mé *T 15*]

267.	1290, II. 12. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro pražský kostel.	RBM II, č. 1491 FTB, č. 149
270.	1290, III. 20. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro klášter vyšebrodský.	RBM II, č. 1495 FTB, č. 185
271.	1290, III. 20. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro klášter vyšebrodský.	RBM II, č. 1496
	[cca 1295]	Aktové interpolace do tzv. nejstaršího urbáře pražského biskupství.	–

Písařskou ruku na listině č. 267 a 270 ztotožnila již Dušková.¹⁸⁰ Této ruce pak správně přisoudila i marginální a aktové interpolace v tzv. nejstarším urbáři pražského biskupství.¹⁸¹T 10

č. 290: Nový: T 5 (neznámá písařská ruka)

č. 319: Nový: T 11 (kancelářský) [k němu srv. č. 54, 83 a 86 u mé ruky *V 18*, č. 121 u mé *T 2*, č. 125 u mé *T 3*, č. 267, 270 a 271 u mé *T 9*, č. 361 u mé *T 13* a č. 439 u mé *T 15*]

290.	1290, XI. 16. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro klášter vyšebrodský.	RBM II, č. 1520
319.	1291, XII. 20. Praha	Tobiáš, pražský biskup, ustanovuje rektora a plebána v Lysé [nad Labem].	RBM II, č. 1558

K listině č. 290 se skepticky jako k listině graficky nezařaditelné vyjádřil Šebánek.¹⁸²¹⁷⁹ Dušková, S.: *Formulář Tobiáše z Bechyně*, s. 55.¹⁸⁰ Dušková, S.: *Ibid.*, s. 55; listinu č. 270 se dříve pokusil identifikovat Šebánek, J.: *Listiny přímětické*, s. 97, pozn. 42, kde jejího písaře označil za kancelářského a opatřil siglou Th I, avšak jeho ztotožnění s písařem listiny č. 54 je podle mne mylné.¹⁸¹ Dušková, S.: *Ibid.*, s. 57. Vlastní urbář psaný gotickou minuskulou vydal R. Nový: *Nejstarší český urbář z let 1283–1284*, ČsČH 8, 1960, s. 210–227 – viz Obr. 4.¹⁸² Šebánek, J.: *Listiny přímětické*, s. 97, pozn. 61.

T II

- č. 302: Nový (s chybnou destinací ke Zderazi): T 6 (neznámá písařská ruka)
 č. 310: Nový (ad 1291, VIII. 8.): T 7 (neznámá písařská ruka)

302.	1291, V. 6. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro augustiniány–eremity od sv. Tomáše v Praze.	RBM II, č. 1541 (ad 1291, V. 7.)
310.	1291, VIII. 4. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro augustiniány–eremity od sv. Tomáše v Praze.	RBM II, č. 1549

T I2

- č. 351: Nový (s chybnou destinací k německým rytířům): T 8 (neznámá písařská ruka)

351.	1292, XII. 29. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro templáře.	RBM II, č. 1597
------	-------------------------	---------------------------------------	-----------------

T I3

- č. 361: Nový: T II (kancelářský) [k němu srv. č. 54, 83 a 86 u mé ruky *V18*, č. 121 u mé *T2*, č. 125 u mé *T3*, č. 267, 270 a 271 u mé *T9*, č. 319 u mé *T10*, a č. 439 u mé *T15*]

361.	1293, IV. 22. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro klášter vyšebrodský.	RBM II, č. 1608
------	------------------------	--	-----------------

T I4

- č. 396: Nový: T 9 (neznámá písařská ruka)

396.	1294, V. 30. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro břevnovský klášter.	RBM II, č. 1647
------	-----------------------	---	-----------------

T I5

- č. 433: lit. nezná
 č. 439: Nový (ad 1295, VIII. 6): T II (kancelářský) [k němu srv. č. 54, 83 a 86 u mé ruky *V18*, č. 121 u mé *T2*, č. 125 u mé *T3*, č. 267, 270 a 271 u mé *T9*, č. 319 u mé *T10* a č. 361 u mé *T13*]

433.	1295, V. 25. Praha	Bertram z Esbeku, velkopreceptor templářů v Německu, Slávii, Čechách a na Moravě, pro pražského biskupa T[obiáše].	RBM II, č. 1688
439.	1295, VIII. 16. Praha	Tobiáš, pražský biskup, rozhoduje, aby kostel v Krtech byl filiálním kostelem kostela v Blatné.	RBM II, č. 2750

T 16

č. 440, 455 a 535: lit. nezná
 č. 512, 537, 543, 580, 601 a 607: Nový: Ř I (kancelářský) [k němu srv. č. 493 a 552 u mé G I, č. 520 a 523 u mé G 2]

440.	1295, IX. 14. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro kostel sv. Štěpána v Litoměřicích.	RBM II, č. 1489
455.	1295, – Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro klášter zderazský.	–
512.	1297, X. 16. Praha	Řehoř, pražský biskup, pro křížovníky s červenou hvězdou od sv. Františka v Praze.	RBM II, č. 1768
535.	1298, V. 29. Praha	Řehoř, pražský biskup, pro kostel sv. Oldřicha ve Strakonících.	–
537.	1298, VI. 11. Praha	Řehoř, pražský biskup, pro dominikánky od sv. Anny v Praze.	RBM II, č. 1803
543.	1298, VII. 30. Praha	Řehoř, pražský biskup, pro chotěšovský klášter.	RBM II, č. 1810
580.	1299, X. 29. Praha	Řehoř, pražský biskup ustanovuje správce majetku špitálu v Kouřimi.	RBM II, č. 1848
601.	1300, VIII. 29. Praha	Řehoř, pražský biskup, pro vyšehradskou kapitulou.	RBM II, č. 2761
607.	1300, XII. 26. Praha	Řehoř, pražský biskup, pro vyšehradskou kapitulou.	–
615.	1301, II. 20. –	Řehoř, pražský biskup, pro kostel P. Marie v Kutné [Hoře]. <i>Konsensní formule na č. 605</i>	–
643.	1302, III. 22. Praha	Jan, pražský biskup, vidimuje listinu pražského biskupa Tobiáše: 1288, III. 9. (č. 210) Praha ohledně patronátního práva v Kynšperku [nad Ohří].	RBM II, č. 1912
644.	1302, III. 22. Praha	Jan, pražský biskup, vidimuje listinu Václava II.: 1286, VI. 20. Praha (č. 162) na patronátní právo v Kynšperku [nad Ohří].	RBM II, č. 1912
650.	1302, [cca VI. 1.] Praha	Jan, pražský biskup, pro vyšehradskou kapitulou.	RBM II, č. 1921
651.	1302, VI. 1. Vyšehrad	Petr, basilejský biskup, informuje Bonifáce VIII. o kanonické volbě vyšehradského děkana a žádá o jeho potvrzení.	RBM II, č. 1922
654.	1302, VII. 5. Praha	Jan, pražský biskup, vidimuje listinu pražského biskupa Řehoře (srv. RBM II, č. 1782) týkající se exkomunikace waldsasského opata.	RBM II, č. 1930 (ad 1302, VII. 15.)
655.	1302, VII. 10. Praha	Jan, pražský biskup, pro špitál P. Marie v Kouřimi.	RBM II, č. 2764
677.	1303, III. 8. –	Jan, pražský biskup, pro žďárský klášter.	RBM II, č. 1953

688.	1303, XI. 11. Praha	Jan, pražský biskup, pro tepelský klášter.	RBM II, č. 1979
691.	1303, XI. 23. Praha	Jan, pražský biskup, ve sporu mezi jenínským děkanem a johanity ve Strakonících.	RBM II, č. 2816
693.	1303, XII. 4. –	Jan, pražský biskup, pro zderazský klášter.	–
702.	1304, IV. 9. Praha	Jan, pražský biskup, pro johanity.	–
703.	1304, IV. 9. Praha	Jan, pražský biskup, pro johanity.	–
835.	1308, V. 6. Praha	Jindřich Korutanský pro pražské biskupství.	RBM II, č. 2175 (A2)

Listinou č. 835 se zabýval A. Haas.¹⁸³ Interpretuje ji jako graficky ojedinělou, ale v pražském kapitulním archivu, z něhož čerpal srovnávací materiál, nachází řadu graficky podobných listin, takže vyslovuje domněnku, že „na Hradčanech měli vlastní písarskou školu při kanceláři“. Je zřejmé, že je zde na stopě vyehradského duktu.

T 17

č. 465: lit. nezná

465.	[1278–1296, III. 1.] –	Tobiáš, pražský biskup, pro křížovníky s červenou hvězdou od sv. Františka v Praze.	–
------	------------------------------	---	---

T 18

č. 437: lit. nezná

437.	1295, VI. 30. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro břevnovský klášter. <i>Konsensní formule na listině č. 436</i>	RBM II, č. 1691
------	------------------------	---	-----------------

3. 2. 2. Řehoř Zajíc z Valdeka (1296–1301).

Na počátku Řehořova pontifikátu se výrazně uplatnil písář T 16, a to na listinách č. 512, 535, 537, 543, 580, 601, 607 a 615. Jejich písarské zařazení v kontextu s ostatní tvorbou tohoto písáře srv. na příslušném místě výše.

Vedle těchto listin schází v níže uvedeném soupisu ještě jedna Řehořem vydaná listina, a to č. 626: 1301, července 8. Praha – pro Břevnov, která je prokazatelně psána příjmeckou rukou – srv. na příslušném místě u mé ruky B 1.

¹⁸³ Haas, A.: *Česká královská kancelář za Jindřicha Korutanského*, s. 76.

G 1

č. 471: Nový: nezná orig.
 č. 493 a 552: Nový: Ř I (kancelářský) [k němu srv. č. 520 a 523 u mé G 2, č. 512, 537, 543, 580, 601 a 607 u mé T 16]

471.	1296, VI. 3. Praha	Řehoř, pražský biskup, pro waldsasský klášter.	RBM II, č. 2753
493.	1297, V. 15. Týn [n. Vltavou]	Řehoř, pražský biskup, pro kostel sv. Mikuláše v [Českých] Budějovicích.	–
552.	1298, X. 1. Praha	Řehoř, pražský biskup, souhlasí s pronájmem dvora náležejícího k prebendě sadského kanovníka Mikuláše.	RBM II, č. 2813

Listina č. 471 je nejstarším dochovaným originálem vydaným pražským biskupem Řehořem.¹⁸⁴

G 2

č. 520 a 523: Nový: Ř I (kancelářský) [k němu srv. č. 493 a 552 u mé G 1 a č. 512, 537, 543, 580, 601 a 607 u mé T 16]

520.	1298, I. 30. Praha	Řehoř, pražský biskup, pro křížovníky s červenou hvězdou od sv. Františka v Praze.	RBM II, č. 1782
523.	1298, III. 12. Praha	Řehoř, pražský biskup, pro křížovníky s červenou hvězdou od sv. Františka v Praze.	RBM II, č. 1784

G 3

č. 539: Nový: Ř 3 (kancelářský = mistra Rapota)

539.	1298, VI. 18. Praha	Řehoř, pražský biskup, pro křížovníky s červenou hvězdou od sv. Františka v Praze.	RBM II, č. 1805 ¹⁸⁵
------	------------------------	--	--------------------------------

Nový¹⁸⁶ ztotožňuje písaře této listiny s osobou uvedenou v DPM formulí – s *místrem Rapotou*. Ten je doložen jako kaplan pražského biskupa Tobiáše a později jako kanovník pražský a vyšehradský.¹⁸⁷

184 Nový, R.: *Listiny pražských biskupů*, s. 93 předpokládá, že tato listina vydaná ještě před Řehořovou konsekrací (12. června 1296) pod pečeti svatovítského děkanství „je poslední listinou Tobiášova písaře T 11“. K němu srv. výše v záhlaví tabulek u příslušných písařských sigel.

185 Emler uvádí v RBM II, č. 1805 v DPM formulí omylem mistra Petra.

186 Nový, R.: *Listiny pražských biskupů*, s. 88.

187 Nový, R.: *Ibid.*, s. 88, pozn. 344.

G 4

č. 581: Nový: Ř 2

581.	1299, XI. 27. Praha	Řehoř, pražský biskup, pro augustiniány–eremity od sv. Tomáše v Praze.	RBM II, č. 1850
------	------------------------	--	-----------------

Nový uvažuje o nekancelářském původu písaře této listiny.¹⁸⁸**G 5**č. 604: Nový: Ř 5 (příjemecký)¹⁸⁹

604.	1300, X. 27. Praha	Řehoř, pražský biskup, pro sedlecký klášter.	RBM II, č. 1865
------	-----------------------	--	-----------------

G 6

č. 621: Nový: Ř 6 (příjemecký)

621.	1301, V. 5. Praha	Řehoř, pražský biskup, pro plaský klášter.	RBM II, č. 1881
------	----------------------	--	-----------------

G 7

č. 630: Nový: Ř 4 (příjemecký)

630.	[1296, VI. 12. – 1301, IX. 6.] –	Řehoř, pražský biskup, pro vyšehradskou kapitulou.	–
------	--	--	---

3. 2. 3. Jan IV. z Dražic (1301–1310)

Vzhledem k tomu, že tato studie připravuje materiál pro dokončení edice CDB, jsou v následujícím textu zpracovány pouze originály Janových listin do roku 1310.

Na počátku Janova episkopátu se v jeho kanceláři po písařské stránce dominantně uplatňuje ruka **T 16** představující kontinuitu kancelářů Tobiáše, Řehoře a Jana IV. U něj viz tyto listiny vydané Janem IV. : č. 643, 644, 650, 654, 655, 677, 688, 691, 693, 702, 703 a po příjemecké linii též č. 835.

188 N o v ý, R.: *Ibid.*, s. 94: „Je to písmo v mnoha ohledech polokurzívní s charakteristickými zkratkami ve formě zbytnělých čar nad písmeny. Stejně příznačné je i zesílení reverzního tahu písmene *d*. Už tím poukazuje na jiné písařské prostředí než graficky kultivované a do jisté míry i písařsky progresivní okolí biskupského dvora pražského“.

189 N o v ý, R.: *Ibid.*, s. 94; zde je písmo této listiny označeno jako „polokurzíva“.

JIV 1

715.	1305, III. 16. Praha	Jan, pražský biskup zřizuje a dotuje oltář sv. Silvestra v pražském kostele.	RBM II, č. 2772
------	-------------------------	--	-----------------

Vyobrazení této listiny přináší Z. Hledíková.¹⁹⁰

JIV 2

780.	1306, VII. 20. Praha	Jan, pražský biskup, připojuje k bílinskému arcijáhenskému farní kostel v Kyjích u Prahy.	RBM II, č. 2775
------	-------------------------	---	-----------------

JIV 3

795.	1306, – Praha	Jan, pražský biskup, pro sedlecký klášter.	RBM II, č. 2118
------	------------------	--	-----------------

JIV 4

808.	1307, VI. 22. Praha	Jan, pražský biskup, pro křížovníky s červenou hvězdou od sv. Františka v Praze.	RBM II, č. 2132
825.	1307, XII. 16. Praha	Jan, pražský biskup, pro vilémovský klášter.	RBM II, č. 2160
830.	1308, II. 22. Praha	Jan, pražský biskup, pro vyšehradskou kapitulou.	RBM II, č. 2169
869.	1310, VI. 13. Praha	Jan, pražský biskup, pro johanity v Žitavě.	RBM II, č. 2779

Písařskou ruku na listinách č. 808 a 830 ztotožnila již Dušková.¹⁹¹

JIV 5

811.	1307, VII. 26. Praha	Jan, pražský biskup, pro nejvyššího českého komorníka Jindřicha z Rožmberka.	RBM II, č. 2134
------	-------------------------	--	-----------------

JIV 6

843.	1308, XI. 30. Praha	Jan, pražský biskup, předkládá Klimentovi V. stížnost křížovníků s červenou hvězdou od sv. Františka v Praze.	RBM II, č. 2177 str. 946
------	------------------------	---	-----------------------------

¹⁹⁰ Hledíková, Zd.: *Biskup Jan IV. z Dražic*. Praha 1992, obr. příloha č. 4.

¹⁹¹ Dušková, S.: *Formulář Tobiáše z Bechyně*, s. 67.

JIV 7

846.	1309, II. 28. Praha	Jan, pražský biskup, pro křížovníky s červenou hvězdou od sv. Františka v Praze.	RBM II, č. 2183 (A1) str. 948
------	------------------------	--	-------------------------------------

JIV 8

847.	1309, II. 28. Praha	Jan, pražský biskup, pro křížovníky s červenou hvězdou od sv. Františka v Praze.	RBM II, č. 2183 (A2) str. 948
------	------------------------	--	-------------------------------------

JIV 9

792.	1306, X. 23. Praha	Jan, pražský biskup, čeští páni a pražská obec prohlašují, že nemají od Albrechta I. jiná privilegia než CDB II, č. 97 a 127.	RBM II, č. 2112
------	-----------------------	---	-----------------

3. 3. Olomoučtí biskupové.**3. 3. 1. Dětrich z Hradce (1281–1302).**

K episkopátu olomouckého biskupa Dětricha máme k dispozici syntetickou diplomatickou studii z pera Jindřicha Šebánka.¹⁹² Jeho písarské atribuce rekapituluji v záhlavních poznámkách u jednotlivých tabulek s mými písarskými atribucemi.

Během Dětrichova episkopátu se výrazně uplatnila písarská ruka mistra Šimona (můj písar V 14), jejíž produkci jsem zpracoval na příslušném místě v rámci kanceláře Václava II.; v kanceláři olomouckého biskupa Dětricha píše tyto listiny: č. 72, 74, 77, 124, 135, 146, 147, 191, 216 a 467, po příjemecké linii pak listiny č. 81, 82 a 215.

K úplnému výčtu originálních listin vydaných na jméno olomouckého biskupa Dětricha scházejí kromě níže uváděných ještě tyto listiny:

- 1) č. 261 (1289, XII. 17. Modřice) – píše prokazatelně příjemecká (oslavanská) ruka **O1**.
- 2) č. 461 (1296, I. 27. Modřice) – píše prokazatelně příjemecká (břevnovsko–rajhradská) ruka **B1**.
- 3) č. 462 (1296, II. 1. Modřice) – píše prokazatelně příjemecká (břevnovsko–rajhradská) ruka **B1**.

¹⁹² Š e b á n e k , J.: *Studie o kanceláři Dětricha, biskupa olomouckého (1281–1302)*, ČMM 50, 1926, s. 171–275.

D 1

66.	1281, III. 26. Olomouc (kos- tel sv. Petra)	Olomoucká kapitula oznamuje mohučskému arcibiskupovi volbu nového olomouckého biskupa Dětricha.	CDB VI/1, č. 136
-----	---	---	------------------

D 2

67.	1281, VII. 15. Olomouc	Dětrich, olomoucký biskup, pro dominikány v Mohuči.	CDB VI/1, č. 147
-----	---------------------------	---	------------------

D 3

71.	1281, IX. 17. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, pro minority.	CDB VI/1, č. 165
-----	--------------------------	--	------------------

D 4

73.	1281, IX. 18. U Modřic	Dětrich, olomoucký biskup, pro oslavanský klášter.	CDB VI/1, č. 169
-----	---------------------------	--	------------------

D 5

106.	1284, III. 17. Znojmo	Dětrich, olomoucký biskup, pro [znojenské] minority.	Šebánek: Kancelář, s. 271, č. 1
------	--------------------------	--	---------------------------------

D 6

113.	1284, VII. 1. Znojmo	Dětrich, olomoucký biskup, pro loucký klášter.	RBM II, č. 1320 (A1)
114.	1284, VII. 1. Znojmo	Dětrich, olomoucký biskup, pro loucký klášter.	RBM II, č. 1320 (A2)

Listiny č. 113 a 114 považuje Šebánek¹⁹³ za příjemecké.

D 7

č. 119: Šebánek: písař C (ruka příbuzná s mistrem Šimonem)

119.	1284, X. 14. U Modřic	Dětrich, olomoucký biskup, potvrzuje urovnání sporu mezi johanity a plebánem v Přibicích s [dolno]kounickým klášteřem.	RBM II, č. 1327
------	--------------------------	--	-----------------

¹⁹³ Š e b á n e k , J.: *Listiny přímětické*, s. 93.

D 8

č. 207: Šebánek: písař B (notář Jindřich z Tuřan) [k němu srv. č. 85 u mé *V 12* a č. 232 u mé *D 13*]

104.	1284, I. 21. Znojmo	Oldřich, znojemský arcijáhen, aj. rozhodují spor mezi louckým klášteřem a Alšíkem [z Melrenu].	AZK I, č. 290
145.	1286, I. 8. Modřice	Dětřich, olomoucký biskup, pro cisterciáky.	CDS X, č. 42
207.	1288, II. 25. Modřice	Dětřich, olomoucký biskup, pro oslavanský klášter.	RBM II, č. 1434

K listině č. 104 se vyjadřuje Šebánek,¹⁹⁴ který ji přisuzuje písaři olomouckého biskupa Dětřicha *Jindřichovi z Tuřan*.

D 9

148.	1286, II. 14. Olomouc	Dětřich, olomoucký biskup, potvrzuje donaci pro kapli sv. Jana v olomouckém kostele.	RBM II, č. 1367
------	--------------------------	--	-----------------

D 10

156.	1286, IV. 26. Řím	Různí biskupové udělují 40 dní odpustků ke kostelu sv. Václava v Olomouci. <i>Na plíce oblášena Dětřichova pečeť rovněž rukou D 10</i>	RBM II, č. 1379
303.	1291, V. II. –	Dětřich, olomoucký biskup, potvrzuje smlouvu mezi Jindřichem II. z Liechtenštejna a [dolno]kounickým klášteřem.	Zemek–Turek, č. 20 Šebánek: Kancelář, s. 273, č. 3

D 11

170.	1287, I. 12. Brno	Dětřich, olomoucký biskup, předkládá tuskulskému biskupu Janovi apelaci herburského kláštera v Brně.	RBM II, č. 1395
201.	[před 1287, –] –	Dětřich, olomoucký biskup, pro herburský klášter v Brně. <i>Ruka D 11 píše reversní stranu</i>	AZK I, č. 304 Šebánek: Kancelář, s. 271, č. 2

D 12

187.	1287, V. 29. –	Dětřich, olomoucký biskup, ukončuje spor mezi klášteřem herburským a zábrdovickým.	RBM II, č. 1412
------	-------------------	--	-----------------

¹⁹⁴ Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské I*, s. 155, pozn. 20.

D 13

č. 232: Šebánek: písař B (notář Jindřich z Tuřan) [k němu srv. č. 85 u mé *V 12* a č. 207 u mé *D 8*]

232.	1288,– Modřice	Dětřich, olomoucký biskup, pro loucký klášter.	RBM II, č. 1463
------	-------------------	--	-----------------

D 14

č. 260, 360 a 501: Šebánek: písař D (příbuzný s mistrem Ambrožem)

230.	1288, X. 10. Praha	Dětřich, olomoucký biskup, pro vyšehradskou kapitulou.	RBM II, č. 1464 (ad 1288,–)
235.	[1289, I. 10. Praha]	<i>Subskripční formule olomouckého biskupa Dětřicha na lenní přísaze Kazimíra Opolského.</i>	ACRB I, č. 29
260.	1289, XII. 17. Modřice	Dětřich, olomoucký biskup, pro oslavanský klášter.	AZK I, č. 330 (A1)
360.	1293, III. 13. Modřice	Dětřich, olomoucký biskup, pro rajhradský klášter.	RBM II, č. 1607
490.	[po 1297, III. 25. –]	Dětřich, olomoucký biskup, potvrzuje donaci Václava II. ve prospěch kaple P. Marie v Brně obsaženou v listině č. 489.	Bretholz: Gesch. d. Stadt Brünn I, s. 415, č. I
584.	[1299,–] –	Dětřich, olomoucký biskup, pro loucký klášter.	RBM II, č. 1851
501.	1297, VI. 20. Modřice	Dětřich, olomoucký biskup, pro žďárský klášter.	RBM II, č. 1757 (A3)

Ruku tohoto Dětřichova kancelářského písaře můžeme zachytit rovněž v marginální glose známého olomouckého kapitulního homiliáře CO 24 ze 12. století, a to na fol. 20^f. Tento doklad je svědectvím vysoce pravděpodobného členství D 14 v olomoucké kapitule.

D 15

č. 269, 336, 344, 369, 390, 426, 434, 441, 460, 507, 519, 546, 547, 590, 593, 609, 629: Šebánek: písař E (*mistr Ambrož*)
[k němu srv. ještě č. 649 u mé *D 27*]

252.	1289, IX. 28. Modřice	Dětřich, olomoucký biskup, pro loucký klášter.	RBM II, č. 1480
269.	1290, III. 13. Modřice	Dětřich, olomoucký biskup, pro rajhradský klášter.	RBM II, č. 1494
336.	1292, VI. 5. Modřice	Dětřich, olomoucký biskup, pro rajhradský klášter.	RBM II, č. 1576
344.	1292, IX. 1. Hulín	Dětřich, olomoucký biskup, pro hulínský kostel.	RBM II, č. 1587

369.	1293, VI. 15. Praha	D[ětrich], olomoucký biskup, pro vyšebrodský klášter.	RBM II, č. 1614
390.	1294, II. 1. Hulín	Dětrich, olomoucký biskup, pro plebána v Hulíně.	RBM II, č. 1639
395.	1294, V. 20. Louka	Mistr Ambrož, plebán v [Českých] Křídlovicích, pro loucký klášter.	RBM II, č. 1645
426.	[po 1295, III. 15. -]	Dětrich, olomoucký biskup, potvrzuje odpustkovou listinu č. 425 a přidává ke kapli sv. Mikuláše a sv. Kateřiny v Brně 40 dní svých odpustků.	RBM II, č. 1681
434.	1295, VI. 2. Kroměříž	Dětrich, olomoucký biskup, pro německé rytíře.	RBM II, č. 1689 Šebánek: Kancelář, s. 273, č. 4
441.	1295, IX. 30. Olomouc	Dětrich, olomoucký biskup, pro Soběhrda z Holešova.	RBM II, č. 1694
460.	1296, I. 27. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, uzavírá smír s břevnovským opatem Bavorem.	RBM II, č. 1709 (A1)
507.	1297, VIII. 2. Ostrava	Dětrich, olomoucký biskup, prohlašuje smlouvu s Měškem, vévodou těšínským.	RBM II, č. 1762
519.	1298, I. 18. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, pro doubravnický klášter.	RBM II, č. 1781
546.	1298, VIII. 13. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, pro tišnovský klášter.	RBM II, č. 1813 (A1)
547.	1298, VIII. 13. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, pro tišnovský klášter.	RBM II, č. 1813 (A2)
590.	1300, III. 12. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, pro herburský klášter v Brně.	AZK I, č. 389
593.	1300, III. 27. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, pro německé rytíře v Chełmnu.	RBM IV, č. 1917 Šebánek: Kancelář, s. 275, č. 6
609.	1300, - -	Dětrich, olomoucký biskup, potvrzuje rajhradskému klášteru odpustkovou listinu č. 563 a přidává 40 dní svých odpustků.	RBM II, č. 1869
629.	1301, IX. 1. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, pro oslavanský klášter.	RBM II, č. 1893

D 16

316.	1291, XI. 15. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, pro tišnovský klášter.	RBM II, č. 1556
------	--------------------------	---	-----------------

D 17

347.	1292, X. 16. Olomouc	Dětrich, olomoucký biskup, ustanovuje kněze Rudigera za plebána a rektora v [Kostelní] Myslové.	RBM II, č. 1593
------	-------------------------	---	-----------------

D 18

400.	1294, VI. 17. Olomouc	Dětrich, olomoucký biskup, pro Bruna, plebána v Nové Cerekvi.	RBM II, č. 1652
------	--------------------------	---	-----------------

D 19

423.	1295, II. 26. Brno	Dětrich, olomoucký biskup, pro moravského podkomořího Bruna.	RBM II, č. 1680 (A1)
424.	1295, II. 26. Brno	Dětrich, olomoucký biskup, pro moravského podkomořího Bruna.	RBM II, č. 1680 (A2)

D 20

452.	[po 1295, XII. 14. -]	Dětrich, olomoucký biskup, potvrzuje odpustkovou listinu č. 451 a přidává 40 dní svých odpustků.	Kopetzky, č. 170
------	-----------------------------	--	------------------

D 21

481.	1296, XI. 30. Brno	Dětrich, olomoucký biskup, pro kostel sv. Petra v Budyšíně (v Horní Lužici).	RBM II, č. 1731
------	-----------------------	--	-----------------

D 22

499.	1297, VI. 20. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, pro žďárský klášter.	RBM II, č. 1757 (A1)
------	--------------------------	---	-------------------------

D 23

500.	1297, VI. 20. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, pro žďárský klášter.	RBM II, č. 1757 (A2)
------	--------------------------	---	-------------------------

D 24

č. 515 a 548: Šebánek: písař F (příbuzný s mistrem Šimonem)

515.	1298, I. 7. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, pro tišnovský klášter.	RBM II, č. 1776
548.	[1298], VIII. 22. Blansko	Dětrich, olomoucký biskup, pro klarisky.	Šebánek: Kancelář, s. 274, č. 5

D 25

č. 579 a 646: Šebánek: písař G (kancelářský)

579.	1299, X. 21. Olomouc	Dětřich, olomoucký biskup, pro Jarlocha z Osoblahy.	RBM II, č. 1847
646.	1302, V. 23. Olomouc	Dětřich, olomoucký biskup, pro klarisky ve Znojmě a Olomouci.	RBM II, č. 1917 (ad V. 22.)

D 26

586.	1300, I. II. Pustiměř	Dětřich, olomoucký biskup, pro Jana Stange.	RBM II, č. 1852
------	--------------------------	---	-----------------

D 27č. 649: Šebánek: písař E (mistr Ambrož) [k němu srv. mou ruku *D 15*]

649.	1302, V. 27. Mohelnice	Dětřich, olomoucký biskup, pro Ondřeje z Cetechovic.	RBM II, č. 1919
------	---------------------------	--	-----------------

3. 3. 2. Jan VI. z Valdštejna (1302–1310).

V následující kapitole jsou zpracovány originální listiny vydané olomouckým biskupem Janem VI. z Valdštejna do konce roku 1310.

Nejvýraznější písařskou individualitou uplatňující se během stanoveného období v kanceláři tohoto biskupa je písař **V 15**, jehož písařskou produkci jsem již zpracoval v kapitole o kanceláři Václava II. Jedná se o listiny č. 684, 696, 699, 713, 716, 722, 744, 745, 762, 768, 799 a 807.

JVI 1

697.	[1303],– –	Jan, olomoucký biskup, potvrzuje donaci Václava II. pro kostel v Tovačově z 1297, IV. 7. – (RBM II, č. 1748).	RBM II, č. 1987
------	---------------	---	-----------------

JVI 2

761.	1306, II. 23. Olomouc	Jan, olomoucký biskup, pro olomouckou scholasterii.	RBM II, č. 2082 (A1)
763.	1306, II. 23. Olomouc	Jan, olomoucký biskup, pro olomouckou scholasterii.	RBM II, č. 2082 (A3)

JVI₃

816.	1307, IX. 17. Kroměříž	Jan, olomoucký biskup, slibuje řídit se rozhodnutím ve sporu se svými lenníky.	RBM II, č. 2146
------	---------------------------	--	-----------------

JVI₄

857.	1309, XI. 19. Modřice	Jan, olomoucký biskup, pro dominikánky od sv. Kateřiny v Olomouci.	RBM II, č. 2200 str. 956
------	--------------------------	--	-----------------------------

3. 4. Vyšehrad – kapitula sv. Petra a Pavla.

Kromě níže uváděných listin se do vyšehradského prostředí hlásí ještě tyto: č. 63 (písař *V 2*), č. 68, 69, 80, 138, 139, 140 a 209 (písař *V 3 – mistr Jindřich*), č. 70, 78 a 79 (písař *V 4 – mistr Velislav*), č. 346 (písař *V II*), č. 29 (písař *V 12 – mistr Jan ze Sadské*), č. 54 (písař *V 18*), č. 118 (písař *V 28*), č. 601, 607, 650 a 651 (písař *T 16*), č. 630 (písař *G 7*), č. 830 (písař *J IV 4*), č. 230 (písař *D 14*), dále graficky ojedinělá listina č. 94 a graficky bezpečně cizí listiny č. 159 a 568.

Prostředí vyšehradské kapituly hraje z paleografického hlediska na konci 13. a na počátku 14. století nejen díky úzkému sepětí s *panovníckou kanceláří*, ale i díky relativně vysoké emisi listin pro „vlastní potřebu“ klíčovou roli.

Jako jedno z mála českomoravských diplomatických prostředí totiž umožňuje učinit pokus o rekonstrukci *lokální písařské (notářské) školy*, jejíž reprezentanti svým písařským působením daleko přesahují rámec vyšehradského diplomatického okruhu a jsou tak nositeli *hlavních rysů listinného písma českomoravské provenience*.

W I

5.	1267, V. 1. Praha (kapitula)	Martin, břevnovský opat, a Žibřid, strahovský opat, ve sporu mezi vyšehradským proboštem a vyšehradskou kapitulou.	CDB V/2, č. 503
27.	1274, VII. 9. U Počedělic	Jan, pražský biskup, pro vyšehradskou kapitulou.	CDB V/2, č. 751 (A2)
33.	[1275], IV. 9. [Vyšehrad]	Gottfried, vyšehradský kustod, aj. vyšehradští kanovníci, pro vyšehradského probošta Petra.	CDB V/2, č. 776
51.	1278, VI. 12. Praha	Jan, pražský biskup, pro vyšehradskou kapitulou.	CDB V/2, č. 874
55.	1279, VII. 14. Praha (u sv. Klimenta)	Velislav, zemský písař a vyšehradský kanovník, rozsuzuje spor mezi vyšehradskou kapitulou a Půtou z Rýzmburka.	CDB VI/1, č. 58 (A1)
56.	1279, VII. 14. Praha (u sv. Klimenta)	Velislav, zemský písař a vyšehradský kanovník, rozsuzuje spor mezi vyšehradskou kapitulou a Půtou z Rýzmburka.	CDB VI/1, č. 58 (A2)

57.	1279, IX. 8. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro vyšehradskou kapitulou.	CDB VI/1, č. 68
58.	1279, IX. 12. Praha	Pražská kapitula potvrzuje vyšehradské kapitule prodej vesnice Želčín.	CDB VI/1, č. 69
59.	1279, XI. 7. Praha (kostel P. Marie)	Vyšehradská kapitula svěřuje kostel P. Marie v Týně vyšehradskému děkanu Kunovi.	CDB VI/1, č. 78
60.	1279, XII. 23. Praha	Gottfried, pražský probošt a vyšehradský kustod, mistr Jindřich a Velislav, vyšehradští kanovníci, ve sporu s proboštem Petrem.	CDB VI/1, č. 81 (A1)
61.	1280, III. 16. –	[Žibřid], strahovský opat, aj. pro vyšehradskou kapitulou.	CDB VI/1, č. 94

W 2

133.	1285, VI. 24. –	Inselerius, budvánský biskup, pro vyšehradskou kapitulou.	–
------	--------------------	---	---

W 3

136.	1285, VIII. 27. –	Inselerius, budvánský biskup, pro vyšehradskou kapitulou.	–
137.	1285, VIII. 28. Praha	Inselerius, budvánský biskup, pro augustiniány–eremity od sv. Tomáše v Praze.	RBM II, č. 1354
412.	1294, IX. 29. Brno	Jan, vyšehradský probošt a kancléř českého krále, pro loucký klášter.	AZK I, č. 359

W 4

202.	1287,– Vyšehrad	P[etr] probošt a celá vyšehradská kapitula pro vyšehradské kanovníky Miloslava a Přibyslava.	RBM II, č. 1428
------	--------------------	--	-----------------

W 5

292.	1290, XII. 7. U Norimberku	Dětřich, převor od sv. Ondřeje v Orvietu, pro vyšehradskou kapitulou.	RBM II, č. 1525
------	-------------------------------	---	-----------------

W 6

383.	1293, XII. 20. Mšeno	Půta ze Mšena, pro vyšehradskou kapitulou.	–
------	-------------------------	--	---

W 7

402.	1294, VI. 22. Praha	Prokop, krakovský biskup, pro vyšehradskou kapitolu.	–
403.	1294, VII. 9. Vyšehrad	Velislav, pražský, olomoucký a vyšehradský kanovník a vykonavatel poslední vůle vyšehradského děkana Kunona, pro vyšehradskou kapitolu.	RBM II, č. 1655

W 8

435.	1295, VI. 12. Vyšehrad	Jan, krakovský biskup, a Konrád, lebušský biskup, pro vyšehradskou kapitolu.	RBM II, č. 1690
------	---------------------------	--	-----------------

W 9

483.	1296, XII. 15. Praha	Pražská kapitula vidimuje listinu převora od sv. Ondřeje v Orvietu Dětricha (srv. č. 292) pro vyšehradskou kapitolu.	–
484.	1296, XII. 15. Praha	Pražská kapitula vidimuje vyšehradské kapitule listinu Innocence IV.: [1253], III. 23. Perugia (CDB IV/1, č. 265).	–
558.	1298, – Vyšehrad	Bartoloměj, vyšehradský děkan, vydává svou poslední vůli.	RBM II, č. 1826

W 10

652.	1302, VI. 9. Praha	Jindřich, vratislavský biskup, pro vyšehradskou kapitolu.	RBM II, č. 1923
------	-----------------------	---	-----------------

3. 5. Břevnov–Rajhrad.

Do prostředí klášterů Břevnov–Rajhrad se mimo prokazatelně břevnovsko–rajhradskou ruku **B 1** (srv. níže) hlásí tyto listiny: č. 125 (písař *T 3*), č. 396 (písař *T 14*), č. 437 (písař *T 18*), č. 165, 194, 458, 612, 717 (jinde nedoložené ruce), č. 360 (písař *D 14*), č. 269, 336, 460 a 609 (písař *D 15* = *mistr Ambrož*), č. 467 (písař *V 14* – *mistr Šimon*), č. 447 (písař *V 18*), č. 618⁺ (písař *V 36⁺*) a dále listiny č. 411, 472 a 608, které jsou bezpečně cizí grafické provenience.

B 1

436.	1295, VI. 18. Praha	Jan, krakovský biskup, pro břevnovský klášter.	RBM II, č. 1691
------	------------------------	--	-----------------

456.	1295,– Praha	Ivan, lakedajmonský biskup, pro rajhradský klášter.	CDM V, č. 22
461.	1296, I. 27. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, s olomouckou kapitulou uzavírají smír s břevnovským opatem Bavorem ohledně zprávy rajhradského kláštera	RBM II, č. 1709 (A2)
462.	1296, II. 1. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, pro břevnovského opata.	RBM II, č. 1490 (ad 1290, I. 27.)
480.	1296, XI. 26. Břevnov	Bavor, břevnovský opat, pro Gottfrieda, rychtáře v Hejtmánkovicích.	RBM II, č. 1730
482.	1296, XII. 14. Broumov	Konrád ze Sulice, pro břevnovský klášter.	RBM II, č. 1732
625.	1301, VII. 8. Praha	Řehoř, pražský biskup, pro břevnovský klášter.	RBM II, č. 1888

U listiny č. 482 předpokládá Šebánek příjemeckou ruku.¹⁹⁵

3. 6. Oslavany.

Vedle níže uváděných listin se k oslavanskému klášteru hlásí ještě listina č. 72 (písař *V14 – mistr Šimon*), č. 73 (písař *D 4*), č. 527 (písař *V 3 – mistr Jindřich*), č. 207 (písař *D 8*), č. 260 (písař *D 14*), č. 629 (písař *D 15 – mistr Ambrož*), dále graficky ojedinělé listiny č. 254, 367, 613, 800, 876, 878 a 880 a posléze listiny graficky bezpečně cizí: č. 445, č. 449 a 555.

Existenci *oslavanského skriptória* v období Přemysla II. prokázali Šebánek s Duškovou.¹⁹⁶ Na přelomu 13./14. století lze ještě stopy oslavanského skriptória v diplomatickém materiálu zachytit.

O I

218.	1288, V. 21. Brno	Hartman z Holštejna pro oslavanský klášter.	RBM II, č. 1447
221.	1288, V. 21. Brno	Ctibor z Grunbergu pro oslavanský klášter.	RBM II, č. 1449
253.	1289, X. 23. –	Arnošt [z Rudíkova] pro oslavanský klášter.	RBM II, č. 1481
261.	1289, XII. 17. Modřice	Dětrich, olomoucký biskup, pro oslavanský klášter.	Srv. AZK I, č. 330 (A2)
341.	1292, VII. 22. Želovice	Kadold z Miroslavi pro oslavanský klášter.	RBM II, č. 1585
463.	1296, II. 22. –	Bravík, brněnský cúdař, pro oslavanský klášter.	RBM II, č. 1710

195 Šebánek, J.: *K otázkám břevnovských fals*, SPFFBU II, č. 2–4, s. 268; Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 208.

196 CDB V/4, s. 36.

O 2

219.	1288, V. 21. Brno	Bruno, brněnský krajský rychtář, a Bravík, brněnský cúdař, pro oslavanský klášter.	RBM II, č. 1448
220.	1288, V. 21. Brno	Bravík, brněnský cúdař, pro oslavanský klášter.	Srv. RBM II, č. 1448

3. 7. Velehrad.

Vedle níže uvedených se k velehradskému klášteru hlásí ještě tyto listiny: č. 191 (písař *V 14 – mistr Šimon*), č. 145 (písař *D 8*), č. 185 (písař *P 1*), dále graficky ojedinělé listiny č. 352,¹⁹⁷ 367, 374, 410, 494, 497, 597 a 642. Mimoto je velehradský klášter příjemcem graficky bezpečně cizí listiny č. 126.

Na sklonku 13. století ještě lze zachytit stopy pozdního *velehradského skriptoria*, jehož rekonstrukce se odvíjí od bezpečně velehradské ruky VE 1 (= „dočasně“ velehradský cisterciák *Gutolf*), přičemž jeho ruku je možné rozšířit o zřejmě velehradského archiváře (VE 2).

VE 1

339.	1292, VII. 15. –	Žibřid V. Sirotek z Nejdku pro velehradský klášter.	RBM II, č. 1583
416.	1294, XII. 21. –	Bratři Arkléb ml. a Vítek [z Dubna] pro velehradský klášter.	RBM II, č. 1671

Ze svědečné formule listiny č. 339 plyne, že písařem této listiny je *velehradský cisterciák bratr Gutolf*.¹⁹⁸ Jeho ruku považuje Dušková, dle mého soudu mylně, za ojedinělou.¹⁹⁹

197 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské I*, s. 166 interpretují duktus této listiny jako „cisterciácký“.

198 Rovněž literárně činný Gutolf († kol. 1300) ale svým původem náležel do kláštera Heiligenkreuz, odkud musel r. 1289 jako někdejší straník Přemysla II. odejít – srv. Schönbach, Anton E.: *Über Gutolf von Heiligenkreuz*. Untersuchungen und Texte, Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Philos.-hist. Klasse, Bd. 150 – 2. Abhandlung. Wien 1905, s. 1–129 a dále Redlich, Oswald–Schönbach, A. E.: *Des Gutolf von Heiligenkreuz Translatio s. Delicianae*, Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Philos.-hist. Klasse, Bd. 159 – 2. Abhandlung. Wien 1908, s. 1–38.

199 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 190.

VE 2

–	1244,– Praha	<i>Ruka Ve 2 píše indoržát:</i> „Confirmacio regis Wencezlay super com- posicione facta inter nos et Syfridum dictum Orfanum super manso quodam in Bulgarn, cui includitur molendinum ibidem et aquaductus, qui nocivus erat agris in Pritluk.“	CDB IV/1, č. 56
–	1247,– Brno	<i>Ruka Ve 2 píše indoržát:</i> „Testimonium Alrami, iudicis Brvnnensis.“	CDB IV/1, č. 128
–	[1251, XI.–1253, IX. 22.]	<i>Ruka Ve 2 píše indoržát:</i> „Ottakari marchionis ... et super silvas, prata, piscaciones et alia commoda in Priest respici- encia et libertates, quas habere debent a Pre- rouiensibus.“	CDB IV/1, č. 294
126.	1285, II. 24. Orvieto	Různí (arci)biskupové pro Velehrad. <i>Ruka Ve 2 píše indoržát:</i> „Ego frater Theodericus ... in die sanctorum martyrum Processi et Martiniani“	RBM II, č. 1339
416.	1294, XII. 21 –	Arkléb ml. a Víték [z Dubna] pro Velehrad. <i>Ruka Ve 2 píše indoržát:</i> „Super Bochor Hartlibi et Witigonis fratrum.“	RBM II, č. 1671
597.	1300, V. 15. –	Velislav z Ořechova pro Velehrad. <i>Ruka Ve 2 píše indoržát:</i> „Instrumentum vel protestacio [domini] Welezlay super duobus mansis et duabus cur- ticulis et una vinea ... Privilegium Welizlay de Orechaw.“	RBM II, č. 1859 (ad V. 19.)

Listina č. 410 reprezentuje starý kaligrafický („cisterciácký“) duktus.²⁰⁰ Listina vznikla tedy na „vyšším cisterciáckém fóru“, jejím písařem byl bezpochyby člen cisterciáckého řádu, ale nikoliv reprezentant velehradského skriptoria, neboť to již na sklonku 13. století tímto kaligrafickým duktem nedisponuje.

3. 8. Vyšší Brod.

Do vyšebrodského okruhu se krom níže uvedených listin hlásí tyto: listina č. 272, 289 (ruka *V 3 – mistr Jindřich*), listina č. 338, 657 (písař *V 16 – mistr Petr Angeli*), listina č. 270, 271 (ruka *T 9*), listina č. 290 (ruka *T 10*), listina č. 361 (ruka *T 13*), listina č. 369 (ruka *D 15 – mistr Ambrož*), dále listiny č. 353 a č. 354 bezpečně cizí grafické proveniencie a posléze graficky ojedinělé listiny č. 294, 328, 337, 370, 376, 606, 729 a 883.

²⁰⁰ Viz cisterciácké opaty uváděné v koroboraci: „In cuius rei testimonium presentes litteras conscribi fecimus sigillo nostro (t. j. velehradského opata Konráda) necnon sigillis venerabilium domini Iohannis, tunc de Sar, nunc vero de Pomuk abbatis, necnon domini Waltheri, coabbatis nostri de Zmilnhaim, ... fideliter communitas.“; srv. Š e b á n e k, J. – D u š k o v á, S.: *Česká listina doby přemyslovské I*, s. 166.

VB I

47.	1277, [před IX. 22.] –	Vítek z [Českého] Krumlova pro Vyšší Brod.	CDB V/2, č. 848
164.	1286, VI. 29. Vyšší Brod	Jindřich z Rožmberka a Albert z Boršova [nad Vltavou] pro Vyšší Brod.	RBM II, č. 1388

Listinu č. 47 a č. 164 po písarské stránce ztotožnil již Šebánek.²⁰¹

VB 2

76.	1281, XI. 12. U Rožmberka [n. Vltavou]	Jindřich z Rožmberka [n. Vltavou] pro Vyšší Brod.	CDB VI/1, č. 181
163.	[po 1286, VI. 29.] –	J[indřich] z Rožmberka [n. Vltavou] a Albert z Boršova [nad Vltavou] pro Vyšší Brod.	RBM II, č. 1363 (ad cca. 1285,–)

Listinu č. 76 po písarské stránce ztotožnila s listinou č. 163 již S. Dušková.²⁰²

VB 3

323.	1291,– Rožmberk [n. Vltavou]	Smil z [Nových] Hradů pro Vyšší Brod.	RBM II, č. 1559
324.	1291,– –	Domínik z Pasovar pro Vyšší Brod.	RBM II, č. 1560
658.	1302, VII. 25. –	Smil z [Nových] Hradů pro Vyšší Brod.	RBM II, č. 1932

3. 9. Zlatá Koruna.

Do prostředí zlatokorunského kláštera se hlásí kromě níže uvedených listin ještě tyto listiny: č. 101, 102, 103 (písař *V 3 – mistr Jindřich*) a dále graficky ojedinělé listiny č. 494, 775 a 854.

201 Šebánek, J.: *Listiny přímětické*, s. 97, pozn. 51; dále srv. Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 181.

202 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 181. Srv. dále Šebánek, J.: *Listiny přímětické*, s. 84, kde autor vyslovil hypotézu, že listina č. 163 zůstala nedopsána.

ZK 1

283.	1290, IX. 16. U [Českého] Krumlova	Vok ze Strunkovic [nad Blanicí] se ženou a dětmi pro zlatokorunského opata Bartoloměje.	RBM II, č. 1513
------	--	---	-----------------

ZK 2

364.	1293, V. 3. –	Heřman, zlatokorunský opat, pro město Chvalšiny.	RBM II, č. 1610
394.	1294, V. 6. –	Jan z Michalovic pro Zlatou Korunu.	RBM II, č. 1644

Listina č. 364 uvádí v DPM formuli jméno zlatokorunského cisterciáka *notáře Dětricha*, jehož ruka se zřejmě skrývá pod siglou ZK 2.²⁰³

3. 10. Plasy.

Vedle níže uváděných listin se do plaského prostředí hlásí listina č. 64 a 65 (písař V 2), č. 44, 101 262 (písař V 3 – *mistr Jindřich*), č. 157 (písař V 9), č. 770 (písař V 33), č. 621 (písař G 6), č. 379 a 781 (písař SM 1 – *mistr Petr*).

P 1

184.	1287, IV. 20. –	Půta z Potštejna aj. rozhodují spor mezi plaským klášteřem a Lupoldem z Oplot.	RBM II, č. 1406
185.	1287, V. 11. –	Ebrašský, pomucký, žďárský a vizovický opat rozsuzují spor mezi tišnovským a velehradským klášteřem.	RBM II, č. 1408

Písařskou ruku na listinách č. 184 a 185 ztotožnili již Šebánek s Duškovou,²⁰⁴ o příbuznosti s č. 280 však neuvažují.

P 2

280.	1290, VII. 22. –	Budivoj z Eisenberka pro plaský klášter.	RBM II, č. 1508
------	---------------------	--	-----------------

203 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 193 předpokládají, že text „*exceptis villis et colonis, que ad predictum claustrum pertinent*“ je v listině č. 394 psán jinou rukou, a to stranou vydavatelovou, totožnost písařské ruky na č. 364 a 394 ale neznají.

204 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské I*, s. 166 – listina č. 184 vykazuje podle literatury „cisterciácký duktus“; dále srv. Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 200; toto ztotožnění opakuje i Svíták, Z.: *Lze vznik listin ve 13. století omezit jen na vydavatelské a přijímecké prostředí?*, ČMM 117, 1998, s. 318.

3. II. Křížovníci s červenou hvězdou od sv. Františka v Praze.

Do prostředí křížovníků s červenou hvězdou od sv. Františka v Praze se kromě níže uváděných hlásí tyto listiny: č. 37 (písař *V 12* – mistr *Jan ze Sadské*), č. 74 (písař *V 14* – mistr *Šimon*), č. 162 (písař *V 6*), č. 196⁺ (písař *V 13⁺*), č. 284 (písař *V 7*), č. 475 a 888 (písař *V 16* – mistr *Petr Angeli*), č. 210 (písař *T 8*), č. 512, 643, 644 (písař *T 16*), č. 465 (písař *T 17*), č. 471 (písař *G 1*), č. 520 a 523 (písař *G 2*), č. 539 (písař *G 3*), č. 660 a 707 (písař *SM 1* – mistr *Petr*), č. 843 (písař *J IV 6*), č. 846 (písař *J IV 7*) a č. 847 (písař *J IV 8*). Dále graficky ojedinělé listiny č. 91, 665, 842 a posléze listina graficky bezpečně cizí č. 779.

F 1

377.	1293, VIII. 6. Praha	Tobiáš, pražský biskup, pro křížovníky s červenou hvězdou v Praze.	RBM II, č. 2744
783.	1306, VII. 31. Most	Petr rychtář a přísežní města Most pro křížovníky s červenou hvězdou v Praze.	–

F 2

708.	1304, VIII. 14. Praha	František rychtář a přísežní Starého Města pražského pro křížovníky s červenou hvězdou v Praze.	Srv. RBM II, č. 2770
746.	1305, X. 8. Praha	Velmistr Friedrich a konvent křížovníků s červenou hvězdou v Praze pro kněze Jindřicha.	RBM II, č. 2056

3. 12. Templáři.

K templářům se krom níže uváděných listin hlásí ještě listina č. 77 (písař *V 14* – mistr *Šimon*), č. 889 (písař *V 16* – mistr *Petr Angeli*), č. 409 (písař *V 18*), č. 351 (písař *T 12*) a dále graficky ojedinělé listiny č. 442, 509, 634, 662 a 831.

TE 1

332.	1292, IV. 7. Brno	Budislava z [Dolních] Louček pro templáře v Čejkovicích.	RBM II, č. 1570
685	1303, X. 1. Wien	Ekko, zemský komtur templářů v Čechách, na Moravě a v Rakousích, urovnává spor řádu s Chalhochem z Ebersdorfu.	–

U listiny č. 332 předpokládá dosavadní literatura obecně příjemecký původ.²⁰⁵

²⁰⁵ Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 197; dále srv. Jan, L. – Štěpánek, V.: *Čejkovice 1248–1998*. Čejkovice 1998, s. 185.

TE 2

510.	1297, IX. 30. Brno (sv. Petr)	Protiva z Doubravice pro templáře.	RBM II, č. 1766 Šebánek: Tři nejstarší doklady, s. 88–89, příl. č. 1
540.	1298, VII. 16. Znojmo	Mikuláš z Dobřínska pro templáře.	RBM II, č. 1806

Ruku na listinách č. 510 a 540 ztotožnila již Dušková.²⁰⁶

3. 13. Němečtí rytíři.

K německým rytířům se vedle níže uvedených listin hlásí ještě tyto: č. 200 (písař *V 3 – mistr Jindřich*), č. 738 (písař *V II*), č. 217 (písař *V 12 – mistr Jan ze Sadské*), č. 430 (písař *V 15*), č. 737 (písař *V 4I*), č. 434 (písař *D 15 – mistr Ambrož*) a dále graficky ojedinělé listiny č. 246, 266, 275, 420, 429, 570, 573, 576 a 582.

NR 1

427.	1295, IV. 7. Údllice	Bratři Friedrich a Dětrich ze Šumberka pro německé rytíře v Chomutově.	RBM II, č. 1683
428.	1295, IV. 7. Údllice	Boreš z Rýzmburka pro německé rytíře v Chomutově.	RBM II, č. 1684

Ruku na listinách č. 427 a 428 ztotožnila a s *německým rytířem Konrádem* identifikovala Dušková.²⁰⁷

3. 14. Mikuláš Opavský (1278–1307).

K Mikuláši Opavskému se kromě níže uvedených listin hlásí ještě listiny č. 81 a 82 (písař *V 14 – mistr Šimon*) a dále graficky ojedinělé listiny č. 365, 622, 625 a 793.

M 1

107.	1284, IV. 3. Opava	Mikuláš Opavský uzavírá dohodu s opavskými měšťany.	RBM II, č. 1313
224.	1288, VI. 22. Hradec [nad Moravicí]	Mikuláš Opavský pro hrobnické johanity.	RBM II, č. 1453 (ad 1288, V.–)

206 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 198, pozn. 125; v případě této ruky hovoří Šebánek (*Česká listina doby přemyslovské I*, s. 166) o tzv. „templářském duktu“.

207 Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 190.

Ruku na listinách č. 107 a 224 ztotožnil již Šebánek.²⁰⁸

3. 15. Křížovníci s červenou hvězdou od Sv. Ducha v Klatovech.

Kromě níže uváděných listin se do tohoto prostředí hlásí ještě listiny č. 229 (písař *V 14 – mistr Šimon*) a č. 264, která je graficky ojedinělá.

KL I

457.	[1289–1295], – –	Litold, strahovský opat, aj. vidimují křížovníkům s červenou hvězdou od Sv. Ducha v Klatovech listinu č. 229.	–
464.	[1288, X. 8.– 1296, III. 1.] –	Tobiáš, pražský biskup, vidimuje křížovníkům s červenou hvězdou od Sv. Ducha v Klatovech listinu č. 229.	–

3. 16. Minoritě a klarisky v Chebu.

Do prostředí chebských minoritů (resp. klarisek) se krom níže uváděných listin ještě hlásí listina č. 19 (písař *V 12 – mistr Jan ze Sadské*), dále graficky ojedinělé listiny č. 407, 408, 488, 585, 786, 787, 858 a 867 a v poslední řadě také listiny graficky bezpečně cizí, a to č. 189, 503 a 505.

MK I

206.	1288, II. 22. Loket	Merklin z Lokte pro chebské minority.	RBM II, č. 1433
404.	1294, VIII. 18. –	Konrád z Pavlíkova pro klášter sv. Kláry v Chebu.	RBM II, č. 1657

Po písařské stránce ztotožnil a do minoritského prostředí umístil listiny č. 206 a 404 již Šebánek.²⁰⁹

3. 17. Klášterní Hradisko u Olomouce.

K hradiskému klášteru se kromě níže uváděných listin hlásí ještě listina č. 117 (písař *V 6*).

²⁰⁸ Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské III*, s. 110, pozn. 30. Dušková však zcela paradoxně ve druhém dílu téže studie (Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 205–206) o listině č. 224 prohlašuje, že „svým celkovým rázem“ zapadá do písařského okruhu johanitského.

²⁰⁹ Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské III*, s. 118–119.

H I

	1201, IX. 1. Olomouc	Vladislav Jindřich, moravský markrabě, pro klášter [Klášteří] Hradisko.	CDB II, č. 352 <i>jako falsum saec. XIV.^{in.}</i>
	1269, – –	Přemysl II. potvrzuje rozhodnutí ve sporu mezi hradiským opatem Budišem a syny Zdislava ze Šternberka.	CDB V/2, č. 599 ⁺⁺ <i>jako falsum saec. XIII.^{ex.} seu XIV.^{in.}</i>
243.	1289, III. 29. Olomouc	Beneš [II.] z Branice pro klášter [Klášteří] Hradisko.	RBM II, č. 147I

Tuto grafickou skupinu odhalil již J. Paclík.²¹⁰ Na grafickou souvislost mezi oběma falzy poukazují Šebánek s Duškovou,²¹¹ o totožnosti s listinou č. 243 však neuvažují.

3. 18. Louka.

Do prostředí louckého kláštera se kromě níže uváděných listin hlásí ještě listiny č. 372 (písař V 2), č. 401 a 696 (písař V 15), č. 373 (písař V 16 – *mistr Petr Angeli*), č. 104 (písař D 8), č. 113 a 114 (písař D 6), č. 232 (písař D 13), č. 252 a 395 (písař D 15 – *mistr Ambrož*), č. 584 (písař D 14), č. 412 (písař W 3), dále listina č. 849, která je graficky ojedinělá, a listina č. 583, jež je po grafické stránce bezpečně cizí.

L I

653.	1302, VI. 24. –	Dětrich, loucký opat, pro loucký klášter.	RBM II, č. 1926
682.	1303, IX. 1. –	D[ětrich], loucký opat, pro Swilherma, opata v Prémontré.	RBM II, č. 1976
683.	1303, [po IX. 1.] –	Swilherm, opat v Prémontré, pro loucký klášter.	RBM II, č. 1986 (ad 1303,–)
698.	1304, I. 8. Louka	Edmund, strahovský opat, pro loucký klášter.	RBM II, č. 1994

Dosavadní literatura identifikovala ruku *přísežného notáře Zachariáše* na listinách č. 682, 683 a 698.²¹²

²¹⁰ Paclík, Jiří: *Diplomatický příspěvek k otázce hradiského klášterního velkostatku v 2. polovině 13. století*. Brno (netištěná diplomní práce) 1954, s. 20; srv. též Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské II*, s. 187.

²¹¹ CDB V/2, č. 599⁺⁺, s. 195, pozn. 5.

²¹² Šebánek, J. – Dušková, S.: *Česká listina doby přemyslovské I*, s. 165.

3. 19. Želiv.

Kromě níže uváděných listin se do želivského prostředí hlásí listiny: č. 362 a 363 (písař *V 15*), č. 380 (písař *V 16* – *mistr Petr Angeli*), dále graficky ojedinělé listiny č. 256, 668 a č. 772.

Z 1

	- [1249 ex.]	„Magna charta“ Iglaviensis.	CDB IV/1, č. 177 ⁺⁺ versio B
17.	1272, X. 23. [Jihlava]	Hanmann, Ludmann a Helvík, královští urburéři pro Čechy a Moravu, pro želivský klášter.	CDB V/2, č. 681
205.	1288, I. 27. [Jihlava]	Bertold rychtář a jihlavští konšelé pro želivský klášter.	RBM II, č. 1431
366.	1293, cca. V. 17. -	Bertold rychtář a jihlavští konšelé pro želivský klášter.	RBM II, č. 1612

Tuto ruku postihl J. Mezník.²¹³

Z 2

765.	1306, III. 17. Želiv	Thilman, želivský opat, pro želivský klášter.	RBM II, č. 2084
796.	[cca. 1306,-] -	D[ětřich], strahovský opat, a Ho[jko], milevský opat pro želivský klášter. <i>Indorzát želivský</i>	-
797.	[cca. 1306,-] -	D[ětřich], strahovský opat, a Ho[jko], milevský opat, pro želivský klášter.	-

3. 20. Staré Město pražské.

Do prostředí Starého Města pražského se kromě níže uváděných listin hlásí ještě tyto: č. 708 (písař *F 2*) a graficky ojedinělé listiny č. 832 a 859.

SM 1

334.	1292, IV. 20. Praha	Ekhard, urburéf a český mincmistr, pro sedlečský klášter.	RBM II, č. 1572
------	------------------------	---	-----------------

²¹³ Mezník, Jaroslav: *Jiblavské privilegium a počátky města Jihlavy*, SAP 4, 1954, s. 8nn, u něj je písař označen siglou J 2; srv. dále záhlavní poznámky v CDB IV/1, č. 177⁺⁺, s. 292, kde je tato ruka označena siglou V 72⁺ a přisouzena *jiblavskému rektorovi a notáři Heřmanovi*. Jeho ruce, podle mne neprávem, přisoudil Šebánek (srv.: Šebánek, J. – Dušeková, S.: *Česká listina doby přemyslovské III*, s. 124) ještě vyhotovení listiny č. 476.

379.	1293, X. 1. Praha	Oldřich, mělnický probošt, schvaluje směnu mezi mělnickým kostelem a plaským klášteřem.	RBM II, č. 1626
478.	1296, XI. 7. Praha	Konrád Richardus a Jakub Stuckuv, pražstı meshtane, pro pražského meshtana Detricha Wolflinova.	RBM II, č. 2810
660.	1302, VIII. 9. Praha	Jindřich rychtar a prisežnı Starého Města pražského dosvědčují dohodu mezi vdovou po Muslinovi a křıžovnıky s červenou hvězdou v Praze.	RBM II, č. 2763
707.	1304, VIII. 14. Praha	František rychtar a prisežnı Starého Města pražského pro křıžovnıky s červenou hvězdou v Praze.	RBM II, č. 2770
781.	1306, VII. 23. Praha	Friedrich rychtar a prisežnı Starého Města pražského pro plaskı klášter.	RBM II, č. 2099

Listiny . 334, 478, 660, 707 a 781 graficky ztotožnil a jejich písaře s notarem Starého Města pražského *mistrem Petrem* presvedcive identifikoval jíž Šebánek.²¹⁴

3. 21. Lichtenburkové (Pohled?).

Do prostředí pohledskeho kláštera se kromě níže uvedených listin hlásí ještě dvě graficky ojedinělé listiny: . 198 a . 884.

LI I

670.	1303, I. 22. –	Rajmund z Lichtenburka pro sedleckého opata Heidenreicha a pohledskou abatyši Sofii.	RBM II, . 1948
671.	1303, I. 22. –	Rajmund z Lichtenburka pro sedleckého opata Heidenreicha a pohledskou abatyši Sofii.	RBM II, . 1949
692.	1303, XI. 27. [Havlíčkův] Brod	Albrecht, rychtar ze Střední Hory, a Hening Stuchwinus, kralovstı urburerı, pro společníky Jindřicha, Friedricha, Gottfrieda aj.	RBM II, . 1981
701.	1304, II. 27. [Havlíčkův] Brod	Držek, sudí Václava z Lichtenburka, a Konrád, [havlıko]brodskı rychtar, pro pohledskı klášter.	RBM II, . 2001

Listiny . 671, 692 a 701 po písařské stránce ztotožnil jíž P. Žák.²¹⁵ Jeho produkci rozšířila o listinu . 670 S. Dušková.²¹⁶

²¹⁴ Šebánek, J. – Dušková, S.: *eska listina doby premyslovske III*, s. 131+133.

²¹⁵ Žák, Petr: *Listiny kláštera pohledskeho 1258–1357*. Brno (netištěná diplomní práce) 1966, s. 17–18.

²¹⁶ Šebánek, J. – Dušková, S.: *eska listina doby premyslovske II*, s. 184.

3. 22. Brno (cúda?).

BC 1

356.	1293, II. 16. Brno	Filip, Bohuslav a Jimram z Pernštejna pro žďárský klášter.	RBM II, č. 1602
694.	1303, XII. 8. Brno	Vítek ze Švábenic pro svou ženu Perchtu.	RBM II, č. 1982
776.	1306, VI. 23. –	Jimram ze Sádku pro Anežku, pravnučku Václava I.	RBM II, č. 2094

BC 2

381.	1293, XI. 9. Brno	Tas z Lomnice pro tišnovský klášter.	RBM II, č. 1630
415.	1294, XI. 5. Brno	D[ětřich], zábrdovický opat, a J[indřich], břeclavský arcijáhen, ve sporu mezi tišnovským klášteřem a velkobitešským plebánem Petrem.	RBM II, č. 1669

3. 23. Nejisté.

X 1

62.	128[o], XII. 29. U Brna	Albrecht, vévoda saský, pro johanity.	CDB VI/1, č. 114
188.	1287, V. 29. –	Dětřich, zábrdovický opat, pro herburgy (Cella s. Mariae v Brně).	RBM II, č. 1413

Ruku na listinách č. 62 a 188 ztotožnil Z. Sviták.²¹⁷

X 2

387.	1293, XII. 30. –	Dětřich, zábrdovický opat, Heřman z Hohenlohe, převor johanitů, a mistr Jindřich, kroměřížský kanovník, ve sporu mezi johanitou Berwelfem a [dolno]kounickým klášteřem.	RBM II, č. 1635 (A1)
388.	1293, XII. 30. –	Dětřich, zábrdovický opat, Heřman z Hohenlohe, převor johanitů, a mistr Jindřich, kroměřížský kanovník, ve sporu mezi johanitou Berwelfem a [dolno]kounickým klášteřem.	RBM II, č. 1635 (A2)

²¹⁷ Sviták, Z.: *Lze vznik listin ve 13. století omezit jen na vydavatelské a příjemcké prostředí?*, s. 317–318, kde se autor pokouší o umístění písaře do „širšího brněnského okolí“, snad zábrdovického klášteřa.

X₃

724.	1305, V. 29. [Český] Krumlov	Jindřich z Rožmberka pro klášter v Drkolné.	RBM II, č. 2034 (A2)
769.	1306, V. 13. [Český] Krumlov	Jindřich z Rožmberka pro klášter v Drkolné.	Schmidt-Pícha I, č. 44

X₄

258.	1289, XI. 20. Praha	Petr, plebán v Pičině, pro pražskou kapitolu.	RBM II, č. 1486
	[90. l. XIII. st.]	Cheltenhamský rkp. FS tzv. Zdeňka z Třebíče.	RBM II, passim

X₅

728.	1305, VI. 12. Pražský kostel	Ratibor ze Sedčic pro pražský kostel.	RBM II, č. 2039
------	---------------------------------	---------------------------------------	-----------------

3. 24. Okruhy bez zachytitelné vlastní písarské tradice.**Augustiniáni—eremité od sv. Tomáše v Praze.**

Do tohoto prostředí se hlásí listina č. 134 (písař *V₃* – *mistr Jindřich*), listina č. 137 (písař *W₃*), listiny č. 302 a 310 (písař *T_{II}*), listina č. 581 (písař *G₄*), listiny č. 165 a č. 784, jež jsou graficky ojedinělé, a dále listiny bezpečně cizí grafické provenience: č. 177, 178, 179, 180, 181, 399 a 413.

Augustiniánky od sv. Jakuba v Olomouci.

Ke klášteru sv. Jakuba v Olomouci se hlásí listiny č. 17 (písař *V₄* – *mistr Velislav*), č. 85 (písař *V₁₂* – *mistr Jan ze Sadské*), č. 571⁺ (písař *V₃₂*⁺) a graficky ojedinělé listiny č. 171 a 627.

Doksany.

K doksanskému klášteru se hlásí listiny č. 38 a 273 (písař *V₃* – *mistr Jindřich*), č. 281 (písař *V₇*), č. 305 (písař *V₁₆* – *mistr Petr Angeli*) a dále graficky ojedinělá listina č. 802.

Dominikáni a dominikánky.

Do tohoto okruhu se hlásí listina č. 1 (písař *T₂*), č. 889 (písař *V₁₆* – *mistr Petr Angeli*), č. 537 (písař *T₁₆*), dále č. 857 (písař *J_{VI₄}*), graficky ojedinělé listiny č. 90, 169, 173, 616, 623, 721, 751, 752, 842 a listiny graficky bezpečně cizí: č. 127, 259, 298, 304, 414, 504, 598 a 680.

Doubravník.

K doubravnickému klášteru se hlásí listina č. 45 (písař *V 3 – mistr Jindřich*), č. 124 (písař *V 14 – mistr Šimon*), č. 519 (písař *D 15 – mistr Ambrož*), č. 684 (písař *V 15*), a graficky ojedinělá listina č. 863.

Herburgy (Cella s. Mariae) v Brně.

Do tohoto prostředí se hlásí listina č. 168 (písař *V 3 – mistr Jindřich*), č. 149 (písař *V 4 – mistr Velislav*), č. 155 (písař *V 8*), č. 536 (písař *V 16 – mistr Petr Angeli*), č. 170 a 201 (písař *D II*), č. 187 (písař *D 12*), č. 590 (písař *D 15*), graficky ojedinělé listiny č. 188 a 476 a graficky bezpečně cizí listiny č. 144, 150, 151, 259, 479 a 564.

Chotěšov.

K Chotěšovu se hlásí listiny č. 13, 84, III, 211 a 378 (písař *V 3 – mistr Jindřich*), č. 108 (písař *V 2*), č. 226 a 322 (písař *V 14 – mistr Šimon*), č. 511 a 559 (písař *V 16 – mistr Petr Angeli*), č. 543 (písař *T 16*) a graficky ojedinělé listiny č. 274 a 276.

Johanité.

Do tohoto prostředí se hlásí listiny č. 112 (písař *V 5*), č. 166 (písař *V 10*), č. 541 (písař *V 16 – mistr Petr Angeli*), č. 691 (písař *T 16*), č. 869 (písař *J IV 4*), č. 119 (písař *D 7*), č. 387 a 388 (písař *X 2*), dále graficky ojedinělé ruce na listinách č. 123, 486, 531, 690, 774, 803 a 829, posléze graficky bezpečně cizí listiny č. 192, 308, 487, 561, 773, 826, 862 a 870.

Kladruby.

Ke kladrubskému klášteru se hlásí listina č. 645 (písař *V 29*) a graficky ojedinělá listina č. 777.

Klarisky a minorité (vyjma Cheb).

Do tohoto prostředí se hlásí listiny č. 566 a 567 (písař *V 31*), č. 106 (písař *D 5*), č. 104 (písař *D 8*), č. 548 (písař *D 24*) a č. 646 (písař *D 25*), dále graficky ojedinělá listina č. 422 a graficky cizí listiny č. 176, 245, 469, 470 a 514.

Dolní Kounice.

Dolnokounický klášter je subjektem listin č. 119 (písař *D 7*), č. 303 (písař *D 10*), č. 387 a 388 (písař *X 2*) a graficky ojedinělých listin č. 772, 849 a 868.

Hradiště nad Jizerou.

K tomuto cisterciáckému klášteru náleží jediná, graficky ojedinělá listina č. 333.

Křížovníci s červenou hvězdou (vyjma sv. Františka v Praze a Klatov).

Do tohoto prostředí se hlásí pouze graficky ojedinělé listiny č. 120, 233, 673, 687 a 689.

Litomyšl.

Sem se hlásí listiny č. 544 (písař *V 2*), č. 432 (písař *V 16* – *mistr Petr Angeli*), graficky ojedinělé listiny č. 172, 375 a 772 a bezpečně graficky cizí listina č. 771.

Magdalenitky.

Magdalenitky jsou příjemcem jen jediné originální listiny, a to č. 98 (písař *V 2*).

Mělník (kapitula).

Do tohoto prostředí se hlásí listiny č. 379 (písař *SM 1* – *mistr Petr*) a č. 443, která je graficky ojedinělá.

Milevsko.

K milevskému klášteru se hlásí graficky ojedinělá listina č. 228 a listiny č. 796 a 797 (písař *Z 2*).

Olomouc (kapitula u sv. Václava).

Sem se hlásí listiny č. 39, 143 a 223 (písař *V 3* – *mistr Jindřich*), č. 81 (písař *V 14* – *mistr Šimon*), č. 66 (písař *D 1* + *V 14* – *mistr Šimon*), č. 716, 722, 744, 745 a 762 (písař *V 15*), č. 565 (písař *V 30*), č. 725 a 731 (písař *V 41*), č. 148 (písař *D 9*), č. 156 (písař *D 10*), č. 460 (písař *D 15*), č. 649 (písař *D 27*), č. 761 a 763 (písař *J VI 2*), č. 461 (písař *B 1*), dále graficky ojedinělé listiny č. 473, 492, 627, 635, 700, 755 a 789, a posléze graficky bezpečně cizí listina č. 555.

Osek.

Do tohoto prostředí se hlásí dvě graficky ojedinělé listiny: č. 257 a 603.

Ostrov.

K ostrovskému klášteru se hlásí listina č. 890 (písař *V16 – mistr Petr Angeli*), dále graficky ojedinělá listina č. 228 a dvě bezpečně graficky cizí listiny: č. 587 a 882.

Pomuk.

Do tohoto prostředí se hlásí listiny č. 184 a 185 (ruka *P1*) a dále dvě graficky ojedinělé listiny: č. 204⁺ a č. 494.

Postoloprty.

K postoloprtskému klášteru se hlásí jen dvě kancelářské listiny Václava II.: č. 335 (ruka *V16 – mistr Petr Angeli*) a č. 631 (ruka *V29*).

Klášter sv. Jiří v Praze.

Do tohoto prostředí se hlásí listina č. 64 (ruka *V2*), č. 14 (ruka *V3 – mistr Jindřich*), č. 227 (ruka *V7*), č. 748 (ruka *V16 – mistr Petr Angeli*), č. 726 (ruka *V41*) a dále dvě graficky ojedinělé listiny: č. 753 a č. 784.

Praha (kapitula u sv. Víta).

Sem se hlásí listina č. 572 a 735 (písař *V11*), č. 549 (písař *V16 – mistr Petr Angeli*), č. 740 (písař *V33*), č. 733 (písař *V41*), č. 650 (písař *T16*), č. 715 (písař *JIV1*), č. 780 (písař *JIV2*), č. 811 (písař *JIV5*), č. 483, 484 a 558 (písař *W9*), graficky ojedinělé listiny č. 533, 728 a 850 a dále graficky bezpečně cizí listiny č. 472 a č. 686.

Nová Říše.

Do prostředí novoříšského kláštera se hlásí listina č. 41 (písař *V12 – mistr Jan ze Sadské*) a graficky ojedinělá listina č. 619.

Sedlec.

K sedleckému klášteru se hlásí listiny č. 52 a 288 (písař *V3 – mistr Jindřich*), č. 299, 309, 327, 444, 562, 563 a 887 (písař *V16 – mistr Petr Angeli*), č. 719 (písař *V33*), č. 732 (písař *V41*), č. 334 (písař *SM1 – mistr Petr*), č. 670 a 671 (písař *LI1*), č. 604 (písař *G5*), č. 795 (písař *JIV3*), dále listina č. 333 (písař *H2*) a posléze graficky ojedinělé listiny: č. 591, 659, 800, 827, 828, 836, 856 a 875.

Strahov.

Do tohoto prostředí se hlásí listina č. 96 (písař *V 4 – mistr Velislav*), č. 457 (písař *KL I*), č. 796 a 797 (písař *Z 3*), č. 670 (písař *L I – Zachariáš*), dále graficky ojedinělá listina č. 802 a graficky bezpečně cizí listiny: č. 561 a 773.

Světec.

Sem se hlásí jen listina č. 197 (písař *T 7*).

Teplá.

K tepelskému klášteru se hlásí listina č. 208 (písař *V 3 – mistr Jindřich*), č. 238 (písař *V 14 – mistr Šimon*), č. 517 (písař *V II*), č. 516, 518 a 588 (písař *V 16 – mistr Petr Angeli*) a dále jedna graficky ojedinělá listina: č. 592.

Teplice.

Sem se hlásí jen jedna graficky ojedinělá listina: č. 809.

Tišnov.

K tišnovskému klášteru se hlásí listina č. 97⁺ (písař *V I⁺*), č. 744 a 745 (písař *V 15*), č. 506 (písař *V 16 – mistr Petr Angeli*), č. 546 a 547 (písař *D 15 – mistr Ambrož*), č. 316 (písař *D 16*), č. 515 (písař *D 24*), č. 185 (písař *P I*), graficky ojedinělé listiny: č. 355, 381, 415, 443, 468 a 848, a graficky bezpečně cizí listiny: č. 306, 446, 448, 450 a 453.

Třebíč.

Do tohoto prostředí se hlásí jen jedna graficky ojedinělá listina: č. 458.

Vilémov.

Sem se hlásí listina č. 244 (písař *V 14 – mistr Šimon*), č. 83 (písař *V 18*), č. 121 (písař *T 2*), č. 825 (písař *J IV 4*) a dále graficky ojedinělé listiny: č. 213, 225, 248 a 818.

Vizovice.

K vizovickému klášteru se hlásí pouze jedna listina: č. 185 (písař *P I*).

Zábrdovice.

Zábrdovický klášter je subjektem listiny č. 149 (písař *V 4 – mistr Velislav*), č. 538 (písař *V 28*), č. 187 (písař *D 12*), č. 387 a 388 (písař *X 2*), dále graficky ojedinělých listin: č. 99, 123, 188, 355, 367, 415, 458 a 849 a graficky bezpečně cizích listin: č. 561 a 826.

Zbraslav.

Do tohoto prostředí se hlásí výhradně kancelářské listiny Václava II. a Václava III.: č. 384 (písař *V 7*), č. 405 (písař *V 16 – mistr Petr Angeli*), č. 496 (písař *V 27*), č. 704, 705 a 730 (písař *V 41*) s jedinou výjimkou, která je graficky bezpečně cizí: č. 485.

Žďár nad Sázavou.

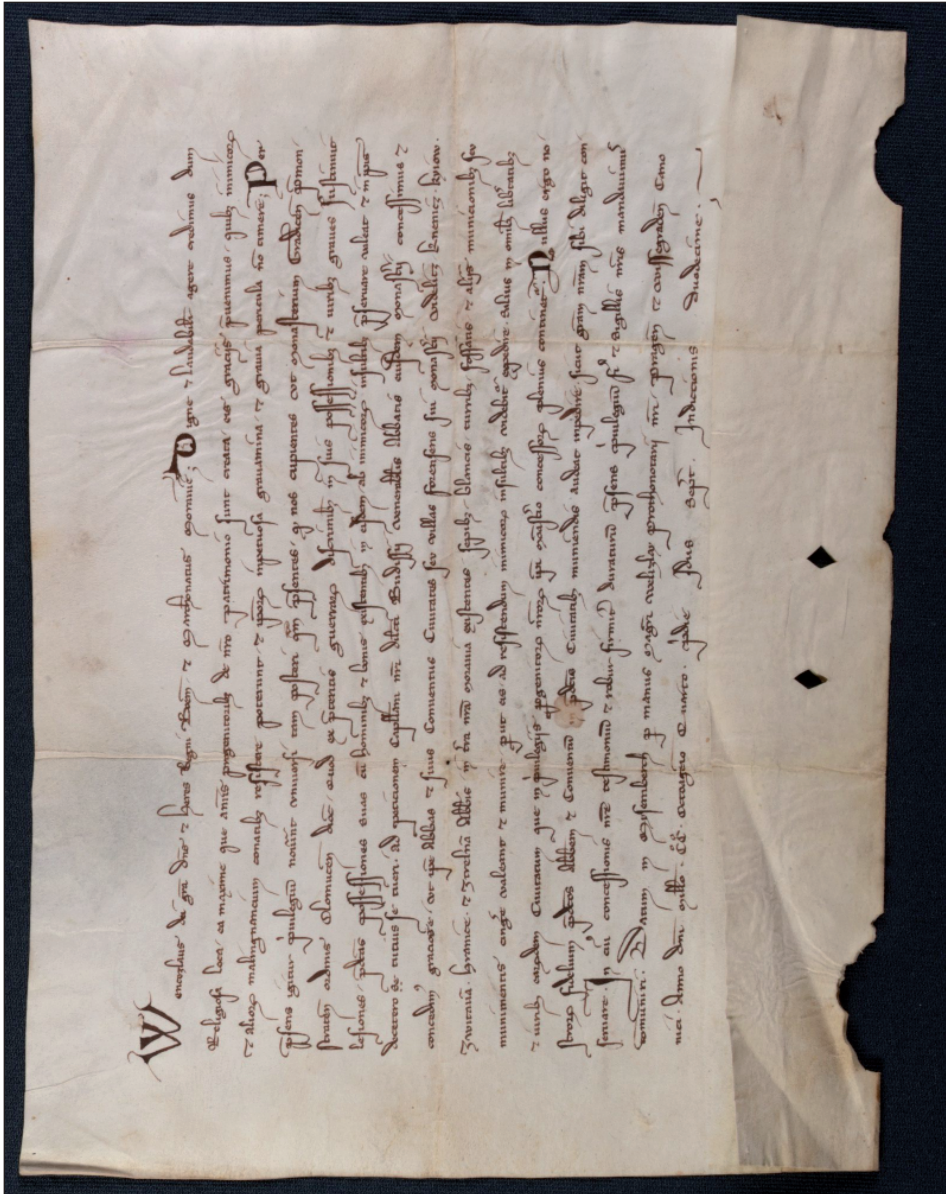
Sem se hlásí listina č. 116 (písař *V 3 – mistr Jindřich*), č. 20 (písař *V 12 – mistr Jan ze Sadské*), č. 147 (písař *V 14 – mistr Šimon*), č. 371 (písař *V 15*), č. 677 (písař *T 16*), č. 501 (písař *D 14*), č. 499 (písař *D 22*), č. 500 (písař *D 23*), č. 185 (písař *P 1*), č. 356 (písař *BC 1*), graficky ojedinělé listiny: č. 95, 100, 183, 203, 204⁺, 382, 459, 494 a 695 a dále graficky bezpečně cizí listina: č. 611.

Zderaz.

Do tohoto prostředí se hlásí listina č. 65 (písař *V 2*), č. 392, 798, 851 a 853 (písař *V II*), č. 799 (písař *V 15*), č. 614⁺ (písař *V 35⁺*), č. 53 (písař *T 2*), č. 197 (písař *T 7*), č. 693 (písař *T 16*), dále graficky ojedinělé listiny: č. 94, 513, 837 a 852 a listiny graficky bezpečně cizí: č. 87, 454, 466, 526 a 656.

Nos et fidelibus dei gratia ab omni et potestate super (Notificamus) omni
 ueris p[ro]prietatis. licet inspectans, q[ui] nos fidelis et accepta seruicia, fidelis
 n[ost]ra dilecta p[ro]prietatis de q[ui]bus que nobis exhibuit, auctori consilio
 ne p[ro]prietatis, ac uolentes q[ui]m p[ro]prietatis n[ost]ra lib[er]os p[ro]prietatis p[ro]prietatis, sibi
 ducitatis p[ro]prietatis p[ro]prietatis p[ro]prietatis p[ro]prietatis, ad p[ro]prietatis p[ro]prietatis p[ro]prietatis p[ro]prietatis
 p[ro]prietatis p[ro]prietatis p[ro]prietatis p[ro]prietatis p[ro]prietatis, de lib[er]os p[ro]prietatis p[ro]prietatis p[ro]prietatis p[ro]prietatis
 ducitatis. et i[st]is p[ro]prietatis p[ro]prietatis, sibi, u[er]o p[ro]prietatis p[ro]prietatis p[ro]prietatis p[ro]prietatis
 n[ost]re p[ro]prietatis obligam[us], talid[us] q[ui] ip[s]e p[ro]prietatis et p[ro]prietatis sibi, u[er]o p[ro]prietatis
 et alio[rum] et p[ro]prietatis n[ost]re lib[er]os, ac alio[rum] om[n]ibus suis p[ro]prietatis p[ro]prietatis
 ducitatis et lib[er]os, quousq[ue] ip[s]e p[ro]prietatis et p[ro]prietatis n[ost]re ducitatis p[ro]prietatis p[ro]prietatis
 fuit p[ro]prietatis. In cui[us] re p[ro]prietatis p[ro]prietatis lib[er]os fuit, et p[ro]prietatis n[ost]re
 sigillo n[ost]ro communi. Dat[um] p[ro]prietatis, anno d[omi]ni millesimo Trecentesimo
 Sextimo. v[er]o kal[endas] p[ro]prietatis. Indictione octava. et p[ro]prietatis n[ost]re anno p[ro]prietatis,

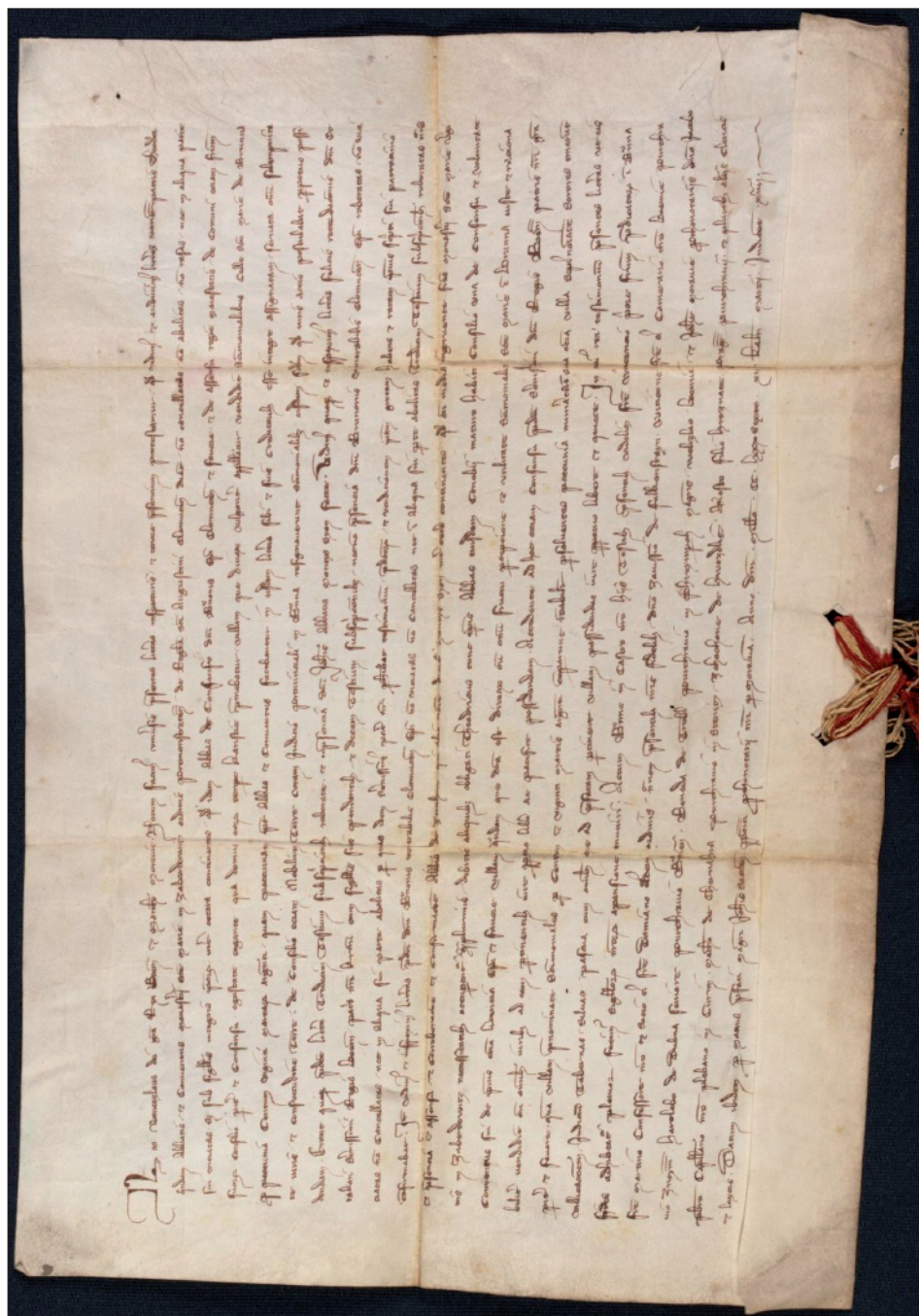
Obr. II: MZA Brno, E 4 (Augustiniáni Brno), sg. 38r.I.

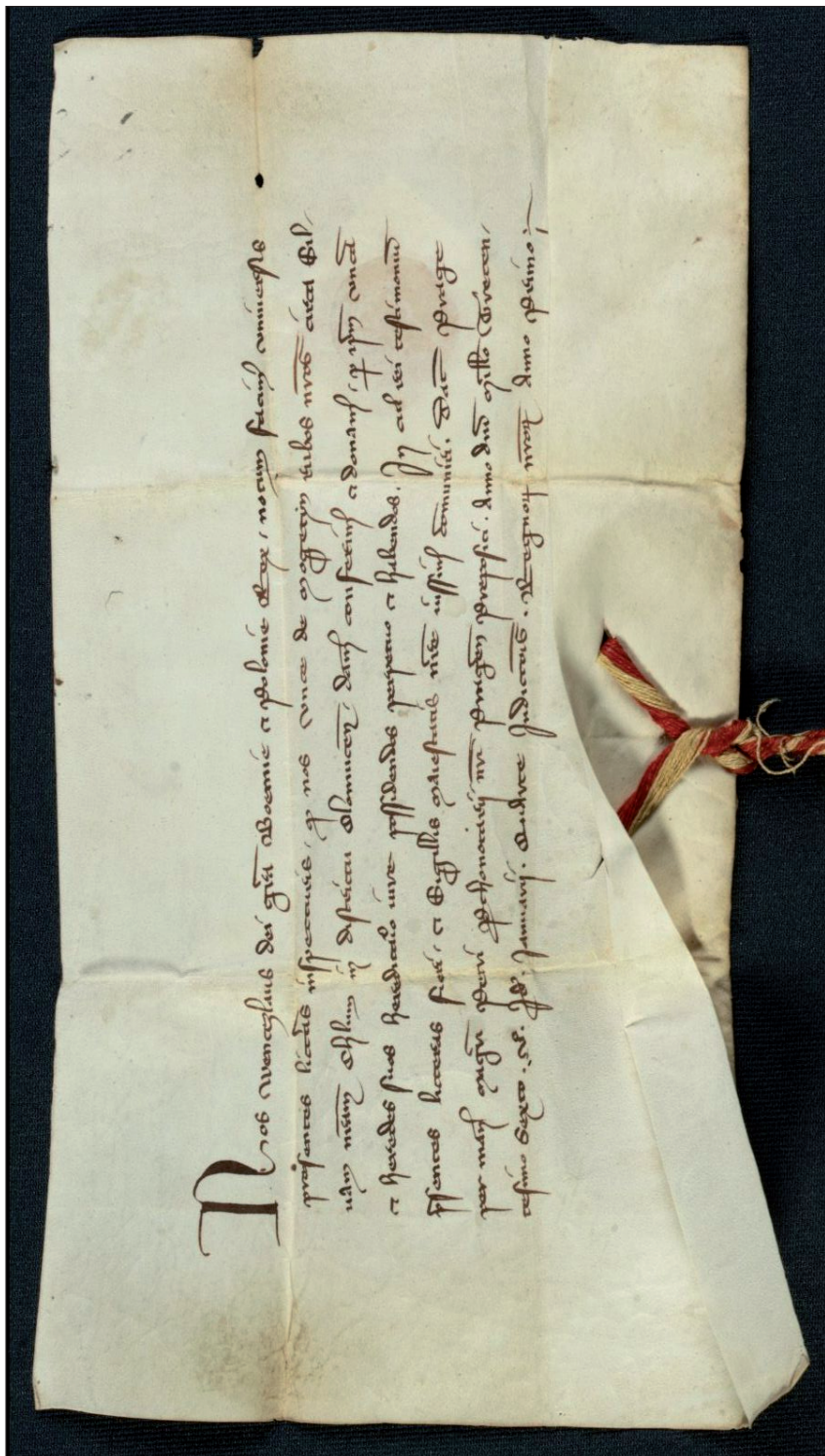
Obr. 12: MZA Brno, E 55 (Premonstrátí Klášterní Hradisko), sg. J 10.

Rochus dei gra Rex Boem et marchio boem omniū notariū subrogat.
 que ac honeste de munificencia regis largitus fuit credim: si comuna que nob
 exhibent seruicia remburis dulcedine compensam; Hac itaqz mane comoua dicto fidei nostro dno
 auelacio Regni nri Boem p̄schorato p̄ter eius comuna et fidelia seruicia que nobis p̄stare p̄e
 fuit ad p̄sens et p̄stare p̄sent in futuro medim̄ lanceim amorem colle auelaciz que est ecclie
 p̄nca p̄ncipij in amicia d̄nna quā d̄cliam ex nra legitima collate auidice habet et unū uide
 d̄nū p̄e d̄cam collam et uideā quēdam que etiam adiacent eidem colle auelaciz per s̄monem
 officialem nostrum ep̄oauis de nro mandato per meras dist̄nca que quidem d̄m ad collam nostram
 transponit spectantes nras usibz seruicant ad habendum tenendum et usufructum p̄p̄rio d̄at
 ecclie conferim; liberaliter subrogat. Quia in eodem dno auelacio d̄nno nra munificencia eli
 cesat p̄ter d̄m et nra sua quibz nram grām meruit habundant homines et p̄p̄os p̄dicare
 ecclie d̄nca p̄ncipij eam in auelaciz p̄ alibi residentes a nra p̄stare quod augetur Louische
 nūcipat̄ eximietas nra ex d̄nificencia et auouante reddim; facim; p̄p̄rio liberos et imines Tenore
 p̄sentis p̄uulgij mandantes unius forastaris seu saluatis eam p̄sentibz q̄ futuris quares
 tione eiusdem unis forastarie nichil de eod̄ ab eodem bonibz ecclie p̄notare cogit̄ debeant ut
 p̄sentiat. In cui nro concessions et donatis testimoniu p̄sens p̄uulgij fieri facim; et nro
 sigilloz mūnime usim; roborat; Datum Branne per nos egr̄e J̄h̄s Sacy p̄p̄os nri
 per op̄aria p̄schonarij. Anno d̄ni millo. Ducento. octauo. id̄. Id̄. Junij.
 Indicte prima;

Obr. 13: MZA Brno, E 9 (Cisterciacký Staré Brno), sg. G 5.

Obr. 15: MZA Brno, E 25 (Jezuité Brno), inv. č. 30, sg. X 2.

Nos Wenceslaus dei gra abbas et polonie rex, notarius sciens amicusque
 profectus licet inspectis, p nos vices de progetis tibus nros circa Bil
 um nrum efflun in diocesi Olmucei dnt confectus et donans, p ipm conca
 et heredes suos hereditate nre possidendas parpans et sublandis. In ad rei confirmand
 pntes heredes sua, et sigillis officialis nre insus emissa. Dat pinge
 per nos augu pnti pntionem nre pntes pntes. Anno dno m cccc lxxviii.
 cesimo Sexto .i.e. Id. Januarij. Audite Judicatis. Regnot nror dno pntio.

Obr. 17: SOkA Olomouc, AM Olomouce, Listiny, inv. č. 5.

Nos Wenceslaus dei gra Boemie et Polonie Rex. Nos fecimus Universis
 presentes litteras inspecturis: op nos q medietate castri Luthitz et bonis ad hoc
 pertinentibus que fuerunt dicta fidelis nri Petronis de Potensam eodem Petroni
 damus in pmutacione opidum nri domi Bor. in pmutacione pmutacionis suam
 cu suis pertinentiis per eum et heredes suos iure hereditatis in perpetuum possiden-
 dum. Quod opid q medietate castri pcedit et q bonis predictis nri potro
 nomine suo et heredum suorum se imperium afferunt velle manere contenta. In cui
 rei testimonium presentes litteras fieri et sigillis ornatitas nre iussimus committi.
 Dato perage pmanus Venabile petri apostolice sibi missigraden ppositi
 Regniq Boemie cancellarii pmanus nri dicti Anno dni millesimo trecentiesi-
 mo Quarto .x. Id. Octobr. Indictionis pced. Anno regnoz nroz Boem Octavo.
 Polonie
 Quinto

47.